

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

Εκπαιδευτική εργαλειοθήκη για την υποβοήθηση της αντιμετώπισης των στερεοτύπων των φύλων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Προκαλούμε τους μαθητές να ανακαλύψουν
πλήθος ευκαιριών, με βάση το παράδειγμα του
τομέα των μεταφορών

PPMi

Learn to change
Change to learn

Συγγραφική ομάδα: Maria Luísa de Bivar Black, María Pilar Santos Tambo (Learn to Change) και Hedvika Janežková (PPMI)

Επιμέλεια: Pascale Mompoin-Gaillard (Learn to Change)

Με πρόσθετο υλικό από τους: Sandra Šević, Eszter Szőnyi, Aistė Vaitkevičiūtė, Cecilia Francisco Carcelén, Irma Budginaitė-Mačkinė, Cosmin Nada (PPMI), Mari Varsányi (Learn to Change) και Tessa Wright (Queen Mary University of London)

Εικονογράφηση: Pavla Bažtanová

Σχεδιασμός γραφικών: Michal Čepelka και Robin Michenka

Το παρόν έντυπο συντάχθηκε για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ωστόσο αντανακλά μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προέρχεται από την περαιτέρω χρήση της παρούσας έκδοσης. Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο (<http://www.europa.eu>).

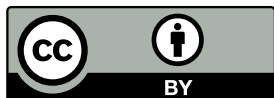
PDF ISBN 978-92-76-32876-6 doi: 10.2832/18384 MI-04-21-110-EL-N

Το χειρόγραφο ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2021

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση της παρούσας έκδοσης.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2021

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2021

Η πολιτική περαιτέρω χρήσης εγγράφων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διέπεται από την απόφαση 2011/833/ΕΕ (ΕΕ L 330 της 14.12.2011, σ. 39). Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά, περαιτέρω χρήση του παρόντος παραχωρείται βάσει της άδειας Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Αυτό σημαίνει ότι επιτρέπεται η περαιτέρω χρήση, υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται τυχόν αλλαγές.

Για οποιαδήποτε χρήση ή αναπαραγωγή στοιχείων που δεν ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενδέχεται να απαιτείται άδεια απευθείας από τους κατόχους των σχετικών δικαιωμάτων.

Εκπαιδευτική εργαλειοθήκη για την υποβοήθηση της αντιμετώπισης των στερεοτύπων των φύλων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Προκαλούμε τους μαθητές να
ανακαλύψουν πλήθος ευκαιριών, με βάση
το παράδειγμα του τομέα των μεταφορών

Ευχαριστίες

Αυτή η εργαλειοθήκη είναι το αποτέλεσμα συμμετοχικής προσπάθειας και συνεχούς ανατροφοδότησης. Θα θέλαμε να εκφράσουμε τη βαθύτατη εκτίμησή μας για την υποστήριξη και τη συνεισφορά όλων, ιδίως δεδομένου ότι μεγάλο μέρος της εργασίας για αυτή την έκδοση συντελέσθηκε σε μια εποχή αβεβαιότητας και πρωτόγνωρων γεγονότων, λόγω της πανδημίας COVID-19.

Εκφράζουμε την τεράστια ευγνωμοσύνη μας προς όλους τους συμμετέχοντες φορείς από τον τομέα της εκπαίδευσης και των μεταφορών, η εξειδικευμένη συμβολή και η ανατροφοδότηση των οποίων επηρέασαν άμεσα την εξέλιξη της εργαλειοθήκης, δίνοντας της πιο ουσιαστική σημασία για την πρακτική της διδασκαλίας, και ιδίως τους (σε αλφαβητική σειρά) Cristina Aguirre López-Bustos, Åsa Backman, Nerea Cañas Zarraoa, Magnus Carlsson, Elena García Sánchez, Georgia Gyftoula, Margit Kirss, Ildikó Lázár, Matina Loukea, Đani Mohović, Brigitte Ollier, Gunilla Rooke, Vanessa de Velasco, Foteini Veneti και Damir Zec.

Είμαστε εξίσου ευγνώμονες προς όλους τους εκπαιδευτικούς που αφιέρωσαν χρόνο για να δοκιμάσουν την εργαλειοθήκη και να μας παράσχουν καίρια σχόλια που εμπλούτισαν το περιεχόμενό της, και ιδίως τους (σε αλφαβητική σειρά) Filiz Bayazit, Beatriz Floristán Gurría, Hannah Hofer, Dóra Kátai, Reetta Leducq, Arancha Marqués Lorente, Mónika Mezei, Aapo Nuorva, Jelena Orlova και Dalia Valaikienė.

Θα θέλαμε επίσης να ευχαριστήσουμε τις Sarah Hartleib, Gabriella Komoly και Armi Mustosmäki, που κατέστησαν δυνατή τη δοκιμή της εργαλειοθήκης.

Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ στη Γενική Διεύθυνση Κινητικότητας και Μεταφορών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πολύτιμη βοήθεια και καθοδήγησή τους, καθώς και για τα πάντα χρήσιμα σχόλια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΠΡΟΣ ΤΙ ΑΥΤΗ Η ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗ ΚΑΙ Η ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ;	7
ΣΕ ΠΟΙΟΝ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ Η ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗ;	7
ΤΙ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ;	8
Η ΔΟΜΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	9
ΑΠΟ ΠΟΥ ΝΑ ΞΕΚΙΝΗΣΕΤΕ;	10
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	11
ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ 1: ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	15
ΚΥΡΙΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟΥΣ	16
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	18
ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ 2: ΑΡΧΙΚΗ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	20
ΑΡΧΙΚΗ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΕΡΓΑΛΕΙΟ 1: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	21
ΑΡΧΙΚΗ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΕΡΓΑΛΕΙΟ 2: ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	24
ΑΡΧΙΚΗ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΕΡΓΑΛΕΙΟ 3: ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ	26
ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ 3: ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ΓΙΑ ΤΑ ΦΥΛΑ	29
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	30
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: ΤΟ ΦΥΛΛΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΠΑΤΟΥ	32
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: ΓΡΑΨΤΕ ΤΡΙΑ ΟΝΟΜΑΤΑ	34
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΤΡΙΑ ΟΝΟΜΑΤΑ	36
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: ΤΙ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ ΑΠΟ ΜΕΝΑ;	37
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΟΙΧΟΥ — ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΦΥΛΟΥ	40
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5: ΒΛΕΠΩ, ΝΟΜΙΖΩ, ΑΝΑΡΩΤΙΕΜΑΙ	42
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5: ΕΙΚΟΝΑ ΓΙΑ ΜΑΘΗΣΗ	44
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5: ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ «ΒΛΕΠΩ, ΝΟΜΙΖΩ, ΑΝΑΡΩΤΙΕΜΑΙ»	45
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 6: ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ... ΠΟΙΑ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ;	46
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 7: ΟΙ ΑΛΛΗΘΙΝΟΙ ΑΝΤΡΕΣ ΔΕΝ ΝΟΙΑΖΟΝΤΑΙ ... Η ΜΗΠΩΣ ΟΧΙ;	48
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 7: ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	51
ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ 4: ΕΡΓΑΣΙΑ	52
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 8: ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	53
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 8: ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	55
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 9: ΠΟΥ ΘΑ ΒΡΙΣΚΟΜΑΙ ΣΕ 10 ΧΡΟΝΙΑ;	56
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 10: ΚΟΙΤΑ ΓΥΡΩ ΣΟΥ ΚΑΙ ΠΕΣ ΜΟΥ ΤΙ ΒΛΕΠΕΙΣ	58
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 11: ΗΓΕΤΕΣ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ	60
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 11: ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	63
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 11: ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ «ΗΓΕΤΕΣ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ»	64
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 12: ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑ ΝΑ ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ;	65
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 13: ΚΑΠΟΤΕ ΝΟΜΙΖΑ ... ΑΛΛΑ ΤΩΡΑ ΝΟΜΙΖΩ ...	67
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 13: ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ «ΚΑΠΟΤΕ ΝΟΜΙΖΑ ... ΑΛΛΑ ΤΩΡΑ ΝΟΜΙΖΩ ...»	69
ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ 5: ΜΕΤΑΦΟΡΑ	70
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 14: ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ	71

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 14: ΕΙΚΟΝΑ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ	73
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 14: ΦΥΛΛΟ ΜΠΛΟΚ «ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ»	74
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 15: ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΞΕΡΩ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟ;	75
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 15: ΦΥΛΛΑΔΙΟ STEM ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΙΜΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ	77
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 16: ΜΗΝ ΠΑΝΙΚΟΒΑΛΛΕΣΑΙ, ΕΙΜΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ!	78
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 16: ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΜΕ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	81
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 17: Η ΔΟΥΛΕΙΑ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ ΜΟΥ	82
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 17: ΦΥΛΛΑΔΙΟ «Η ΔΟΥΛΕΙΑ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ ΜΟΥ»	85
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 18: ΤΟ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	86
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 18: ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΝΟΗΤΙΚΩΝ ΧΑΡΤΩΝ	88
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 18: ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ	89
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 19: ΑΣ ΥΠΟΘΕΣΟΥΜΕ ΟΤΙ ΥΠΑΡΧΕΙ ΙΣΟΡΡΟΠΗ	
ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	91
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 19: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ	94
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 20: ΟΙ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟΥΣ ΟΔΗΓΟΥΣ ΦΟΡΤΗΓΩΝ	95
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 21: ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ	98
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 21: ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ	101
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 21: ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΙΜΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	102
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 22: ΟΙ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΙΝΑΙ Η ΒΙΩΣΙΜΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ	103
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 22: ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΟΗΕ	106
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 23: ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ	
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΠΡΑΣΙΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ	107
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 23: ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ	110
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 23: ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	111
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 23: ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΑ	
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	112
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 24: ΟΙ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΟΥ	113
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 24: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	115
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 25: ΤΡΕΙΣ ΚΑΙ ΤΡΕΙΣ	117
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 25: ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ «ΤΡΕΙΣ ΚΑΙ ΤΡΕΙΣ»	119
ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ 6: ΣΥΝΕΧΗΣ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	120
ΣΥΝΕΧΗΣ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΕΡΓΑΛΕΙΟ 1: Ο ΑΣΤΕΡΙΑΣ ΤΗΣ ΑΝΑΔΡΟΜΗΣ	121
ΣΥΝΕΧΗΣ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΕΡΓΑΛΕΙΟ 2: ΠΟΣΟ «ΧΑΜΟΓΕΛΑΣΤΟΣ» ΕΙΣΑΙ;	123
ΣΥΝΕΧΗΣ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΕΡΓΑΛΕΙΟ 3: ΜΙΑ ΣΕΙΡΑ ΔΗΛΩΣΕΩΝ	126
ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ 7: ΕΝΑ ΒΗΜΑ ΜΠΡΟΣΤΑ	129
ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	130
ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΗ	134
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ	135

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Προς τι αυτή η εργαλειοθήκη και η εστίαση στον τομέα των μεταφορών;

Αγαπητή/αγαπητέ εκπαιδευτική, η εργαλειοθήκη που κρατάτε στα χέρια σας είναι το αποτέλεσμα ενός αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μια εκπαιδευτική εργαλειοθήκη που θα μπορούσε να καταπολεμήσει τα στερεότυπα των φύλων, παίρνοντας ως παράδειγμα τον τομέα των μεταφορών.

Ο σχεδιασμός και οι δραστηριότητες της εργαλειοθήκης διαμορφώθηκαν βάσει διαφόρων δεδομένων. Το πρώτο δεδομένο είναι ότι, επί του παρόντος, μόνο το 22% των ατόμων που εργάζονται στον τομέα των μεταφορών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) είναι γυναίκες.¹ Πολλά κορίτσια δεν εξετάζουν το ενδεχόμενο να απασχοληθούν στον τομέα των μεταφορών, εξαιτίας στερεοτύπων και προσδοκιών για τα φύλα που τις οδηγούν σε άλλη επαγγελματική κατεύθυνση.²

Δεύτερον, ο τομέας μεταφορών και οι απαιτήσεις της εργασίας σε αυτόν παραμένουν σε μεγάλο βαθμό κάτι άγνωστο, τόσο για τα κορίτσια όσο και για τα αγόρια.³ Η αλήθεια είναι πως ο τομέας μεταφορών, καθώς καθίσταται πιο τεχνολογικός και φιλικός προς το περιβάλλον, μπορεί να αποτελέσει μια επαγγελματική επιλογή που προσφέρει υλική και ηθική ικανοποίηση, τόσο για τα αγόρια όσο και για τα κορίτσια.

Τρίτον, το σχολικό σύστημα, το οποίο αποτελεί βασικό κομμάτι της κοινωνίας μας, παίζει ρόλο στην ανάδειξη και τη διαιώνιση των στερεοτύπων για τα φύλα με πολλούς τρόπους· για παράδειγμα στο διδακτικό υλικό ή ακόμα και στις υποσυνείδητες προσδοκίες των εκπαιδευτικών, που είναι διαφορετικές για τα κορίτσια και για τα αγόρια. Έτσι, η συζήτηση σχετικά με άγνωστες ή μη αναμενόμενες επαγγελματικές επιλογές για τα αγόρια και για τα κορίτσια, καθώς και η διερεύνησή τους, μπορεί να δώσει την ευκαιρία να ξεπεραστούν τα στερεότυπα τόσο μέσα στην τάξη όσο και πέρα από αυτή.⁴

Εν συντομία, ο κύριος στόχος αυτής της εργαλειοθήκης είναι να βοηθήσει τις νεαρές μαθήτριες και τους νεαρούς μαθητές να κατανοήσουν ότι τα επαγγέλματα δεν προορίζονται αποκλειστικά για κάποιο συγκεκριμένο φύλο, καθώς μαθαίνουν για τον τομέα των μεταφορών ως πιθανή επαγγελματική επιλογή για τον οποιονδήποτε.

Ελπίζουμε ειλικρινά ότι όποιος εργαστεί με την εργαλειοθήκη θα απολαύσει τη χρήση της όσο απολάσαμε κι εμείς τη δημιουργία της.⁵

Σε ποιον απευθύνεται η εργαλειοθήκη;

Η εργαλειοθήκη δημιουργήθηκε για εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και για μαθητές και μαθήτριες ηλικίας 14-15 ετών. Στόχος της είναι η υποστήριξη των εκπαιδευτικών στην οργάνωση συζητήσεων μέσα στην τάξη, προκειμένου να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά τα στερεότυπα των φύλων, βάσει του παραδείγματος του τομέα μεταφορών.

1 Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat), (2019). Απασχόληση ανά φύλο, ηλικία και οικονομική δραστηριότητα (NACE Αναθ. 2) - 1 000 (lfsa_egan2). Ελήφθη από: https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=lfsa_egan2&lang=en.

2 Οι προσδοκίες βάσει φύλου είναι εμφανείς από την ηλικία των πέντε ετών. Δείτε, για παράδειγμα, ΟΟΣΑ (2021). *The Future at Five. Gendered aspirations of five-year-olds*. Ελήφθη από: <http://www.oecd.org/education/school/early-learning-and-child-well-being-study/>.

3 Δείτε, για παράδειγμα, Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017). *Study on a Pilot Project: Making the EU Transport Sector Attractive to Future Generations*. Ελήφθη από: https://ec.europa.eu/transport/themes/social/studies/social_mt.

4 Δείτε, για παράδειγμα, Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2016). *Gender in education and training*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ελήφθη από: <https://eige.europa.eu/publications/gender-education-and-training>.

5 Δείτε, επίσης, Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2021). *Educational toolkits to help fight gender stereotypes based on the example of the transport sector: Final study report on the development of the toolkits*. DOI: 10.2832/11827.

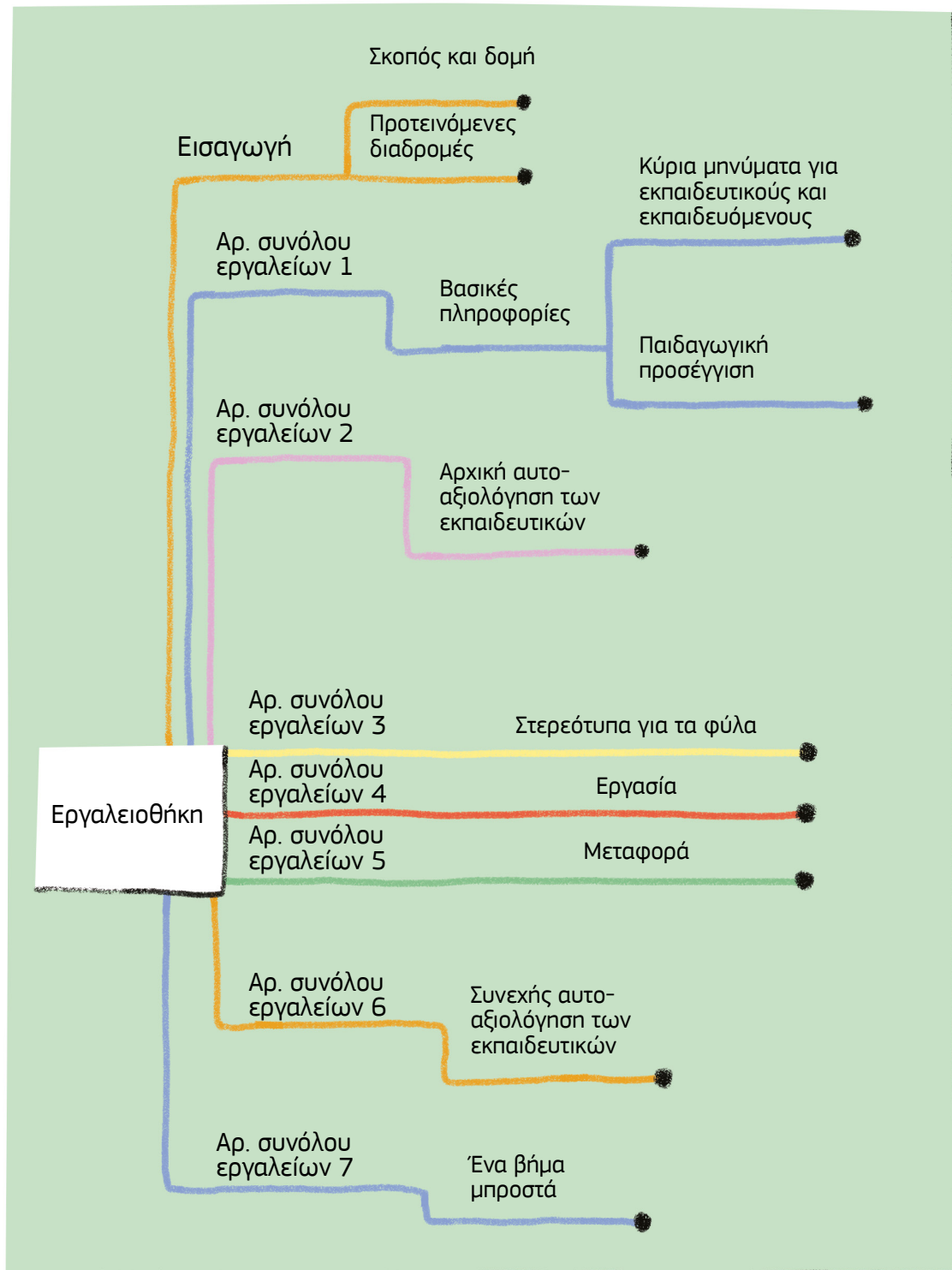
Εκτός από τους καθηγητές και τις καθηγήτριες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η εργαλειοθήκη επιτρέπει επίσης στους επικεφαλής των σχολικών μονάδων και στους σχολικούς συμβούλους να αμφισβητήσουν τα στερεότυπα των φύλων στα σχολεία, όπου ένα περιβάλλον απελευθερωμένο από στερεότυπα μπορεί να θέσει γερές βάσεις ώστε τα παιδιά να μεγαλώνουν ελεύθερα και να καλλιεργούν τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα και τα ταλέντα τους.

Εκτός από τις προαναφερόμενες ομάδες-στόχους, προτρέπουμε επίσης τους εκπαιδευτικούς, τους επικεφαλής των σχολικών μονάδων και τους σχολικούς συμβούλους να μοιράζονται τη δουλειά τους σε σχέση με την εργαλειοθήκη με τους γονείς των μαθητών και των μαθητριών, όπου αυτό είναι δυνατό.

Τι περιλαμβάνει;

Η εργαλειοθήκη περιλαμβάνει τα ακόλουθα σύνολα εργαλείων:

- **Σύνολο εργαλείων 1: Βασικές πληροφορίες.** Αυτό το σύνολο εργαλείων αποτελεί μια σημαντική εισαγωγή για ολόκληρη την εργαλειοθήκη. Περιέχει το βασικό μήνυμα για εκπαιδευτικούς και εκπαιδευόμενους/εκπαιδευόμενες, καθώς και την παιδαγωγική προσέγγιση στην οποία βασίζεται η εργαλειοθήκη.
- **Σύνολο εργαλείων 2: Αρχική αυτο-αξιολόγηση των εκπαιδευτικών.** Αυτό το σύνολο εργαλείων παρέχει τα εργαλεία που θα σας επιτρέψουν να αναλύσετε το σημείο στο οποίο βρίσκεστε σε σχέση με την παιδαγωγική που δείχνει ευαισθησία σε θέματα ισότητας φύλων, καθώς και σε σχέση με όλα τα ζητήματα που πραγματεύεται η εργαλειοθήκη. Σας προτρέπουμε να μελετήσετε κάποια ή όλα τα εργαλεία αυτο-αξιολόγησης προτού προχωρήσετε στη χρήση της εργαλειοθήκης στην τάξη. Σκοπός της αυτο-αξιολόγησης είναι να δώσει το έναυσμα για αναστοχασμό, ώστε να διαμορφώσετε μια συνολική άποψη για την πολυπλοκότητα των θεμάτων που αποτελούν το υπόστρωμα των δραστηριοτήτων.
- **Σύνολο εργαλείων 3: Στερεότυπα για τα φύλα.** Αυτό το σύνολο εργαλείων αποτελείται από μια σειρά μαθησιακών δραστηριοτήτων, που θα επιτρέψουν σε σας και στους μαθητές/στις μαθήτριες να διαχειριστείτε τα στερεότυπα για τα φύλα και να διερευνήσετε τον βαθμό στον οποίο τα σχολεία συνιστούν ή δεν συνιστούν περιβάλλοντα απαλλαγμένα από στερεότυπα.
- **Σύνολο εργαλείων 4: Εργασία.** Οι μαθησιακές δραστηριότητες αυτού του συνόλου εργαλείων σας βοηθούν να διερευνήσετε δύο βασικές πτυχές. Πρώτον, θα είστε σε θέση να αναλύσετε πώς τα στερεότυπα για τα φύλα είναι ιδιαίτερα εμφανή στον κόσμο της εργασίας. Δεύτερον, θα εξετάσετε πώς λαμβάνονται οι σημαντικές επαγγελματικές αποφάσεις στη ζωή ενός ανθρώπου, καθώς και την επίδραση που έχουν αυτές στο μέλλον και την προσωπική του εξέλιξη: στην επίτευξη ισορροπίας μεταξύ εργασίας και προσωπικής ζωής, στην πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες κ.λπ.
- **Σύνολο εργαλείων 5: Μεταφορά.** Σε συνέχεια των συνόλων εργαλείων 3 και 4, οι μαθησιακές δραστηριότητες σε αυτό το σύνολο εργαλείων θα σας επιτρέψουν να ασχοληθείτε περαιτέρω με την ισότητα των φύλων, ενώ ταυτόχρονα εξοικειώνεστε με ορισμένα από τα σημερινά επαγγέλματα στον τομέα μεταφορών. Αυτό το σύνολο εργαλείων επίσης προσφέρει τη δυνατότητα εξοικείωσης με την προοπτική μελλοντικών επαγγελμάτων στις μεταφορές, καθώς και με τις δεξιότητες που θα απαιτούν αυτά τα επαγγέλματα.
- **Σύνολο εργαλείων 6: Συνεχής αυτο-αξιολόγηση των εκπαιδευτικών.** Αυτό το σύνολο εργαλείων σας καλεί να αναλογιστείτε την εμπειρία σας από την εργασία στην τάξη με την εργαλειοθήκη και τους τρόπους με τους οποίους αυτή η εμπειρία άλλαξε τις αντιλήψεις σας σχετικά με την παιδαγωγική που δείχνει ευαισθησία σε θέματα ισότητας φύλων και σε όλα τα άλλα ζητήματα που θίγει η εργαλειοθήκη.
- **Σύνολο εργαλείων 7: Ένα βήμα μπροστά.** Τέλος, αυτό το σύνολο εργαλείων σας δίνει τη δυνατότητα να διερευνήσετε προσωπικά και σε μεγαλύτερο βάθος, εάν το επιθυμείτε, όλα τα ζητήματα που πραγματεύεται η εργαλειοθήκη στο σύνολό της. Παρέχονται γλωσσάρια, παραπομπές σε βασικά δεδομένα, επιλεγμένες πηγές, καθώς και επιπλέον υλικό για μελέτη.

Εικόνα 1 Εποπτικός χάρτης της εργαλειοθήκης

Η ΔΟΜΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Τα σύνολα εργαλείων 3, 4 και 5 αποτελούν συλλογή **25 διαφορετικών δραστηριοτήτων** που πραγματοποιούνται με τους μαθητές και τις μαθήτριες στην τάξη ή σε ένα διαδικτυακό εκπαιδευτικό περιβάλλον. Οι μαθησιακές δραστηριότητες σχετίζονται με τα βασικά μηνύματα των τριών συνόλων εργαλείων (δηλ. τα στερεότυπα για τα φύλα, την εργασία και τις μεταφορές). Επιπλέον, αυτές οι δραστηριότητες έχουν ως στόχο την καλλιέργεια του τρόπου σκέψης των μαθητών και μαθητριών, καθώς και την ανάπτυξη της ενσυναίσθησής τους. Επίσης παρουσιάζουν διαφορετικές στρατηγικές συνεργασίας και ρουτίνες σκέψης.

Για εύκολη χρήση, όλες οι μαθησιακές δραστηριότητες στα σύνολα εργαλείων 3, 4 και 5 έχουν τα εξής κοινά βασικά χαρακτηριστικά:

✓ **Κοινό πρότυπο:** Όλες οι δραστηριότητες χρησιμοποιούν το ίδιο πρότυπο, το οποίο θα σας παρέχει με σαφήνεια τις πληροφορίες, τις πηγές, τα φυλλάδια για τους μαθητές και τις μαθήτριες, καθώς και τη βήμα προς βήμα καθοδήγηση που χρειάζεται για την υλοποίηση της δραστηριότητας, μαζί με συμβουλές και ιδέες για παραλλαγές ή επεκτάσεις της κάθε δραστηριότητας.⁶

✓ **Έμφαση στη μεταγνώση:** Στο τέλος κάθε δραστηριότητας, υπάρχει ένα βασικό μέρος αφιερωμένο στην **ανασκόπηση**, ένα ουσιαστικό κομμάτι της δραστηριότητας που ολοκληρώνεται με τον αναστοχασμό της μαθησιακής εμπειρίας. Η βασική αρχή αυτής της ανασκόπησης είναι η επιβεβαίωση ότι δεν μαθαίνουμε **από** την εμπειρία, αλλά μαθαίνουμε **καθώς αναλογιζόμαστε** την εμπειρία (μεταγνωσιακός αναστοχασμός). Έτσι, το στάδιο της ανασκόπησης βοηθά τους μαθητές και τις μαθήτριες να επεξεργαστούν και να βγάλουν ένα νόημα από τα διδάγματα που πήραν. Αυτό πραγματοποιείται κυρίως μέσω των ερωτήσεων, που επιτρέπουν στους μαθητές και τις μαθήτριες να κατανοήσουν, να αναλογιστούν και να μεγιστοποιήσουν τα οφέλη της μαθησιακής εμπειρίας. Προσφέρει στους εκπαιδευτικούς χρήσιμες πληροφορίες προς εκτίμηση, μέσω του αναστοχασμού πάνω στα θετικά στοιχεία και στα στοιχεία που επιδέχονται βελτίωση την επόμενη φορά που θα χρησιμοποιηθεί η δραστηριότητα, καθώς και προς αξιολόγηση, υποστηρίζοντας την εξέλιξη και την κατανόηση των μαθητών και μαθητριών (αξιολόγηση για μάθηση).

✓ **Ευκαιρίες για πολυεπιστημονικότητα:** Η εργαλειοθήκη αποτελεί μια σημαντική συλλογή **πηγών που είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν σε ολόκληρο το φάσμα του σχολικού προγράμματος** — τόσο στη γλώσσα της εκπαίδευσης όσο και σε ξένες γλώσσες, καθώς η εργαλειοθήκη **είναι διαθέσιμη για μεταφόρτωση σε 24 διαφορετικές γλώσσες**.

Από πού να ξεκινήσετε;

Από την αρχή ως το τέλος, η αλληλουχία των συνόλων εργαλείων και των δραστηριοτήτων της εργαλειοθήκης ακολουθεί τη λογική της **προοδευτικότητας**. Ταυτόχρονα, η εργαλειοθήκη έχει σχεδιαστεί με τρόπο που σας επιτρέπει να **σχεδιάσετε τη δική σας διαδρομή**. Η εργαλειοθήκη παρέχει ένα πλαίσιο, καθώς και το περιεχόμενο, ώστε να επιδιωχθούν συγκεκριμένα ενδιαφέροντα. Μπορείτε να επιλέξετε το υλικό ανάλογα με τις ανάγκες σας και τα πράγματα που σας εμπνέουν. Καθώς περιηγείστε στα σύνολα εργαλείων και τις μαθησιακές δραστηριότητες, μπορείτε να θέσετε στον εαυτό σας τις **τρεις ερωτήσεις «γιατί»**, ώστε να κάνετε τις επιλογές σας (βλ. Εικόνα 2).⁷

Η εργαλειοθήκη προσφέρει επίσης **προτεινόμενες διαδρομές για τις μαθησιακές δραστηριότητες** (βλ. επόμενη ενότητα) βάσει συγκεκριμένων μαθησιακών στόχων, οι οποίοι προσδιορίζονται με σαφήνεια για κάθε διαδρομή. Αυτές οι διαδρομές ποικίλλουν σε διάρκεια και ολοκληρώνουν διαφορετικούς μαθησιακούς στόχους και σχετικές αλληλουχίες. Είναι δυνατό να ακολουθήσει κανείς μία ή περισσότερες από τις προτεινόμενες διαδρομές.

Εικόνα 2. Η ρουτίνα σκέψης των «3 Γιατί»

⁶ Βασισμένο σε διάφορα πρότυπα που δημιουργήθηκαν από το Learn to Change, Change to Learn: <https://www.learntochange.eu/>.

⁷ Η ρουτίνα σκέψης των «3 Γιατί» δημιουργήθηκε από το Project Zero, ένα ερευνητικό κέντρο του Harvard Graduate School of Education. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση <https://pz.harvard.edu/sites/default/files/The%203%20Whys.pdf>.

Προτεινόμενες διαδρομές για τις μαθησιακές δραστηριότητες

Οι μαθησιακές δραστηριότητες έχουν μια εσωτερική συνοχή που θα σας κατευθύνει στη μαθησιακή πορεία σας στις τρεις κύριες έννοιες υπό διερεύνηση (δηλ. τα στερεότυπα για τα φύλα, την εργασία και τις μεταφορές). Ωστόσο, για ευκολία στη χρήση, υπάρχουν οκτώ προτεινόμενες διαδρομές που ποικίλλουν σε έκταση και τις οποίες μπορείτε να ολοκληρώσετε προκειμένου να καλύψετε τα συγκεκριμένα ενδιαφέροντα που παρουσιάζονται ακολούθως. Ο σκοπός των προτεινόμενων διαδρομών είναι να παρέχουν μια ευέλικτη προσέγγιση στους εκπαιδευτικούς, ώστε να προσαρμόζονται οι μαθησιακές δραστηριότητες στις ειδικές ανάγκες του εκάστοτε πλαισίου.

1. Άνοιγμα σε νέες προσδοκίες

Χρησιμοποιήστε αυτή τη διαδρομή για να καθοδηγήσετε τους μαθητές και τις μαθήτριες σε μια πορεία ανακάλυψης, κατά την οποία θα διερευνηθούν όλα τα βασικά ζητήματα της εργαλειοθήκης: τα στερεότυπα για τα φύλα, η επιλογή σταδιοδρομίας και ο τομέας μεταφορών.

- **Δραστηριότητα 1: Η αποκάλυψη της ιστορίας των γυναικών** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες ερευνούν πώς το διαφορετικό περιεχόμενο στα σχολικά βιβλία και τα προγράμματα σπουδών αποτελούν σημαντική οδό προς την ισότητα στο πλαίσιο της εκπαίδευσης.
- **Δραστηριότητα 3: Τι περιμένουν από μένα;** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες αμφισβητούν το κοινωνικό κατασκεύασμα των στερεοτύπων για τα φύλα και έρχονται αντιμέτωποι/ες με τις δικές τους αντιλήψεις για τις κοινωνικές προσδοκίες σε σχέση με το φύλο.
- **Δραστηριότητα 9: Πού θα βρισκομαι σε 10 χρόνια;** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες διερευνούν το πώς βλέπουν την επαγγελματική τους πορεία σε 10 χρόνια, ανακαλύπτουν τις συνέπειες των επιλογών τους και συγκρίνουν τις επιλογές τους με τις επιλογές της τάξης.
- **Δραστηριότητα 16: Μην πανικοβάλλεσαι, είμαι μηχανικός!** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες ανακαλύπτουν την ποικιλομορφία των θέσεων εργασίας στον τομέα μεταφορών.
- **Δραστηριότητα 17: Η δουλειά των ονείρων μου** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες διευρύνουν την έκθεσή τους σε διαφορετικές προοπτικές όσον αφορά τη μελλοντική σταδιοδρομία τους και βελτιώνουν την κατανόησή τους σχετικά με τις επαγγελματικές ευκαιρίες και το κίνητρο για να επιδιώξουν τη δουλειά των ονείρων τους.

2. Αμφισβήτηση των στερεοτύπων για τα φύλα

Σε αυτή την πορεία, οι μαθητές και οι μαθήτριες έχουν την ευκαιρία να αμφισβητήσουν τα στερεότυπα για τα φύλα σε τρεις διαφορετικές διαστάσεις: τη ζωή, τον κόσμο της εργασίας και τον τομέα μεταφορών.

- **Δραστηριότητα 7: Οι αληθινοί άντρες δεν νοιάζονται ... ή μήπως όχι;** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες ανακαλύπτουν ότι οι σχέσεις μεταξύ των φύλων αποτελούν ένα σύνθετο, πολυεπίπεδο σύστημα διαφορών και ανισοτήτων που εμπεριέχει, μεταξύ άλλων, ρόλους και ταυτότητες σε ατομικό επίπεδο, πρότυπα συμπεριφοράς και οργανωτικές πρακτικές σε επίπεδο κοινότητας, και πολιτισμικές πεποιθήσεις και κατανομή πόρων και εξουσίας σε επίπεδο κοινωνίας.
- **Δραστηριότητα 8: Έρευνα για τον διαχωρισμό των φύλων στην αγορά εργασίας** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες ερευνούν και ανακαλύπτουν τα πρότυπα συγκέντρωσης γυναικών και ανδρών σε διάφορα πεδία και θέσεις.
- **Δραστηριότητα 16: Μην πανικοβάλλεσαι, είμαι μηχανικός!** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες εξετάζουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για την εκτέλεση ορισμένων εργασιών στον τομέα μεταφορών και συζητούν για το αν αυτές οι δεξιότητες μπορούν να θεωρηθούν ουδέτερες ως προς το φύλο.
- **Δραστηριότητα 19: Ας υποθέσουμε ότι υπάρχει ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στον τομέα μεταφορών** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες ανακαλύπτουν τα διάφορα μέσα μεταφοράς και εξάγουν συμπεράσματα σχετικά με το γιατί η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στις μεταφορές είναι θετική

για μια δημοκρατική κοινωνία.

3. Σκέψεις για τη μελλοντική σταδιοδρομία μου

Αυτή η διαδρομή εστιάζει στον κόσμο της εργασίας. Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα έχουν την ευκαιρία να διερευνήσουν τις δικές τους μελλοντικές προσδοκίες και να εξετάσουν διαφορετικές επαγγελματικές επιλογές.

- **Δραστηριότητα 9: Πού θα βρίσκομαι σε 10 χρόνια;** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες διερευνούν το πώς βλέπουν την επαγγελματική τους πορεία σε 10 χρόνια, ανακαλύπτουν τις συνέπειες των επιλογών τους και συγκρίνουν τις επιλογές τους με τις επιλογές της τάξης.
- **Δραστηριότητα 12: Θα μπορούσα να είμαι εγώ;** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες συζητούν γιατί είναι σημαντικό να λαμβάνονται καλά ζυγισμένες αποφάσεις σε σχέση με τις επαγγελματικές επιλογές. Υπάρχουν μερικές βασικές αποφάσεις που αφορούν τη διαμόρφωση της ζωής μας και η επιλογή σταδιοδρομίας είναι μία από αυτές.
- **Δραστηριότητα 16: Μην πανικοβάλλεσαι, είμαι μηχανικός!** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες ανακαλύπτουν την ποικιλομορφία των θέσεων εργασίας στον τομέα μεταφορών.
- **Δραστηριότητα 17: Η δουλειά των ονείρων μου** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες διευρύνουν την έκθεσή τους σε διαφορετικές προοπτικές όσον αφορά τη μελλοντική σταδιοδρομία τους και βελτιώνουν την κατανόησή τους σχετικά με τις επαγγελματικές ευκαιρίες και το κίνητρο για να επιδιώξουν τη δουλειά των ονείρων τους.
- **Δραστηριότητα 21: Τα επαγγέλματα του τομέα μεταφορών δεν είναι για τις γυναίκες** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες αναγνωρίζουν τις διαφορετικές δεξιότητες (όπως ειδικές ή γενικές/ μεταβιβάσιμες δεξιότητες, τεχνικές και ήπιες δεξιότητες) που απαιτούνται για την εργασία στον τομέα μεταφορών.

4. Οικολογικός προσανατολισμός της οικονομίας και βιωσιμότητα του τομέα μεταφορών

Αυτή η διαδρομή καθοδηγεί τους μαθητές και τις μαθήτριες στη διερεύνηση της βιωσιμότητας του τομέα μεταφορών.

- **Δραστηριότητα 18: Το εξαιρετικό σύστημα της βιώσιμης αστικής κινητικότητας** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες ανακαλύπτουν τι είναι η βιώσιμη αστική κινητικότητα.
- **Δραστηριότητα 22: Οι μεταφορές είναι η βιώσιμη κινητικότητα** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες στοχάζονται πάνω στη σχέση μεταξύ μεταφορών και βιωσιμότητας και την αξία των πράσινων, αποτελεσματικών μέσων μεταφοράς.
- **Δραστηριότητα 23: Στο μέλλον τα επαγγέλματα του τομέα μεταφορών θα είναι πράσινα και τεχνολογικά** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες διερευνούν πώς ο τομέας μεταφορών θα αξιοποιήσει τις νέες τεχνολογίες και αναγνωρίζουν τη σημασία των τεχνικών και ψηφιακών δεξιοτήτων στον τομέα μεταφορών.

5. Η πορεία προς τους τομείς STEM για αγόρια και κορίτσια

Αυτή η διαδρομή έχει ως στόχο να κινήσει το ενδιαφέρον των μαθητών και των μαθητριών για τους τομείς της επιστήμης, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM).

- **Δραστηριότητα 2: Γράψτε τρία ονόματα** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες διερευνούν τη σύνδεση μεταξύ των στερεοτύπων για τα φύλα και των κοινωνικών προκαταλήψεων με τα όσα διδάσκονται στα σχολεία και αναγνωρίζουν ότι υπάρχουν λιγότερες γυναικείες φιγούρες σε σχέση με τις ανδρικές στα σχολικά βιβλία και σε άλλες διδακτικές πηγές.
- **Δραστηριότητα 10: Κοίτα γύρω σου και πες μου τι βλέπεις** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες συνάγουν ότι οι εκπαιδευτικές δυνατότητες και οι δυνατότητες βάσει του σχολικού προγράμματος για τα αγόρια και τα κορίτσια είναι έντονα στερεοτυπικές και συζητούν τρόπους που θα διασφαλίσουν ότι όλοι θα

μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις χωρίς να επηρεάζονται από τα στερεότυπα για τα φύλα.

- **Δραστηριότητα 17: Η δουλειά των ονείρων μου** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες διευρύνουν την έκθεσή τους σε διαφορετικές προοπτικές όσον αφορά τη μελλοντική σταδιοδρομία τους και βελτιώνουν την κατανόησή τους σχετικά με τις επαγγελματικές ευκαιρίες και το κίνητρο για να επιδιώξουν τη δουλειά των ονείρων τους.
- **Δραστηριότητα 22: Οι μεταφορές είναι η βιώσιμη κινητικότητα** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες αναλογίζονται τη σχέση μεταξύ των μεταφορών και της βιωσιμότητας και διερευνούν τρόπους βελτίωσης των μεταφορών στο μέλλον.

6. Εξέλιξη του τρόπου σκέψης των μαθητών και μαθητριών

Αυτή η διαδρομή προσφέρει διαφοροποιημένη μάθηση, παρέχοντας δυνατότητες ποικίλων τρόπων σκέψης και μάθησης.

- **Δραστηριότητα 5: Βλέπω, νομίζω, αναρωτιέμαι** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες κάνουν τη διάκριση μεταξύ υποκειμενικού και αντικειμενικού, ενώ αμφισβητούν την αυτεπίγνωση και τον αναστοχασμό για τα στερεότυπα των φύλων.
- **Δραστηριότητα 9: Πού θα βρισκόμαι σε 10 χρόνια;** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες διερευνούν το πώς βλέπουν την επαγγελματική τους πορεία σε 10 χρόνια, ανακαλύπτουν τις συνέπειες των επιλογών τους και συγκρίνουν τις επιλογές τους με τις επιλογές της τάξης.
- **Δραστηριότητα 14: Προβολή του τομέα μεταφορών στον χρόνο** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες ανακαλύπτουν και συζητούν γιατί ο τομέας μεταφορών διαδραματίζει έναν ιδιαίτερο ρόλο στη σύγχρονη ζωή.
- **Δραστηριότητα 22: Οι μεταφορές είναι η βιώσιμη κινητικότητα** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες αναλογίζονται τη σχέση μεταξύ των μεταφορών και της βιωσιμότητας και διερευνούν τρόπους βελτίωσης των μεταφορών στο μέλλον.

7. Η σημασία της εργασίας στην κοινωνία μας και της ισόρροπης εκπροσώπησης των γυναικών

Μέσω αυτής της διαδρομής μπορείτε να διερευνήσετε σε βάθος τη σημασία της εργασίας στην κοινωνία και τον τρόπο ζωής μας, να διερωτηθείτε για το κατά πόσο γυναίκες και άνδρες εκπροσωπούνται με δίκαιο τρόπο σε όλα τα εργασιακά πεδία και να αναλογιστείτε γιατί αυτό είναι σημαντικό.

- **Δραστηριότητα 4: Σχεδιασμός εφημερίδας τοίχου — ειδική έκδοση για θέματα φύλου** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες διεξάγουν έρευνα, διερευνούν τα πλεονεκτήματα και τις μαθησιακές ευκαιρίες που προσφέρει η ομαδική εργασία, (π.χ. υποστήριξη και συνεργασία, ποικιλομορφία ταλέντων, αντιλήψεων και ανατροφοδότησης), αναπτύσσουν δεξιότητες κριτικής και δημιουργικής σκέψης, και ασκούνται σε πρακτικές λήψης αποφάσεων.
- **Δραστηριότητα 8: Έρευνα για τον διαχωρισμό των φύλων στην αγορά εργασίας** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες ερευνούν και ανακαλύπτουν τα πρότυπα συγκέντρωσης ανδρών και γυναικών σε διάφορα πεδία και θέσεις.
- **Δραστηριότητα 11: Ηγέτες του 21ου αιώνα** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες βιώνουν τη συνεργατική ομαδική εργασία, κατά την οποία αλλάζουν ρόλους, και αναλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, ηγετικό ρόλο, ανεξάρτητα από το φύλο τους.
- **Δραστηριότητα 13: Κάποτε νόμιζα ... αλλά τώρα νομίζω ...** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες συγκρίνουν τις ιδέες τους στην αρχή της διαδρομής και στο τέλος της.
- **Δραστηριότητα 19: Ας υποθέσουμε ότι υπάρχει ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στον τομέα μεταφορών** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες ανακαλύπτουν τα διάφορα μέσα μεταφοράς και εξάγουν συμπεράσματα σχετικά με το γιατί η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στις μεταφορές είναι θετική για μια δημοκρατική κοινωνία.

8. Η σημασία των μεταφορών στον τρόπο ζωής μας

Αξιοποιήστε αυτή τη διαδρομή για να διερευνήσετε τον τομέα μεταφορών από διαφορετικές οπτικές γωνίες — το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον — και τις ευκαιρίες εργασίας, τόσο για τα κορίτσια όσο και για τα αγόρια.

- **Δραστηριότητα 14: Προβολή του τομέα μεταφορών στον χρόνο** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες ανακαλύπτουν και συζητούν γιατί ο τομέας μεταφορών διαδραματίζει έναν ιδιαίτερο ρόλο στη σύγχρονη ζωή.
- **Δραστηριότητα 15: Τι πρέπει να ξέρω για τον αυτοματισμό;** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες συνδέουν θέματα STEM με επαγγελματικές σταδιοδρομίες.
- **Δραστηριότητα 20: Οι μεταφορές αφορούν τους οδηγούς φορτηγών** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες αναγνωρίζουν τους διάφορους υποτομείς του τομέα μεταφορών, συζητούν για το πώς ο τομέας μεταφορών επηρεάζει την καθημερινότητά τους και αντιλαμβάνονται το γενικότερο πλαίσιο του τομέα των μεταφορών.
- **Δραστηριότητα 21: Τα επαγγέλματα του τομέα μεταφορών δεν είναι για τις γυναίκες** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες προσδιορίζουν τις διαφορετικές δεξιότητες που απαιτεί η εργασία στον τομέα μεταφορών καθώς και τα αίτια της υφιστάμενης ανισορροπίας μεταξύ των φύλων.
- **Δραστηριότητα 24: Οι μεταφορές είναι επιλογή μου** — Οι μαθητές και οι μαθήτριες ανακαλύπτουν τις δυνατότητες που έχει ο τομέας μεταφορών να προσφέρει ποικίλες ευκαιρίες απασχόλησης και αναγνωρίζουν τη δυννητική ελκυστικότητα του τομέα μεταφορών για τις γυναίκες.

ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ 1: ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Κύρια μηνύματα για εκπαιδευτικούς και εκπαιδευόμενους

Το σκεπτικό της εργαλειοθήκης έχει δύο διαστάσεις, που ονομάζονται τα *εργαλεία* και η *πρακτική* της εργαλειοθήκης (Πίνακας 1). Η εργαλειοθήκη παρέχει όλα τα αναγκαία *εργαλεία*. Οι δάσκαλοι και οι δασκάλες, με τις διαφορετικές δεξιότητες, τα ταλέντα, τις ειδικές γνώσεις και την ευαισθησία τους, αναπτύσσουν και εφαρμόζουν την *πρακτική* στο δικό τους πλαίσιο.

Πίνακας 1. Επισκόπηση των διαστάσεων της εργαλειοθήκης

	Δομικές έννοιες	Προσεγγίσεις	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Παιδαγωγική ευαίσθητη σε θέματα φύλου
Εργαλεία	- Τα σχολικά προγράμματα δεν είναι ουδέτερα (επίσημο, λανθάνον και άκυρο) ⁸ - Τα σχολεία είναι σταθερά και συμπαγή ιδρύματα, με δική τους, συγκεκριμένη κουλτούρα.	- Σχολικό πρόγραμμα - Διαδρομές - Σύνολα εργαλείων - Γλωσσάρι - Σύνδεσμοι προς εξωτερικές πηγές	- Προσφορά πρώιμων μαθησιακών παρεμβάσεων - Διεύρυνση του ορίζοντα των μαθητών και των μαθητριών (εμπειρίες από τον πραγματικό κόσμο) - Πρότυπη συμπεριφορά: «Γινόμαστε αυτό που βλέπουμε γύρω μας»	- Ανάπτυξη αυτογνωσίας σχετικά με τις προσωπικές σκέψεις, τις πεποιθήσεις, τα συναισθήματα, τα κίνητρα και τις προκαταλήψεις - Καλλιέργεια της κατανόησης του άλλου μέσα σε συγκεκριμένο πλαίσιο και με βάση την ενσυναίσθηση
Πρακτική	- Πρωώθηση της ισορροπίας των φύλων - Ο δάσκαλος ή η δασκάλα διευκολύνει την αλλαγή - Η μάθηση αποτελεί γνωσιακή, συναισθηματική και κοινωνική δραστηριότητα	- Η αλλαγή ως διαδικασία - Διδασκαλία και μάθηση με πολιτιστική συσχέτιση - Συμμετοχικές και ενεργές μέθοδοι	- Κατάρτιση των στερεοτύπων για τα φύλα - Ενδυνάμωση των μαθητών και μαθητριών - Ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων της διά βίου μάθησης - Ισορροπία των φύλων	- Προς την επίτευξη του γραμματισμού για τα φύλα ⁹ - Πρωώθηση ενός περιβάλλοντος ευαίσθητου σε θέματα που αφορούν τα δύο φύλα

⁸ Το «επίσημο πρόγραμμα» γενικά γίνεται αντιληπτό ως οι γνώσεις και δεξιότητες που διδάσκονται σκόπιμα με τη βοήθεια μαθημάτων και μαθησιακών δραστηριοτήτων· το «λανθάνον πρόγραμμα» αναφέρεται στους κανόνες, τις αξίες και τις πεποιθήσεις που μεταφέρονται ακούσια μέσα από τις τάξεις και το κοινωνικό περιβάλλον· ενώ το «άκυρο πρόγραμμα» αναφέρεται σε όσα δεν έχουν την ευκαιρία να μάθουν οι μαθητές και οι μαθήτριες — στις έννοιες και τις δεξιότητες που δεν αποτελούν κομμάτι της μάθησής τους.

⁹ Ο όρος «γραμματισμός για τα φύλα» νοείται ως η ικανότητα, αυτοπεποίθηση και προθυμία ενός ατόμου να ασχοληθεί με θέματα που αφορούν τα δύο φύλα, να αναλογιστεί και να αλλάξει τις αντιλήψεις του, τα στερεότυπα και τις προκαταλήψεις του.

Οι **μαθησιακές δραστηριότητες** παρέχουν ένα πλαίσιο που προάγει τον αναστοχασμό και τον διάλογο, στο οποίο οι μαθητές και οι μαθήτριες έχουν την ευκαιρία να αμφισβητήσουν και να αντιμετωπίσουν τον στερεοτυπικό τρόπο σκέψης και τις προκαταλήψεις και, τόσο ως ομάδα όσο και ατομικά, να αναθεωρήσουν τις αντιλήψεις τους. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να δίνουν προσοχή στις συμπεριφορές των μαθητών και των μαθητριών που φανερώνουν ότι η μάθηση αυτή αφομοιώνεται. Για παράδειγμα, οι μαθητές και οι μαθήτριες εκφράζουν τις δικές τους πεποιθήσεις και τα δικά τους συναισθήματα, αποδέχονται την κριτική ανατροφοδότηση, συμμετέχουν σε ενεργή ακρόαση, αναθεωρούν την άποψή τους αφού ακούσουν τα επιχειρήματα των άλλων, δίνουν προσοχή στη λεκτική και τη μη λεκτική επικοινωνία και επιλέγουν τη συνεργασία αντί για τον ανταγωνισμό.

Οι δραστηριότητες αναπτύχθηκαν γύρω από την απομυθοποίηση των στερεοτύπων για τα φύλα και την εξοικείωση με τις δυνατότητες που προσφέρει ο τομέας μεταφορών ως προς τις επαγγελματικές προοπτικές κοριτσιών και αγοριών.

Μηνύματα που σχετίζονται με την απομυθοποίηση των στερεοτύπων για τα φύλα

- Οι στερεοτυπικές προσδοκίες που βασίζονται σε σταθερούς κοινωνικούς κανόνες για τα αγόρια και τα κορίτσια αποτελούν τη βασική αιτία της ανισότητας των φύλων. Επηρεάζουν την αυτοαντίληψη και την ευεξία του ατόμου, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους αλληλεπιδρά με τους άλλους, και έχουν ισχυρό αντίκτυπο στο αν και το πώς συμμετέχει κανείς σε εκπαίδευση και κατάρτιση στον χώρο της εργασίας.
- Τα στερεότυπα για τα φύλα έχουν αρνητικό αντίκτυπο τόσο στα κορίτσια όσο και τα αγόρια, καθώς περιορίζουν τις ατομικές τους φιλοδοξίες, επιλογές και ελευθερίες. Στο σχολείο, τα στερεότυπα για τα φύλα επηρεάζουν σημαντικά την εμπειρία των παιδιών στην τάξη, τις προτιμήσεις των αγοριών και των κοριτσιών για ορισμένα μαθήματα, και τη συνολική εικόνα που έχουν για τις δυνατότητές τους.
- Τα στερεότυπα για τα φύλα συνδυάζονται συχνά με άλλα στερεότυπα, όπως αυτά που βασίζονται στη φυλή ή την εθνοτική καταγωγή, τη θρησκεία ή τις θρησκευτικές πεποιθήσεις, την αναπηρία, την ηλικία ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό.
- Οι παραδοχές για τα φύλα μπορεί να είναι συνειδητές ή ασυνείδητες, και μπορούν να οδηγήσουν σε διαφορετική αντιμετώπιση κάποιας ομάδας σε σχέση με κάποια άλλη.
- Η αντιμετώπιση των στερεοτύπων για τα φύλα σε όλη τη διάρκεια του εκπαιδευτικού κύκλου είναι κρίσιμη ώστε τελικά τα παιδιά να έχουν ισότιμες ευκαιρίες, ανεξάρτητα από το φύλο τους. Αυτό συμπεριλαμβάνει την εξέταση των κανόνων, των αξιών και των πεποιθήσεων που μεταφέρονται ακούσια μέσα από την τάξη και το κοινωνικό περιβάλλον (*το λανθάνον πρόγραμμα*), αλλά και των πραγμάτων που οι μαθητές και οι μαθήτριες δεν έχουν την ευκαιρία να διδαχθούν (*άκυρο πρόγραμμα*).
- Η αμφισβήτηση των στερεοτύπων για τα φύλα στο σχολείο μπορεί να συντείνει στη μείωση της ανισορροπίας μεταξύ των φύλων σε άλλες πτυχές της ζωής μας, όπως στο σπίτι ή στον χώρο της εργασίας.
- Η προσφορά νέων προτύπων συμπεριφοράς στα κορίτσια και τα αγόρια έχει θετική επίδραση στην αξιοποίηση των προσωπικών τους δυνατοτήτων.
- Το εξωσχολικό και το οικογενειακό πλαίσιο συχνά προσφέρει άφθονα σιωπηλά μηνύματα που σχετίζονται με το φύλο· οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να καταστήσουν ορατές τις συνέπειες αυτών των μηνυμάτων και να τις αμφισβητήσουν.

Μηνύματα που σχετίζονται με τη σημασία του τομέα μεταφορών

- Η κινητικότητα και οι μεταφορές μάς αφορούν όλους. Από την καθημερινή μετακίνηση από και προς την εργασία, τις επισκέψεις σε συγγενείς και φίλους και τον τουρισμό έως τη σωστή λειτουργία των παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού για τα προϊόντα στα καταστήματά μας και για τη βιομηχανική παραγωγή μας, η κινητικότητα καθιστά δυνατή την οικονομική και την κοινωνική μας ζωή.
- Η ελεύθερη κυκλοφορία των ανθρώπων και των αγαθών στο εσωτερικό της αποτελεί θεμελιώδη

ελευθερία της ΕΕ και της ενιαίας αγοράς της. Τα ταξίδια στην ΕΕ οδήγησαν σε μεγαλύτερη συνεκτικότητα και ενίσχυσαν την ευρωπαϊκή ταυτότητα.

- Ως η δεύτερη μεγαλύτερη δαπάνη για τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά, ο τομέας μεταφορών συμμετέχει κατά 5% στο ευρωπαϊκό ΑΕΠ και απασχολεί άμεσα περίπου 10 εκατομμύρια εργαζόμενους.
- Ο τομέας μεταφορών είναι μεγαλύτερος και ευρύτερος από ό,τι βλέπουν και αντιλαμβάνονται οι νέοι, ιδίως στα «παρασκήνια» της καθημερινής οργανωτικής προσπάθειας ώστε να παρέχονται οι υπηρεσίες.
- Η πιο σημαντική πρόκληση που αντιμετωπίζει ο τομέας μεταφορών είναι η δραστική μείωση των εκπομπών αερίων και η βελτίωση της βιωσιμότητάς του. Οι αλλαγές στον τομέα, ιδίως όσες σχετίζονται με την αυτοματοποίηση και την ψηφιοποίηση, δημιουργούν νέες προκλήσεις, αλλά ο συνεχιζόμενος ψηφιακός μετασχηματισμός προσφέρει επίσης νέες ευκαιρίες.
- Ορισμένα μέρη του τομέα μεταφορών αναμένεται να αναπτυχθούν και να απασχολήσουν περισσότερους εργαζόμενους στο μέλλον, ενώ θα υπάρχει ανάγκη για εργαζόμενους υψηλής εξειδίκευσης, με τεχνολογικό υπόβαθρο και σπουδές μηχανικού.

Παιδαγωγική προσέγγιση

Οι υποκείμενες παιδαγωγικές αρχές της εργαλειοθήκης έχουν ως εξής:

Βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης

Εναρμονισμένη με προσεγγίσεις που βασίζονται στις ικανότητες και χρησιμοποιούνται ευρέως από τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα και βάσει της Σύστασης του Συμβουλίου,¹⁰ η εργαλειοθήκη έχει ως στόχο να καλλιεργήσει στους μαθητές και τις μαθήτριες τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης, που χρειάζονται για την προσωπική ολοκλήρωση, έναν υγιή και βιώσιμο τρόπο ζωής, απασχολησιμότητα, συμμετοχή στα κοινά και κοινωνική ένταξη. Ανάμεσα σε αυτές τις ικανότητες μπορούμε να επισημάνουμε τις ακόλουθες:

- αριθμητικές και επιστημονικές δεξιότητες και δεξιότητες μηχανικού·
- ψηφιακές δεξιότητες και δεξιότητες βασισμένες στην τεχνολογία·
- διαπροσωπικές δεξιότητες και δυνατότητα υιοθέτησης νέων ικανοτήτων·
- συμμετοχή στα κοινά·
- επιχειρηματικότητα.

Ενεργές μεθοδολογίες

Μολονότι οι ενεργές μεθοδολογίες έχουν την απαρχή τους στη σωκρατική μέθοδο και την αρχαία Ελλάδα, μόνο τις τελευταίες δεκαετίες είδαμε ένα αξιοσημείωτο κίνημα με στόχο να βρεθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες στο επίκεντρο της μάθησής τους. Όπως υποστηρίζει ο Barnes (1989), η ενεργή μάθηση είναι σκόπιμη, στοχαστική, διαπραγματεύσιμη, κριτική, σύνθετη, κινούμενη από τις καταστάσεις και συναρπαστική.¹¹

Συνεργατική μάθηση

Ανάμεσα στις ποικίλες ενεργές μεθοδολογίες, προτιμήσαμε τη συνεργατική μάθηση λόγω του τρόπου με τον οποίο εκπληρώνει τους στόχους της εργαλειοθήκης. Γενικά, οι εκπαιδευτικοί συμφωνούν ότι αυτή η προσέγγιση ενισχύει τη μάθηση, την αυτοεκτίμηση, τη θετική στάση προς τη μάθηση και την αποδοχή των διαφορών, καλλιεργώντας μια θετική αλληλεξάρτηση στους μαθητές και τις μαθήτριες. Στη συνεργατική μάθηση, ο στόχος δεν είναι η ατομική επιτυχία. Η επιτυχία είναι κοινή, καθώς εξαρτάται από τη συμβολή κάθε μέλους της μαθησιακής κοινότητας (αλληλεξάρτηση). Η συνεργατική μάθηση προσφέρει περισσότερα

¹⁰ Σύσταση του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2018 σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου (OJ C 189, 4.6.2018, pp. 1–13), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2018.189.01.0001.01.ENG.

¹¹ Barnes, D. R. (1989). Active Learning. Leeds University TVEI Support Project.

κίνητρα και επομένως παράγει βαθύτερη μάθηση, καλύτερες σχέσεις μέσα στην τάξη, βαθύτερη κριτική σκέψη και περισσότερη αποδοχή του εαυτού μας και των άλλων.

Μαθαίνουμε να μαθαίνουμε

Προκειμένου οι νέοι άνθρωποι να είναι πιο αποτελεσματικοί και αυτόνομοι στη μάθησή τους, πρέπει να μάθουν πρώτα να σκέφτονται και να καλλιεργήσουν δεξιότητες αυτορύθμισης. Σε συνδυασμό με τη συνεργατική μάθηση, αυτό είναι ένα εξαιρετικά ισχυρό εργαλείο. Μέσα από τις ορατές ρουτίνες σκέψης,¹² ο στόχος είναι να βοηθήσουμε τους μαθητές και τις μαθήτριες να κατανοήσουν καλύτερα τι είδους εκπαιδευόμενοι είναι και πώς μπορούν να βελτιώσουν την έμφυτη ικανότητά τους να μαθαίνουν.

Οι εκπαιδευτικοί υποστηρίζουν τους μαθητές και τις μαθήτριες βοηθώντας τους να καλλιεργήσουν τις δεξιότητες που χρειάζονται ώστε να αναπτύξουν κριτική και δημιουργική σκέψη, να διατυπώνουν υποθέσεις, καθώς και να σταθμίζουν τις διαφορετικές επιλογές και τις συνέπειές τους. Βοηθούν τους μαθητές και τις μαθήτριες να αποκτήσουν περισσότερη ενσυναίσθηση, υιοθετώντας διαφορετικές οπτικές γωνίες και κατανοώντας πώς σκέφτονται και πώς νιώθουν οι άλλοι.

Βιωματική μάθηση

Προκειμένου να προάγονται οι βαθύτερες μαθησιακές εμπειρίες και να επιτυγχάνεται πιο ενεργή συμμετοχή των εκπαιδευόμενων στη διαδικασία της μάθησης, στον σχεδιασμό της εργαλειοθήκης συμπεριλήφθηκε και ο κύκλος βιωματικής μάθησης των Kolb και Kolb¹³. Σε αυτό το πρότυπο, η άμεση εμπειρία προσφέρεται από τον εκπαιδευτικό και αυτή η εμπειρία ακολουθείται από ατομικό ή ομαδικό αναστοχασμό (μεταγνωσιακή δραστηριότητα). Στη συνέχεια ακολουθεί μια φάση διαμόρφωσης ιδεών. Στην τελική φάση, οι μαθητές και οι μαθήτριες προβληματίζονται για την εφαρμογή των όσων έχουν μάθει στη δική τους ζωή.

Αξιολόγηση

Η εργαλειοθήκη παρέχει «ελαφρά» εργαλεία αξιολόγησης, που μπορούν να εφαρμοστούν σε διάφορα στάδια των δραστηριοτήτων, για να βοηθήσουν εκπαιδευτικούς και εκπαιδευόμενους/εκπαιδευόμενες στις διδακτικές και μαθησιακές διαδικασίες τους. Η αξιολόγηση σε αυτές τις εργαλειοθήκες αντιμετωπίζεται ως υποστηρικτική διαδικασία αναστοχασμού και μάθησης, ενώ για τους/τις εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευόμενους/τις εκπαιδευόμενες παρέχονται διαφορετικά εργαλεία στις προτεινόμενες διαδρομές.

12 Οι ορατές ρουτίνες σκέψης δημιουργήθηκαν από το Project Zero, ένα ερευνητικό κέντρο του Harvard Graduate School of Education. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση <http://www.pz.harvard.edu/projects/visible-thinking>.

13 Kolb, Alice και Kolb, David (2018). «Eight Important Things to Know About the Experiential Learning Cycle». ACEL National Conference, <https://experientiallearning.net/listing/8-important-things-to-know-about-the-experiential-learning-cycle/>.

ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ 2: ΑΡΧΙΚΗ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Αρχική αυτο-αξιολόγηση, εργαλείο 1: Ερωτηματολόγιο

Κεντρικό στοιχείο του εργαλείου

Ως εκπαιδευτικοί, δεν διδάσκουμε μόνο όσα διδάσκουμε συνειδητά. Οι μαθητές και οι μαθήτριάς μας δεν μαθαίνουν μόνο όσα τους διδάσκουμε ρητά· μαθαίνουν επίσης όταν συνάγουν πράγματα που δεν διδάσκουμε συνειδητά, αλλά υπάρχουν στα σχολεία.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες μαθαίνουν ότι αν τα αγόρια καταλαμβάνουν περισσότερο χώρο στο προαύλιο και αν κάνουν περισσότερη φασαρία στην τάξη και αποσπούν σε μεγαλύτερο βαθμό την προσοχή των εκπαιδευτικών, αυτό συμβαίνει επειδή ο ρόλος τους στη ζωή είναι κυριαρχικός. Αυτό το παράδειγμα αντιστοιχεί στο λεγόμενο *λανθάνον πρόγραμμα*.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες επίσης μαθαίνουν ότι αν οι γυναίκες δεν εκπροσωπούνται αρκετά στο σχολικό πρόγραμμα, αν δεν διδάσκουμε σχετικά με γυναίκες καλλιτέχνες, επιστήμονες ή συγγραφείς, αυτό πιθανώς να οφείλεται στο ότι δεν το αξίζουν, ότι είναι λίγες ή ότι δεν είναι και τόσο καλές. Αυτό το παράδειγμα αποτυπώνει το άκυρο *πρόγραμμα*. Με τέτοια μηνύματα, όχι μόνο στερούμε από τα κορίτσια τα σημεία αναφοράς που έχουν ανάγκη, αλλά επίσης διδάσκουμε τα κορίτσια – και τα αγόρια – ότι ο ρόλος των γυναικών στη ζωή είναι δευτερεύων.

Στόχος του εργαλείου είναι να κάνει τους εκπαιδευτικούς να αποκτήσουν επίγνωση του άκυρου και του λανθάνοντος προγράμματος, όπως έχουν επίγνωση του επίσημου προγράμματος.

Λάβετε υπόψη

Δεν χρειάζεται να απαντήσετε γραπτώς στις ερωτήσεις αν δεν θέλετε. Ο αρχικός αναστοχασμός μπορεί να γίνει νοερά. Ωστόσο, η χρήση χαρτιού και στυλό δημιουργεί κατάλληλες συνθήκες για πιο βαθύ αναστοχασμό.

Ερωτηματολόγιο		Συμφωνώ	Διαφωνώ	Δεν είμαι σίγουρος/η
1	Στο σχολείο μου δεν γίνονται διακρίσεις λόγω φύλου.			
2	Στο προαύλιο, είναι φυσιολογικό να καταλαμβάνουν περισσότερο χώρο τα αγόρια, επειδή παίζουν ποδόσφαιρο.			
3	Στην τάξη μου, συμπεριφέρομαι στα αγόρια και στα κορίτσια με τον ίδιο τρόπο.			
4	Όταν ένας μαθητής ή μια μαθήτρια μου δημιουργεί προβλήματα, συνήθως λέω: «Πες στη μητέρα σου να έρθει να με δει γιατί θέλω να της μιλήσω».			
5	Συνήθως αφιερώνω περισσότερη προσοχή στα αγόρια γιατί κάνουν περισσότερη φασαρία. Τα κορίτσια δεν χρειάζονται τόση προσοχή.			
6	Στο σχολείο χρησιμοποιώ γλώσσα που περιλαμβάνει και τα δύο φύλα.			
7	Δεν υπάρχουν «αθλοπαιδιές για κορίτσια» και «αθλοπαιδιές για αγόρια».			
8	Άνδρες και γυναίκες εκπαιδευτικοί έχουν τις ίδιες ευκαιρίες για προαγωγή και επαγγελματική εξέλιξη.			
9	Άνδρες και γυναίκες εκπαιδευτικοί έχουν τις ίδιες πιθανότητες να κατέχουν ηγετική θέση στο σχολείο.			
10	Στο υλικό που έχω στην τάξη μου (όπως τα σχολικά βιβλία, οι εικόνες, το αναγνωστικό υλικό, οι γραπτές εργασίες) άνδρες και γυναίκες παρουσιάζονται με τον ίδιο σεβασμό, τις ίδιες δυνατότητες και με όλη την ποικιλομορφία τους.			
11	Δεν θεωρώ ότι πρέπει να υπάρχουν «παιχνίδια για αγόρια» και «παιχνίδια για κορίτσια».			
12	Δεν είναι κακό να λες «άνδρες» και «αγόρια» ή να χρησιμοποιείς το αρσενικό γένος όταν αναφέρεσαι τόσο σε «άνδρες» όσο και σε «γυναίκες» ή «αγόρια» και «κορίτσια» γενικά. Όλοι καταλαβαίνουν ότι το αρσενικό γένος περιέχει και τα δύο φύλα.			
13	Το σχολείο δεν μπορεί να κάνει και πολλά σχετικά με τις διακρίσεις των φύλων. Αυτό είναι κάτι που οι μαθητές και οι μαθήτριες μαθαίνουν στο σπίτι.			
14	Στις συναντήσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού, συχνά ακούς τους δασκάλους και τις δασκάλες να λένε για τα αγόρια που έχουν καλούς βαθμούς ότι «είναι πολύ έξυπνα» και για τα κορίτσια που έχουν καλούς βαθμούς ότι «είναι πολύ εργατικά».			

15	Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιώ παρουσιάζει ισότιμα τις γυναίκες και τους άνδρες και αποτυπώνει τις ανάγκες και τις καθημερινές εμπειρίες των κοριτσιών και των αγοριών.			
16	Τα αγόρια συνήθως τα πάνε καλύτερα στις φυσικές επιστήμες και τα μαθηματικά. Τα κορίτσια συνήθως τα πάνε καλύτερα στα φιλολογικά.			

Αν δεν είστε απόλυτα σίγουροι για ορισμένες από τις απαντήσεις σας σε κάποιες δηλώσεις, ή αν υπάρχουν σημεία που θα θέλατε να εξετάσετε πιο προσεκτικά και συνειδητοποιημένα ενώ εργάζεστε με την εργαλειοθήκη μαζί με τους μαθητές και τις μαθήτριάς σας, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αυτόν τον χώρο για τις παρατηρήσεις και τις σκέψεις σας.

Τι πρέπει να παρατηρήσω;	Τι έμαθα;

Αρχική αυτο-αξιολόγηση, εργαλείο 2: Σύντομη εργασία

Κεντρικό στοιχείο του εργαλείου

Αυτή η σύντομη εργασία μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως συμπλήρωμα άλλων εργαλείων που προτείνονται σε αυτό το σύνολο εργαλείων ή και ανεξάρτητα. Ο στόχος είναι να σας επιστήσει την προσοχή σχετικά με την ύπαρξη ενός *λανθάνοντος προγράμματος* και ενός *άκυρου προγράμματος*, τα οποία λειτουργούν παράλληλα με το επίσημο πρόγραμμα και πολύ συχνά περνούν απαρατήρητα τόσο από τους εκπαιδευόμενους/τις εκπαιδευόμενες όσο και από τους/τις εκπαιδευτικούς.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες μαθαίνουν ότι αν τα αγόρια καταλαμβάνουν περισσότερο χώρο στο προαύλιο και αν κάνουν περισσότερη φασαρία στην τάξη και αποσπούν σε μεγαλύτερο βαθμό την προσοχή των εκπαιδευτικών, αυτό συμβαίνει επειδή ο ρόλος τους στη ζωή είναι κυριαρχικός. Αυτό το παράδειγμα αντιστοιχεί στο λεγόμενο *λανθάνον πρόγραμμα*.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες επίσης μαθαίνουν ότι αν οι γυναίκες δεν εκπροσωπούνται αρκετά στο σχολικό πρόγραμμα, αν δεν διδάσκουμε σχετικά με γυναίκες καλλιτέχνες, επιστήμονες ή συγγραφείς, αυτό πιθανώς να οφείλεται στο ότι δεν το αξίζουν, ότι είναι λίγες ή ότι δεν είναι και τόσο καλές. Αυτό το παράδειγμα αποτυπώνει το *άκυρο πρόγραμμα*. Με τέτοια μηνύματα, όχι μόνο στερούμε από τα κορίτσια τα σημεία αναφοράς που έχουν ανάγκη, αλλά επίσης διδάσκουμε τα κορίτσια – και τα αγόρια – ότι ο ρόλος των γυναικών στη ζωή είναι δευτερεύων.

Λάβετε υπόψη

Δεν χρειάζεται να απαντήσετε γραπτώς στις ερωτήσεις αν δεν θέλετε. Ο αρχικός αναστοχασμός μπορεί να γίνει νοερά. Ωστόσο, η χρήση χαρτιού και στυλό δημιουργεί κατάλληλες συνθήκες για πιο βαθύ αναστοχασμό.

Πώς λέγεται το σχολείο σας; Πολλά σχολεία έχουν ονόματα ιστορικών μορφών. Μπορείτε να κάνετε μια γρήγορη αναζήτηση στο διαδίκτυο για να βρείτε πόσα σχολεία στην περιοχή σας έχουν τα ονόματα ιστορικών προσώπων και των δύο φύλων, και να διερευνήσετε τα προφίλ τους. Μπορείτε να γράψετε εδώ τα ονόματα.

Κάντε μια βόλτα στο προαύλιο του σχολείου στη διάρκεια ενός ή δύο διαλειμμάτων και αναλύστε τον τρόπο που χρησιμοποιούν τα παιδιά το προαύλιο καθώς και τη συμμετοχή τους σε αυτό. Πόσο χώρο καταλαμβάνουν τα αγόρια και τα κορίτσια; Τι παιχνίδια παίζουν; Τι αθλήματα και τι δραστηριότητες επιλέγουν; Ποια μέρη του προαυλίου χρησιμοποιούν; Πώς αλληλεπιδρούν μεταξύ τους; Υπάρχουν σημαντικές διαφορές στη συμπεριφορά των κοριτσιών και των αγοριών και στη συμπεριφορά των μικρότερων και των μεγαλύτερων παιδιών; Μπορείτε να σημειώσετε εδώ τις παρατηρήσεις σας.

Μπορείτε να ξεφυλλίσετε το υλικό που χρησιμοποιείτε στην τάξη και να αναλύσετε αν περιέχει στερεότυπα για τα φύλα. Πώς παρουσιάζονται οι γυναίκες και οι άνδρες σε αυτό το υλικό; Έχουν ισότιμη παρουσία, στον ίδιο αριθμό, με τον ίδιο σεβασμό και τις ίδιες δυνατότητες και με όλη την ποικιλομορφία τους; Η θεματολογία και οι εικόνες στο υλικό που χρησιμοποιείτε στην τάξη αποτυπώνουν τις ανάγκες και συνδέονται με τις καθημερινές εμπειρίες τόσο των αγοριών όσο και των κοριτσιών; Μπορείτε να σημειώσετε εδώ τις παρατηρήσεις σας.

Προτού ξεκινήσετε να χρησιμοποιείτε την εργαλειοθήκη, πρέπει για μερικές μέρες να δίνετε ιδιαίτερη προσοχή στον χρόνο που αλληλεπιδράτε με τους μαθητές και τις μαθήτριές σας. Αλληλεπιδρούσατε, διδάσκατε και αντιμετωπίζατε τα κορίτσια και τα αγόρια στην τάξη σας με τον ίδιο τρόπο; Μπορείτε να σημειώσετε εδώ τις παρατηρήσεις σας.

Τέλος, μπορείτε να σημειώσετε τυχόν σκέψεις που κάνατε όσο δουλεύατε αυτή τη σύντομη εργασία, οι οποίες μπορεί να σας φανούν χρήσιμες όσο δουλεύετε με την εργαλειοθήκη.

Αρχική αυτο-αξιολόγηση, εργαλείο 3: Αναστοχασμός

Κεντρικό στοιχείο του εργαλείου

Ο αναστοχασμός συνιστά σημαντικό κομμάτι της διδασκαλίας και της μάθησης. Μια ρουτίνα αναστοχασμού πριν από τη διδασκαλία νέων θεμάτων μας δίνει την ευκαιρία να ανανεώσουμε τις γνώσεις και τις αντιλήψεις μας και να εστιάσουμε σε αυτό που προτείνεται στην εργαλειοθήκη, καθώς και στο σκεπτικό που υποστηρίζει τις δραστηριότητες.

Αυτό το εργαλείο αναστοχασμού εφιστά την προσοχή και ευαισθητοποιεί σχετικά με τα στερεότυπα για τα φύλα, τις παγίδες των επαγγελματικών επιλογών και των παιδαγωγικών πρακτικών, και προειδοποιεί ως προς το τι πρέπει να προσέξουμε έξω από την τάξη, καθώς και τα ζητήματα των φύλων που σχετίζονται με τον χώρο της εργασίας. Επίσης, το εργαλείο πραγματεύεται πιο γενικούς προβληματισμούς σχετικά με τις σχέσεις εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων.

Λάβετε υπόψη

Ο αναστοχασμός που παρέχει αυτό το εργαλείο έχει ως στόχο να κάνει τους/τις εκπαιδευτικούς να αισθανθούν άνετα, ώστε να μπορέσουν να εφαρμόσουν τις προτεινόμενες δραστηριότητες. Το εργαλείο κανονικά χρησιμοποιείται πριν από τη δραστηριότητα, αλλά μπορεί επίσης να υποστηρίξει πρακτικά τους/τις εκπαιδευτικούς κατά την εφαρμογή των δραστηριοτήτων.

Ερωτήσεις που εφιστούν την προσοχή και ευαισθητοποιούν

Γιατί εστιάζουμε στο φύλο;

- Πώς μπορεί η έννοια του φύλου να μας βοηθήσει να αναλογιστούμε τον τρόπο που λειτουργούν και διαιωνίζονται οι ανισότητες μεταξύ αγοριών και κοριτσιών, ανδρών και γυναικών στην εκπαίδευση και στον χώρο της εργασίας;
- Ως εκπαιδευτικοί, τι πρέπει να προσέξουμε και πώς μπορούμε να βοηθήσουμε να αντιμετωπιστούν οι ανισότητες μεταξύ των φύλων;
- Ποιος είναι ο ρόλος των εκπαιδευτικών στην αποδόμηση της στερεοτυπικής συμπεριφοράς και την προώθηση ποικίλων ευκαιριών για όλους;
- Στις γλώσσες στις οποίες υπάρχει διαφοροποίηση ανάμεσα στα γένη, δίνουμε σημασία στη γλώσσα που χρησιμοποιούμε με τους μαθητές και τις μαθήτρές μας, έτσι ώστε να νιώθουν όλοι ότι εκπροσωπούνται;

Επαγγελματικές επιλογές και παιδαγωγικές πρακτικές

- Πώς είναι οργανωμένος ο φυσικός χώρος των τάξεων;
- Πώς επιλέγουμε ποιος ή ποια θα μιλήσει στη διάρκεια του μαθήματος;
- Τα κορίτσια και τα αγόρια έχουν πρόσβαση και καταλαμβάνουν εξίσου τον διαθέσιμο χώρο;
- Έχουμε τις ίδιες προσδοκίες από τα αγόρια και από τα κορίτσια, όσον αφορά τους βαθμούς και τις συμπεριφορές;
- Αποφεύγουμε την ανάθεση ξεχωριστών καθηκόντων σε αγόρια και κορίτσια;
- Επιτρέπουμε σε όλα τα παιδιά να εξερευνούν τα ενδιαφέροντά τους, αδιαφορώντας για τους μη στερεοτυπικούς ρόλους;
- Έχουμε αναλογιστεί πώς το υλικό που χρησιμοποιούμε στην τάξη ενισχύει τα στερεότυπα για τα φύλα; Τι χαρακτηριστικά αποδίδει αυτό το υλικό στους άνδρες και τις γυναίκες; Έχουν ισότιμη παρουσία, στον ίδιο αριθμό, με τον ίδιο σεβασμό και τις ίδιες δυνατότητες και με όλη την ποικιλομορφία τους;

Τι συμβαίνει έξω από την τάξη;

- Υπάρχει ισορροπία μεταξύ αγοριών και κοριτσιών στους ηγετικούς ρόλους;
- Το προαύλιο του σχολείου αποτελεί ένα ασφαλές μέρος για όλους;
- Οι εξωσχολικές δραστηριότητες παρέχουν ένα υποστηρικτικό περιβάλλον που επιτρέπει στα παιδιά να εξερευνήσουν τα ενδιαφέροντά τους, χωρίς να τους απασχολούν οι παραδοσιακοί ρόλοι των φύλων;
- Οι αθλητικές ομάδες των κοριτσιών αναγνωρίζονται εξίσου με τις αθλητικές ομάδες των αγοριών;

- Όσον αφορά τα μέλη του μη διδακτικού προσωπικού, πόσες γυναίκες και πόσοι άνδρες υπάρχουν;
- Στην αλληλεπίδραση με τους μαθητές και τις μαθήτριες, ποιες είναι οι προσδοκίες του μη διδακτικού προσωπικού σε σχέση με τη συμπεριφορά των κοριτσιών και των αγοριών;

Το φύλο και ο χώρος της εργασίας

- Έχετε αναλογιστεί πώς τα στερεότυπα για τα φύλα διαμορφώνουν τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές και φιλοδοξίες των αγοριών και των κοριτσιών, των ανδρών και των γυναικών;
- Έχετε αναρωτηθεί γιατί οι γυναίκες κυριαρχούν σε ορισμένα πεδία, όπως είναι η διδασκαλία και η παροχή φροντίδας, αλλά υπο-εκπροσωπούνται σε άλλα πεδία, όπως ο χώρος των μηχανικών και της τεχνολογίας, στους οποίους κυριαρχούν οι άνδρες;
- Έχετε σκεφτεί γιατί οι γυναίκες εξακολουθούν να έχουν χαμηλότερο εισόδημα από τους άνδρες και πώς συμβάλλουν τα στερεότυπα για τα φύλα στη διαφορά των αμοιβών μεταξύ των φύλων;
- Έχετε αναλογιστεί γιατί οι γυναίκες εξακολουθούν να έχουν μικρή παρουσία σε υψηλά αμειβόμενα επαγγέλματα, μολονότι υπάρχουν περισσότερες γυναίκες απόφοιτοι πανεπιστημίου από ό,τι άνδρες στην ΕΕ, και ότι οι κοινωνικοί κανόνες και τα στερεότυπα που δημιουργούν διακρίσεις όσον αφορά τις γυναικείες και τις ανδρικές δεξιότητες, καθώς και η υποτίμηση της εργασίας των γυναικών είναι ορισμένοι παράγοντες που συντελούν σε αυτό;
- Έχετε σκεφτεί ότι στους τομείς που ανδροκρατούνται, όπως είναι οι μεταφορές, οι γυναίκες συχνά βρίσκονται σε θέσεις με χαμηλότερο μισθό και μικρότερο κύρος, χωρίς καλές ευκαιρίες προαγωγής και εξέλιξης, γεγονός που αποτελεί τον βασικό παράγοντα για την υπάρχουσα διαφορά των αμοιβών μεταξύ γυναικών και ανδρών στον τομέα των μεταφορών;
- Γνωρίζετε ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει ότι το ποσοστό των γυναικών στον τομέα μεταφορών είναι σημαντικά χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό στη συνολική οικονομία και ότι λαμβάνει ειδικά μέτρα ώστε να καταστήσει τον τομέα πιο ελκυστικό για τις γυναίκες εργαζόμενες;

Άλλες γενικές σκέψεις

- Στο σχολείο, η θετική στάση απέναντι σε ένα μάθημα σχετίζεται με τις θετικές σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου/εκπαιδευόμενης, δεδομένου ότι η αλληλεπίδραση με τους δασκάλους και τις δασκάλες βοηθά στη διαμόρφωση της γνωσιακής ανάπτυξης και της ενεργής διανοητικής συμμετοχής των κοριτσιών και των αγοριών.
- Τα αγόρια και τα κορίτσια έχουν την τάση να μαθαίνουν περισσότερα πράγματα όταν αισθάνονται ότι οι δάσκαλοι και οι δασκάλες τους τα αντιμετωπίζουν με σοβαρότητα, διότι έτσι αποκτούν αυτοπεποίθηση και αποδίδουν καλύτερα.
- Τα κορίτσια και τα αγόρια που είναι καλύτερα ενημερωμένα ως προς το τι θα τα βοηθήσει να μάθουν επίσης αποδίδουν καλύτερα.

Σε όλες τις δραστηριότητες

- Αποφύγετε την απόδοση στερεοτυπικών ρόλων βάσει του φύλου τους στους μαθητές και τις μαθήτριες, που ενδεχομένως να εντείνουν την εσωτερίκευση της «θηλυκής» και της «αρσενικής» ταυτότητας· για παράδειγμα, να ζητάτε από τα αγόρια να κατασκευάζουν πράγματα και από τα κορίτσια να κρατούν σημειώσεις. Βεβαιωθείτε ότι οι διάφοροι ρόλοι που απαιτούνται σε κάθε δραστηριότητα εναλλάσσονται μεταξύ όλων των μαθητών και μαθητριών.

ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ 3: ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ΓΙΑ ΤΑ ΦΥΛΑ

± 85 λεπτά

Δραστηριότητα 1: Η αποκάλυψη της ιστορίας των γυναικών

Μάθημα

Πολιτική παιδεία, κοινωνικές επιστήμες, ιστορία, τέχνες, φιλολογικά.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με τη συμβολή συναρπαστικών γυναικών που διαμόρφωσαν την ιστορία μας, καθώς και σχετικά με ζητήματα που γενικά δεν καλύπτονται από τα τρέχοντα ιστορικά αφηγήματα (π.χ. η θέση των γυναικών, το κίνημα για τα δικαιώματα των γυναικών).
- Θα κατανοήσουν πώς το διαφορετικό περιεχόμενο των σχολικών βιβλίων και τα προγράμματα σπουδών αποτελούν σημαντική οδό προς την ισότητα στην εκπαίδευση και τις μελλοντικές εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές.

Προετοιμασία και υλικό

- Πριν από τη δραστηριότητα, σκεφτείτε αν θα ήταν χρήσιμο να μελετήσετε ξανά τις πληροφορίες στο [πώς οργανώνουμε έναν εικαστικό περίπατο \(gallery walk\)](#),¹⁴ Στις ρυθμίσεις, ενεργοποιήστε την «αυτόματη μετάφραση» για να παρακολουθήσετε το βίντεο με υπότιτλους στη μητρική σας γλώσσα.
- Μπλοκ σχεδίου, πολύχρωμοι μαρκαδόροι, ψαλίδια, κόλλα, για να δημιουργήσουν αφίσες οι μαθητές και οι μαθήτριες.
- Πηγές πληροφόρησης για την ιστορία των γυναικών (π.χ. ιστότοπος [Europeana](#)¹⁵ τοπικές πηγές για τον Μήνα Ιστορίας των Γυναικών, η εκστρατεία «herstory» και άλλες συλλογές) για τη διαδικτυακή έρευνα των μαθητών και μαθητριών.
- [Δραστηριότητα 1: Το φύλλο παρατηρήσεων του εικαστικού περιπάτου](#) για εκτύπωση και διανομή σε όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες.

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Τα κρατούντα ιστορικά αρχεία έχουν ελαχιστοποιήσει ή αγνοήσει τη συμβολή των γυναικών στα διάφορα πεδία, καθώς και την επίδραση των ιστορικών γεγονότων στις γυναίκες ως σύνολο. Αυτή η δραστηριότητα προσφέρει μια ευκαιρία αναθεώρησης των ιστορικών αφηγημάτων και αμφισβήτησης ή επέκτασης των ιστοριών που ακούμε. Ανοίγει μια πύλη για την κατανόηση του γεγονότος ότι η ισότητα των φύλων δεν αποτελεί στόχο των γυναικών αλλά της κοινωνίας, από τον οποίο ωφελούνται όλοι.

¹⁴ https://www.youtube.com/watch?v=dPLk_aVhYwg.

¹⁵ <https://blog.europeana.eu/tag/womens-history/>.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βήμα 1 20 λεπτά

Εξηγήστε στους μαθητές και τις μαθήτριες ότι θα δημιουργήσουν μια αφίσα για έναν εικαστικό περίπατο.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα ψάξουν στο διαδίκτυο για να ανακαλύψουν στοιχεία για τη συμβολή συναρπαστικών γυναικών που διαμόρφωσαν την ιστορία μας, καθώς και για ζητήματα που γενικά δεν καλύπτονται από τα τρέχοντα ιστορικά αφηγήματα (π.χ. η θέση των γυναικών, το κίνημα για τα δικαιώματα των γυναικών). Βάσει των πληροφοριών και του υλικού που θα συγκεντρώσουν, θα δημιουργήσουν μια αφίσα σε μια σελίδα μπλοκ. Οι μαθητές και οι μαθήτριες αποφασίζουν τον τίτλο της αφίσας, το μέγεθος του εποπτικού υλικού, τα κύρια μηνύματα και τα βασικά σημεία.

Επιλέξτε μια ημερομηνία για τον εικαστικό περίπατο και συζητήστε όλες τις σχετικές λεπτομέρειες με τους μαθητές και τις μαθήτριες.

Βήμα 2 20 λεπτά

Πριν από την ημέρα του εικαστικού περιπάτου, ετοιμάστε τον χώρο της έκθεσης.

Αριθμήστε και τοποθετήστε τις αφίσες σε διαφορετικούς τοίχους μιας αίθουσας, αφήνοντας αρκετό χώρο

Βήμα 3 25 λεπτά

ανάμεσα στις αφίσες, ώστε να είναι εύκολο να δει κανείς την έκθεση.

Μοιράστε το φυλλάδιο **Δραστηριότητα 1: Το φύλλο παρατηρήσεων του εικαστικού περιπάτου** σε όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες.

Την ημέρα του εικαστικού περιπάτου, ζητήστε από τις ομάδες να περιηγηθούν στην έκθεση και να σταματούν στις αφίσες που δημιουργήσαν οι άλλες ομάδες.

Δώστε στις ομάδες περίπου τρία λεπτά ανά αφίσα για να παρατηρήσουν και να συμπληρώσουν το φύλλο παρατηρήσεων, δίνοντας έμφαση στο γεγονός ότι ο βασικός στόχος της παρατήρησης είναι να επισημανθούν τα κύρια μηνύματα της κάθε αφίσας.

Βήμα 4 20 λεπτά

Αφήστε τις αφίσες στην αίθουσα. Ανασκόπηση (μπορεί να γίνει στο επόμενο μάθημα).

Συμβουλές και παρατηρήσεις

- Μπορείτε ελεύθερα να επιλέξετε υλικό από άλλες πηγές.
- Κατά τη διάρκεια του εικαστικού περιπάτου, οι ομάδες εξερευνούν τις αφίσες, οι οποίες περιέχουν διάφορα γραπτά και οπτικά μηνύματα.
- Χρησιμοποιήστε τα φύλλα παρατηρήσεων για να βοηθήσετε τους μαθητές και τις μαθήτριες να παραμείνουν προσηλωμένοι στη δραστηριότητα της παρατήρησης.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

- Αφιερώστε χρόνο σε ερωταπαντήσεις: αφήστε κάθε ομάδα να μοιραστεί τις παρατηρήσεις της και να θέσει ερωτήσεις ή να ζητήσει επεξηγήσεις σχετικά με τις άλλες αφίσες και τις αντιδράσεις των αντίστοιχων ομάδων.
- Συνοψίστε τις κεντρικές ιδέες, φροντίζοντας οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν ότι πολλές πτυχές της ιστορίας των γυναικών δεν συμπεριλαμβάνονται στα βιβλία της ιστορίας. Η επίγνωση αυτής της παράλειψης είναι καίρια για την καλύτερη κατανόηση του πόσο βαθιά ριζωμένα είναι τα στερεότυπα για τα φύλα στις κοινωνίες μας.

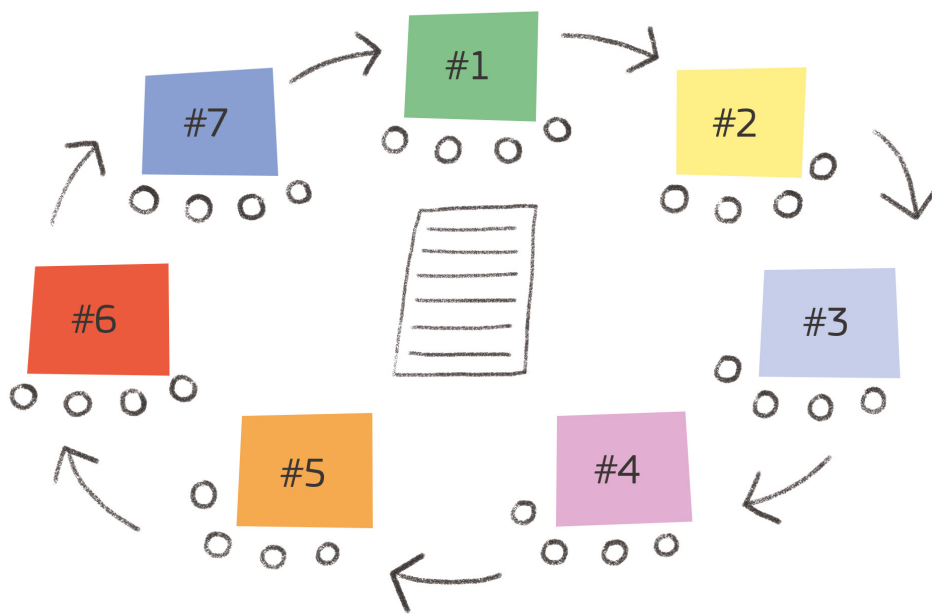
ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Αντί να χρησιμοποιήσετε τα φύλλα παρατηρήσεων, ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να γράψουν τις ερωτήσεις τους σε αυτοκόλλητα χαρτάκια σημειώσεων και να τα κολλήσουν δίπλα σε κάθε αφίσα. Πραγματοποιήστε την ανασκόπηση όπως θα κάνατε και με τις ερωτήσεις στα φύλλα παρατηρήσεων.

- Προσκαλέστε και άλλες τάξεις και εκπαιδευτικούς να συμμετάσχουν στον εικαστικό περίπατο.
- Επιστήστε την προσοχή σε ακόμα λιγότερο γνωστές ιστορίες σχετικά με γυναίκες από περιθωριοποιημένο περιβάλλον (όπως γυναίκες που ανήκουν σε μειονοτικές εθνοτικές ομάδες, κουίρ, μετανάστριες και πρόσφυγες) και στα ζητήματα που τις επηρεάζουν.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: ΤΟ ΦΥΛΛΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΠΑΤΟΥ

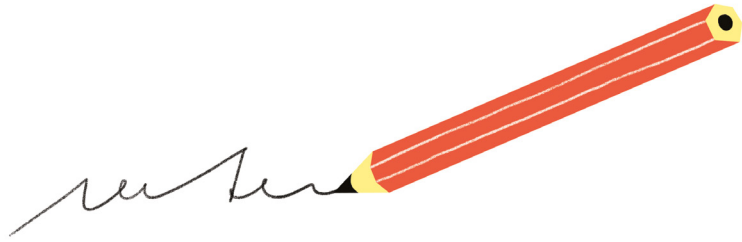
Κάθε μαθητής/μαθήτρια παίρνει αυτό το φύλλο παρατηρήσεων σε κάθε σταθμό για να ολοκληρώσει την εργασία.

ΠΕΡΙΓΡΑΨΤΕ Ο,ΤΙ ΒΛΕΠΕΤΕ:		
1	Σημειώστε κάτι που σας εξέπληξε.	
2	Σημειώστε κάτι που σας ενδιαφέρει.	
3	Σημειώστε κάτι που σας αρέσει.	
4	Σημειώστε μια ερώτηση που έχετε.	
5	Σημειώστε κάτι που δεν θέλετε να ξεχάσετε.	
6	Σημειώστε κάτι που θα θέλατε να μοιραστείτε.	
7	Ποιο είναι το κύριο μήνυμα της αφίσας (αξιολόγηση);	

± 30 λεπτά

Δραστηριότητα 2: Γράψτε τρία ονόματα

Μάθημα

Κοινωνικές επιστήμες, ιστορία, πολιτική παιδεία, επιστήμες, τέχνες, διδασκαλία και όλα τα υπόλοιπα μαθήματα για τις συμπληρωματικές δραστηριότητες.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα μάθουν για εξαιρετικές γυναίκες και εξαιρετικούς άνδρες (το πιθανότερο είναι ότι θα γνωρίζουν περισσότερα για τους άνδρες), από το παρελθόν και το παρόν, για να αντισταθμίσουν πιθανά κενά του σχολικού προγράμματος.
- Θα διερευνήσουν τη σύνδεση μεταξύ της ανισότητας των φύλων στην κοινωνία και των όσων διδάσκονται στα σχολεία και θα αναγνωρίσουν ότι υπάρχουν λίγες γυναικείες προσωπικότητες στα σχολικά βιβλία και σε άλλες διδακτικές πηγές.
- Θα εξηγήσουν πώς το διαφορετικό περιεχόμενο των σχολικών βιβλίων και τα προγράμματα σπουδών αποτελούν σημαντική οδό προς την (αν)ισότητα στην εκπαίδευση και τις μελλοντικές επαγγελματικές επιλογές.

Προετοιμασία και υλικό

- Οι μαθητές και οι μαθήτριες μοιράζονται σε ομάδες τριών ή τεσσάρων ατόμων.
- Το [Δραστηριότητα 2: Φύλλο εργασίας για τα τρία ονόματα](#) τυπώνεται και μοιράζεται σε κάθε ομάδα.
- Τα μέλη των ομάδων μπορούν να συναγωνιστούν μεταξύ τους (για το ποιος/α συγκέντρωσε την υψηλότερη συνολική βαθμολογία ή για το ποιος/α σημείωσε τις περισσότερες γυναίκες).

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

- Η συμβολή των γυναικών έχει σε μεγάλο βαθμό παραβλεφθεί και κατά συνέπεια έχει παραληφθεί από το σχολικό πρόγραμμα και τα κρατούντα πολιτιστικά και ιστορικά αρχεία. Αυτή η δραστηριότητα βοηθά στο να συμπληρωθεί αυτό το κενό, δίνοντας έμφαση στα ιστορικά επιτεύγματα των γυναικών, πλάι σε αυτά των ανδρών. Οι μαθητές και οι μαθήτριες εξερευνούν πιθανά πρότυπα, καθώς εισάγεται η ιδέα ότι μπορούν να γίνουν ό,τι θελήσουν μεγαλώνοντας, ανεξάρτητα από το φύλο τους ή από τη γνώμη των άλλων.
- Επίσης δίνεται βαρύτητα στο να αναρωτηθούν σχετικά με τους λόγους για τους οποίους υπάρχουν τόσο λίγες γυναίκες σε ορισμένα πεδία (π.χ. άνιση κατανομή μεταξύ γυναικών και ανδρών των οικιακών εργασιών και της φροντίδας του σπιτιού, στερεότυπα για τα φύλα και νομοθεσίες που διαμόρφωσαν ή ακόμα και απαγόρευαν την είσοδο των γυναικών σε ορισμένα εκπαιδευτικά πεδία και επαγγέλματα), καθώς και στους διάφορους τρόπους με τους οποίους η συμβολή τους έγινε αόρατη (π.χ. επιστήμονες των οποίων την έρευνα και τα ευρήματα τα καρπώθηκαν οι σύζυγοί τους, καλλιτέχνες και συγγραφείς που έπρεπε να υποδυθούν τους άντρες).

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βήμα 1
15 λεπτά

Μοιράστε το **Δραστηριότητα 2: Φύλλο εργασίας για τα τρία ονόματα** σε όλες τις ομάδες και δώστε τους χρόνο να το συμπληρώσουν.

Βήμα 2
5 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να συζητήσουν το διάγραμμα τους μέσα στην ομάδα.

Βήμα 3
10 λεπτά

Ανασκόπηση με ολόκληρη την τάξη.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Συζητήστε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Σε ποιες κατηγορίες ήταν πιο δύσκολο να συμπληρώσετε τα ονόματα;
- Ήταν πιο εύκολο/πιο δύσκολο να συμπληρώσετε τα ονόματα σύγχρονων ή ιστορικών χαρακτήρων;
- Αν υποθέσουμε ότι αυτό ισχύει, γιατί ήταν πιο δύσκολο να συμπληρώσετε τα ονόματα των γυναικών; Είναι άραγε ο λόγος ότι οι σημαντικές γυναίκες στην Ιστορία είναι λιγότερες ή ότι δεν γνωρίζουμε γι' αυτές; Και στις δύο περιπτώσεις, γιατί συμβαίνει αυτό;
- Τα σχολικά βιβλία προσφέρουν σωστή εκπροσώπηση των γυναικών;
- Γιατί έχει σημασία οι σημαντικές γυναίκες να εκπροσωπούνται εξίσου δίκαια με τους άνδρες στα σχολικά βιβλία και το υπόλοιπο εκπαιδευτικό υλικό;

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες, είτε ατομικά είτε σε ομάδες, να ετοιμάσουν μια σύντομη βιογραφική παρουσίαση των σημαντικών προσώπων.
- Αφήστε τους μαθητές και τις μαθήτριες να αναλύσουν τα σχολικά βιβλία διαφορετικών μαθημάτων και να συγκρίνουν την εκπροσώπηση των γυναικών και των ανδρών. Πόσες γυναίκες και πόσοι άντρες περιέχονται σε αυτά, και πώς εκπροσωπούνται;
- Διερευνήστε τόσο το αφήγημα για την καταπίεση των γυναικών όσο και τον θετικό ρόλο των ανδρών στην ανάληψη δράσης υπέρ της ισότητας των φύλων. Σχεδόν σε κάθε βιογραφία μιας ξεχωριστής γυναίκας, υπάρχει και ένας άνδρας (π.χ. αδερφός, πατέρας, φίλος, δάσκαλος) που την αντιμετώπισε ως ίση, υποστηρίζοντας τα όνειρα και τα ταλέντα της. Αντίθετα, πίσω από την επιτυχία ενός άνδρα, είναι πολύ πιθανό να υπάρχει η σημαντική συμβολή και το αφανές έργο κάποιας γυναίκας.
- Οργανώστε μια βραδιά κινηματογράφου και προβάλτε μια ταινία με θέμα οποιαδήποτε από αυτές τις συναρπαστικές γυναίκες. Μια γρήγορη αναζήτηση στο διαδίκτυο θα αποφέρει πολλούς τίτλους.

Συμβουλές και παρατηρήσεις

- Χρησιμοποιήστε το διαδίκτυο για να ελέγξετε τυχόν άγνωστα ονόματα που θα αναφέρουν οι μαθητές και οι μαθήτριες.
- Θέστε ένα χρονικό όριο για τη συμπλήρωση του φύλλου.
- Ανάλογα με το αντικείμενο του μαθήματος, προσαρμόστε τις κατηγορίες όπως απαιτείται, ή περιορίστε τες από γεωγραφική ή χρονική σκοπιά.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΤΡΙΑ ΟΝΟΜΑΤΑ

Γράψτε από ένα έως τρία ονόματα σε κάθε πλαίσιο. Τα ονόματα μπορούν να ανήκουν σε οποιαδήποτε ιστορική περίοδο και να είναι από τη χώρα σας ή από κάποια άλλη χώρα. Κάθε σωστή απάντηση δίνει έναν βαθμό.

Γυναίκες επιστήμονες	Άνδρες επιστήμονες	Γυναίκες βραβευμένες με Νόμπελ	Άνδρες βραβευμένοι με Νόμπελ
Γυναίκες καλλιτέχνες	Άνδρες καλλιτέχνες	Γυναίκες συγγραφείς	Άνδρες συγγραφείς
Γυναίκες συνθέτριες	Άνδρες συνθέτες	Γυναίκες εφευρέτριες	Άνδρες εφευρέτες
Γυναίκες πολιτικοί	Άνδρες πολιτικοί	Γυναικείες ιστορικές προσωπικότητες	Ανδρικές ιστορικές προσωπικότητες

Συνολική βαθμολογία: ____ /48

± 90 λεπτά

Δραστηριότητα 3: Τι περιμένουν από μένα;

Μάθημα

Πολιτική παιδεία, κοινωνικές επιστήμες, ιστορία.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα αμφισβητήσουν το κοινωνικό κατασκεύασμα των στερεοτύπων για τα φύλα και θα έρθουν αντιμέτωποι/ες με τις δικές τους αντιλήψεις για τις κοινωνικές προσδοκίες σε σχέση με το φύλο.
- Θα διερευνήσουν την έννοια των στερεοτύπων για τα φύλα.
- Θα αναγνωρίσουν ότι οι παραδοχές σχετικά με τα αγόρια και τα κορίτσια, καθώς και τις γυναίκες και τους άνδρες μπορεί να είναι συνειδητές ή υποσυνείδητες και μπορούν να οδηγήσουν σε διαφορετική αντιμετώπιση της μίας ομάδας σε σχέση με την άλλη.¹⁶

Προετοιμασία και υλικό

- Πριν από τη δραστηριότητα, σκεφτείτε αν θα ήταν χρήσιμο να μελετήσετε το Σύνολο εργαλείων 7: Ένα βήμα μπροστά για τα γλωσσάρια και άλλο υλικό σχετικά με τις βασικές έννοιες, όπως είναι τα στερεότυπα για τα φύλα και η ισότητα των φύλων.
- Δείξτε τα τρέιλερ των ντοκιμαντέρ «The Mask You Live In»¹⁸ και «Miss Representation»¹⁹ στους μαθητές και τις μαθήτριες. Στις ρυθμίσεις, ενεργοποιήστε την «αυτόματη μετάφραση» για να παρακολουθήσετε το βίντεο με υπότιτλους στη μητρική σας γλώσσα.
- Αυτοκόλλητα χαρτάκια σημειώσεων.

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Αυτή η δραστηριότητα ενισχύει την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη δημιουργία και επιβολή των στερεοτύπων για τα φύλα, μέσω των κοινωνικών προσδοκιών και των επιζήμιων τρόπων που επηρεάζουν τα κορίτσια και τα αγόρια, τους άνδρες και τις γυναίκες. Τα στερεότυπα για τα φύλα μπορούν να περιορίσουν την ανάπτυξη των ταλέντων και των δυνατοτήτων αγοριών και κοριτσιών, γυναικών και ανδρών, καθώς και τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές τους και γενικότερα τις ευκαιρίες τους στη ζωή. Και τα δύο πηγάζουν και οδηγούν σε βαθιά ριζωμένες συμπεριφορές, αξίες, νόρμες και προκαταλήψεις.¹⁷

¹⁶ Αυτή είναι μια βασική δραστηριότητα σχετικά με τα στερεότυπα για τα φύλα, και υπάρχουν αρκετές εκδοχές και παραλλαγές διαθέσιμες στο διαδίκτυο. Βλέπε για παράδειγμα, <https://www.pcc.edu/illumination/wp-content/uploads/sites/54/2018/05/gender-role-boxes-glbtc-and-sexism-exercise.pdf> και <https://www.usip.org/sites/default/files/files/Exercise-2-Act-like-a-Man-Act-like-a-Lady.pdf>.

¹⁷ <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1222>.

¹⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=hc45-ptHMxo>.

¹⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=W2UZZV3xU6Q>.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βήμα 1 20 λεπτά

Γράψτε «Να είσαι άντρας» στο μισό του πίνακα.

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να συζητήσουν σε ζευγάρια ποιες λέξεις, ιδέες ή προσδοκίες έρχονται στο μυαλό τους όταν σκέφτονται τι σημαίνει να είσαι άντρας. Μερικές ερωτήσεις για να τους καθοδηγήσετε: Τι σημαίνει να συμπεριφέρεσαι ως άνδρας; Διαφέρει αυτό ανάλογα με τη δραστηριότητα; Π.χ. στον αθλητισμό, στην εργασία, στις σχέσεις, στην πατρότητα, κ.λπ.

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να γράψουν τις απαντήσεις τους σε αυτοκόλλητα χαρτάκια σημειώσεων και τοποθετήστε τα κάτω από την επικεφαλίδα «Να είσαι άντρας» στον πίνακα.

Βήμα 2 20 λεπτά

Γράψτε «Να είσαι γυναίκα» στο άλλο μισό του πίνακα.

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να συζητήσουν σε ζευγάρια ποιες λέξεις, ιδέες ή προσδοκίες έρχονται στο μυαλό τους. Μερικές ερωτήσεις για να τους καθοδηγήσετε: Τι σημαίνει να συμπεριφέρεσαι ως γυναίκα; Διαφέρει αυτό ανάλογα με τη δραστηριότητα; Π.χ. στον αθλητισμό, στην εργασία, στις σχέσεις, στην μητρότητα, κ.λπ.

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να γράψουν τις απαντήσεις τους σε αυτοκόλλητα χαρτάκια σημειώσεων και τοποθετήστε τα κάτω από την επικεφαλίδα «Να είσαι γυναίκα» στον πίνακα.

Βήμα 3 1 λεπτό

Όταν συμπληρώσετε και τις δύο πλευρές του πίνακα, ξαναγράψτε τις επικεφαλίδες στον πίνακα και πείτε στους μαθητές και τις μαθήτριες ότι τώρα υπάρχουν δύο άλλοι κατάλογοι στον πίνακα: «Σtereότυπα για τους άνδρες» και «Σtereότυπα για τις γυναίκες».

Σχεδιάστε ένα πλαίσιο γύρω από κάθε κατάλογο.

Βήμα 4 5 λεπτά

Εξηγήστε στους μαθητές και τις μαθήτριες ότι τα πλαίσια περιέχουν τους καταλόγους με τις αντιλήψεις και τις συμπεριφορές που οι κοινωνίες

Βήμα 5 20 λεπτά

παραδοσιακά αναμένουν να υιοθετήσουν τα κορίτσια και τα αγόρια καθώς μεγαλώνουν.

Εξηγήστε ότι αυτές οι κοινωνικές προσδοκίες μαθαίνονται μέσω της διαδικασίας της κοινωνικοποίησης και δεν είναι κάτι έμφυτο στα αγόρια και τα κορίτσια.

Ξεκινήστε τη συζήτηση ρωτώντας τους μαθητές και τις μαθήτριες: Από πού λαμβάνουμε αυτά τα στερεοτυπικά μηνύματα;

Χωρίστε τους μαθητές και τις μαθήτριες σε ομάδες.

Ζητήστε από τη μία ομάδα να συζητήσει σχετικά με τη διαφορετική προέλευση αυτών των μηνυμάτων (π.χ. μέσα ενημέρωσης, σχολεία και άλλα ιδρύματα, οικογενειακό και φιλικό περιβάλλον) και πώς συνδέονται με τους καταλόγους των συμπεριφορών και των αντιλήψεων που υπάρχουν στον πίνακα.

Ζητήστε από μια άλλη ομάδα να συζητήσει σχετικά με τους χαρακτηρισμούς που αποδίδονται σε κορίτσια και αγόρια όταν ξεφεύγουν από τα στερεοτυπικά πλαίσιά τους, και γράψτε αυτούς τους χαρακτηρισμούς σε αυτοκόλλητα χαρτάκια σημειώσεων που θα τοποθετήσετε έξω από τα δύο πλαίσια στον πίνακα, αλλά δίπλα τους.

Βήμα 6 10 λεπτά

Εξηγήστε γιατί μπορεί να έχουμε τη λανθασμένη εντύπωση ότι η ισότητα των φύλων αποτελεί ήδη πραγματικότητα. Τονίστε το γεγονός ότι η επίτευξη της ισότητας των φύλων αποτελεί συνεχιζόμενη και διαρκή πρόκληση και ότι έχουμε ακόμα να διανύσουμε πολύ δρόμο. Η επίτευξη της ισότητας των φύλων συνεπάγεται θετικές αλλαγές για όλους. Επομένως, όλοι έχουν έναν ρόλο να διαδραματίσουν σε αυτή την προσπάθεια.

Βήμα 7 20 λεπτά

Ανασκόπηση.

Συμβουλές και παρατηρήσεις

- Σκεφτείτε τον ρόλο των στερεοτύπων για τα φύλα στη σχολική κουλτούρα καθώς και τι αποτέλεσμα έχει το να μην ταιριάζει κανείς σε αυτά τα στερεότυπα.
- Διερευνήστε τη σύνδεση μεταξύ των στερεοτύπων για τα φύλα και της ανισότητας.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Συζητήστε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Ποιο ήταν το πιο σημαντικό πράγμα που μάθατε σήμερα; Γιατί;
- Τι σας δυσκόλεψε πιο πολύ στην κατανόηση; Γιατί;
- Ποιοι τρόποι ζωής, ποιες αξίες και ποιες απόψεις αντιπροσωπεύτηκαν; Τι λείπει ακόμα (αν υπάρχει κάτι);
- Ποιος δημιουργεί αυτά τα μηνύματα; Με ποιον σκοπό; Πώς μπορούμε να θωρακιστούμε περισσότερο απέναντι σε αυτά τα μηνύματα;
- Κοιτάξτε ξανά τα πλαίσια. Πώς πιστεύετε ότι νιώθει κάποιος που δεν ταυτίζεται με αυτά τα στερεότυπα;

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Προβάλλετε ξανά τα δύο τρέιλερ και ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να τα σχολιάσουν αναλογιζόμενοι τα σημερινά διδάγματα. Αυτό μπορεί να γίνει με τη μορφή εργασίας για το σπίτι ή σε ένα συμπληρωματικό μάθημα.
- Προσαρμόστε τη δραστηριότητα για πιο νεαρούς μαθητές και μαθήτριες, αναλαμβάνοντας να καταγράφετε και να απλουστεύετε τους όρους και τις ερωτήσεις.

± 55 Λεπτά Και Σχολική Εργασία

Δραστηριότητα 4: Σχεδιασμός εφημερίδας τοίχου — ειδική έκδοση για θέματα φύλου

Μάθημα

Πολιτική παιδεία, κοινωνικές επιστήμες, ιστορία, τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), φιλολογικά, τέχνες.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα ασκηθούν στη διεξαγωγή έρευνας και τη δημιουργία περιεχομένου εφημερίδας.
- Θα καλλιεργήσουν την κριτική σκέψη, τη δημιουργική γλώσσα, τον γραμματισμό και τις κοινωνικές δεξιότητές τους.
- Θα ασκηθούν στην ομαδική εργασία, τη συνεργασία και τη λήψη αποφάσεων.

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες διερευνούν σε βάθος διάφορα ζητήματα που αφορούν τα φύλα, ως συντάκτες εφημερίδας. Πρόκειται για εξαιρετική ευκαιρία για μια σχολική εργασία, με τη συνεργασία στο επίκεντρο, και την πολυεπιστημονική μάθηση, όπου συνενώνονται οι δεξιότητες, οι γνώσεις και οι τρόποι σκέψης.

Προετοιμασία και υλικό

- Πριν από τη δραστηριότητα, σκεφτείτε αν θα ήταν χρήσιμο να εξετάσετε το [Σύνολο εργαλείων 7: Ένα βήμα μπροστά](#) για γλωσσάρια και άλλο υλικό σχετικά με τις βασικές έννοιες.
- Ένα παράδειγμα εφημερίδας για να το παρουσιάσετε στους μαθητές και τις μαθήτριες, έτσι ώστε να κατανοήσουν τα διάφορα στοιχεία μιας εφημερίδας (σχεδιασμός και στήσιμο) και να γνωρίζουν τι περιεχόμενο και τι πληροφορίες πρέπει να συλλέξουν.
- Πρόσβαση στο διαδίκτυο για έρευνα και, αν είναι δυνατόν, έναν εκτυπωτή (ή αντίτυπα εφημερίδων και φωτογραφίες που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες).
- Κόλλες χαρτί, μαρκαδόρους, μολύβια, ψαλίδια.
- Έναν ελεύθερο τοίχο στην τάξη, για να παρουσιαστεί το έργο των μαθητών και μαθητριών.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βήμα 1 20 λεπτά

Εξηγήστε τη δραστηριότητα και συζητήστε τις πρακτικές λεπτομέρειες με τους μαθητές και τις μαθήτριες. Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να συζητήσουν και να αποφασίσουν σχετικά με το περιεχόμενο της εφημερίδας (κοινό-στόχος, στήσιμο και σχεδιασμός, κύρια μηνύματα, κατανομή ρόλων, κλπ.). Χωρίστε τους μαθητές και τις μαθήτριες σε μικρότερες ομάδες. Δώστε οδηγίες σε κάθε ομάδα ώστε να αναλάβει τη δημιουργία συγκεκριμένων ενοτήτων της εφημερίδας.

Βήμα 2

Εξηγήστε στους μαθητές και τις μαθήτριες ότι μόλις αποφασίσουν τα θέματα που θα καλύψουν στην εφημερίδα, πρέπει να

Βήμα 3 10 λεπτά

πραγματοποιήσουν την έρευνά τους, να γράψουν τα άρθρα και να ενσωματώσουν εποπτικό υλικό. Σε συνεννόηση με τους μαθητές και τις μαθήτριες, προγραμματίστε συναντήσεις με μικρές ομάδες καθώς και με ολόκληρη την τάξη, για να επιβλέπετε και να βοηθάτε τις ομάδες, όσο χρειάζεται.

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να συνενώσουν τις ενότητες τους ώστε να δημιουργηθεί μία εφημερίδα από όλη την τάξη, και να την κρεμάσουν στον τοίχο.

Βήμα 4 25 λεπτά

Ανασκόπηση.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

- Αφήστε τους μαθητές και τις μαθήτριες να μοιραστούν τις εμπειρίες τους από αυτή την εργασία. Εάν είναι απαραίτητο, χρησιμοποιήστε διερευνητικές ερωτήσεις, όπως: Σε ποιες ενότητες εργάστηκες και γιατί; Τι αποφάσεις χρειάστηκε να πάρεις και πώς τις διαχειρίστηκες; Τι πήγε καλά και τι θα μπορούσε να βελτιωθεί την επόμενη φορά;
- Εξετάστε τη δουλειά διαφορετικών ομάδων, αναδεικνύοντας πώς οι μαθητές και οι μαθήτριες δόμησαν τις γνώσεις και τα νοήματα βάσει των εμπειριών τους.
- Χωρίστε τους μαθητές και τις μαθήτριες σε μικρότερες ομάδες ή σε ζευγάρια και αφήστε τους να επιλέξουν τρεις ενότητες από την εφημερίδα στον τοίχο, τις οποίες θεωρούν πιο ουσιαστικές ή πιο ενδιαφέρουσες και ζητήστε να εξηγήσουν τον λόγο.

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

Απλουστεύστε την εργασία δημιουργώντας μερικές μόνο σελίδες της εφημερίδας ή μόνο το πρωτοσέλιδο.

Συμβουλές και παρατηρήσεις

- Σκεφτείτε αν θα ήταν χρήσιμο να αναθέσετε την επιμέλεια και την τυπογραφική διόρθωση σε διαφορετικές ομάδες και όχι στους συντάκτες των άρθρων, ώστε να εξασκηθούν στη διαδικασία της ανατροφοδότησης.
- Προβληματιστείτε μαζί με τους μαθητές και τις μαθήτριες σχετικά με την κατανομή των ρόλων στη σχολική εργασία. Αναπαράγει τα στερεότυπα για τα φύλα; Γιατί;
- Βεβαιωθείτε ότι οι ομάδες κατανοούν τους ρόλους και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους. Για παράδειγμα, πρέπει να είναι σαφές ότι οι διορθωτές εξετάζουν προσεκτικά το κείμενο για να εντοπίσουν και να διορθώσουν τα τυπογραφικά λάθη, καθώς και γραμματικά, υφολογικά και ορθογραφικά λάθη.

± 20 λεπτά

Δραστηριότητα 5: Βλέπω, νομίζω, αναρωτιέμαι

Μάθημα

Κοινωνικές επιστήμες, πολιτική παιδεία, φιλολογικά, διδασκαλία και άλλα μαθήματα με μια προσαρμογή.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα συζητήσουν πώς τα προαύλια και άλλες δομές του σχολείου αποτελούν μηχανισμούς με μεγάλη επιρροή, μέσω των οποίων τα παιδιά εκτίθενται σε ιδέες για τα φύλα.
- Θα εξηγήσουν πώς το φύλο μπορεί να επηρεάσει τον αυτο-διαχωρισμό τους (τα αγόρια παίζουν κυρίως με τα αγόρια και τα κορίτσια με τα κορίτσια), την ανάπτυξη των ταλέντων και των ικανοτήτων τους, καθώς και τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές τους.
- Θα κάνουν προσεκτικές παρατηρήσεις και θα δώσουν εμπεριστατωμένες ερμηνείες.

Προετοιμασία και υλικό

- [Δραστηριότητα 5: Εικόνα για μάθηση](#) για παρουσίαση στο μάθημα.
- [Δραστηριότητα 5: Φύλλο εργασίας «βλέπω, νομίζω, αναρωτιέμαι»](#) για διανομή στους μαθητές και τις μαθήτριες.

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Η ρουτίνα σκέψης «βλέπω, νομίζω, αναρωτιέμαι»²⁰ προκαλεί τους μαθητές και τις μαθήτριες να προσεγγίσουν με κριτική ματιά το πόσο διαφορετικά καταλαμβάνεται ο χώρος από τα αγόρια και τα κορίτσια, καθώς και τις συνέπειες που μπορεί να έχει αυτό για την προσωπική τους εξέλιξη, την αυτοαντίληψη ή ακόμα και για τις επαγγελματικές προοπτικές τους. Η δραστηριότητα αυτή εστιάζει επίσης στην καθοδήγηση της διαδικασίας στοχασμού των μαθητών και των μαθητριών, ιδίως βοηθώντας τους να κάνουν τη διάκριση μεταξύ αυτού που αντικειμενικά παρατηρούν και μπορούν να περιγράψουν και αυτού που νομίζουν ή που θα ήθελαν να γνωρίζουν σχετικά με αυτό που βλέπουν (δηλ. μεταξύ του αντικειμενικού και του υποκειμενικού).

²⁰ Αυτή η ρουτίνα σκέψης δημιουργήθηκε από το Project Zero, ένα ερευνητικό κέντρο του Harvard Graduate School of Education. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση https://pz.harvard.edu/sites/default/files/See%20Think%20Wonder_2.pdf.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βήμα 1 3 λεπτά

Παρουσιάστε τη **Δραστηριότητα 5: Εικόνα για μάθηση** και ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να καταγράψουν χωριστά «τι βλέπουν» στη **Δραστηριότητα 5: Φύλλο εργασίας «βλέπω, νομίζω, αναρωτιέμαι»**. Βεβαιωθείτε ότι απλώς περιγράφουν αυτό που αντικειμενικά βλέπουν.

Βήμα 4 3 λεπτά

Αφήστε τους μαθητές και τις μαθήτριες να συγκρίνουν τις ιδέες τους με τις ιδέες των συμμαθητών και συμμαθητριών τους.

Βήμα 5 8 λεπτά

Ανασκόπηση με ολόκληρη την ομάδα.

Βήμα 2 3 λεπτά

Ζητήστε τους να κάνουν το ίδιο απαντώντας στο ερώτημα «τι νομίζουν».

Βήμα 3 3 λεπτά

Ζητήστε τους να κάνουν το ίδιο απαντώντας στο ερώτημα «τι αναρωτιούνται».

Συμβουλές και παρατηρήσεις

- Φροντίστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να γράφουν μόνο ό,τι βλέπουν, ό,τι νομίζουν και ό,τι αναρωτιούνται.
- Αμφισβητήστε τις απαντήσεις τους σε περίπτωση που υπάρχει σύγχυση μεταξύ των αντικειμενικών και των υποκειμενικών ιδεών.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Συζητήστε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Αυτό το προαύλιο μοιάζει με το δικό σας ή όχι; Πώς;
- Σύμφωνα με την πείρα σας, τα κορίτσια και τα αγόρια επιλέγουν τα ίδια ή διαφορετικά παιχνίδια και αθλήματα στο προαύλιο; Σε τι μοιάζουν και σε τι διαφέρουν;
- Τι επηρεάζει τον τρόπο που παίζουν καθώς και τα παιχνίδια και αθλήματα που επιλέγουν τα κορίτσια και τα αγόρια;
- Ποιες θα ήταν οι συνέπειες για τα ενδιαφέροντά τους, την καλλιέργεια των ταλέντων τους ή ακόμα και για τις μελλοντικές επαγγελματικές επιλογές τους αν τα αγόρια και τα κορίτσια χρησιμοποιούσαν το προαύλιο με τον ίδιο ή με διαφορετικό τρόπο;

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Βγείτε στο προαύλιο του σχολείου σας και συγκρίνετέ το με τη **Δραστηριότητα 5: Εικόνα για μάθηση**. Μπορείτε να αφήσετε τους μαθητές και τις μαθήτριες να ετοιμάσουν από πριν έναν κατάλογο παρατηρήσεων.
- Αμφισβητήστε τον φυσικό και χωρικό διαχωρισμό ανάλογα με το φύλο και σχολιάστε με θετικό τρόπο τις υγιείς, υποστηρικτικές και όμορφες φιλίες και σχέσεις μεταξύ φύλων.
- Διερευνήστε/ερευνήστε με τους μαθητές και τις μαθήτριες πιο αναλυτικά ποιες δεξιότητες και ικανότητες θα μπορούσαν να αναπτυχθούν μέσω του διαφορετικού τρόπου χρήσης του προαυλίου και ποιες θα ήταν οι συνέπειες για τις μελλοντικές επαγγελματικές επιλογές (π.χ. μήπως είναι πιο πιθανό τα αγόρια να αναπτύξουν καλύτερα την αίσθηση του χώρου σε σχέση με τα κορίτσια λόγω των παιχνιδιών και των αθλημάτων που επιλέγουν, και συνεπώς να ακολουθούν κάποια συγκεκριμένη επαγγελματική πορεία;)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5: ΕΙΚΟΝΑ ΓΙΑ ΜΑΘΗΣΗ

Κοιτάξτε την ακόλουθη εικόνα και συζητήστε με τους συμμαθητές σας γι' αυτό που βλέπετε, που νομίζετε και που αναρωτιέστε.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5: ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ «ΒΛΕΠΩ, ΝΟΜΙΖΩ, ΑΝΑΡΩΤΙΕΜΑΙ»

 Τι βλέπετε; Ποιες λεπτομέρειες ξεχωρίζουν;	Βλέπω...
 Τι νομίζετε ότι συμβαίνει; Τι σας έκανε να το πείτε αυτό;	Νομίζω...
 Τι σας κάνει να αναρωτιέστε; Ποια γενικότερα ερωτήματα σας γεννά αυτή η εικόνα;	Αναρωτιέμαι...

± 25 λεπτά

Δραστηριότητα 6: Στερεότυπα ... ποια στερεότυπα;

Μάθημα

Κοινωνικές επιστήμες, ιστορία, πολιτική παιδεία, διδασκαλία, τέχνες.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα διερευνήσουν ανδρικά και γυναικεία πρότυπα στην ποπ κουλτούρα και ψυχαγωγία, όπως στις τηλεοπτικές σειρές, στα ψηφιακά μέσα, στη μουσική, στα περιοδικά, στα κόμικς και στα βιντεοπαιχνίδια.
- Θα συζητήσουν τη σχέση ανάμεσα στην απόδοση ορισμένων χαρακτηριστικών στις γυναίκες και στους άνδρες και τη συσχέτιση ορισμένων σχολικών μαθημάτων και επαγγελμάτων με ένα συγκεκριμένο φύλο.

Προετοιμασία και υλικό

Οι μαθητές και οι μαθήτριες μοιράζονται σε ομάδες τεσσάρων ατόμων. Αν είναι δυνατόν, οι ομάδες πρέπει να είναι ισομοιρασμένες όσον αφορά τα φύλα.

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Η ποπ κουλτούρα, τα ψηφιακά μέσα και οι νέες τεχνολογίες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη ζωή των παιδιών. Η δραστηριότητα αυτή έχει ως στόχο να βοηθήσει τους μαθητές και τις μαθήτριες να αναλογιστούν πώς τα στερεότυπα για τα φύλα μεγεθύνονται σε αυτούς τους χώρους και ποιος είναι ο σχετικός αντίκτυπος (π.χ. όσον αφορά την εικόνα που σχηματίζουν για τους άλλους, τις επαγγελματικές επιλογές τους).

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βήμα 1

4 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να γράψουν χωριστά έναν κατάλογο με τα πέντε αγαπημένα τους περιοδικά, κόμικς, ψηφιακά μέσα, βιντεοπαιχνίδια ή διαδικτυακά παιχνίδια, τραγούδια και τηλεοπτικές σειρές. Εναλλακτικά, σκεφτείτε αν θα μπορούσατε να ζητήσετε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να φέρουν το σχετικό υλικό στην τάξη για να παρουσιάσουν τα πέντε αγαπημένα τους είδη.

Βήμα 2

4 λεπτά

Ζητήστε από τα μέλη κάθε ομάδας να συγκρίνουν τους καταλόγους μεταξύ τους.

Βήμα 3

5 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες κάθε ομάδας να γράψουν έναν κατάλογο με 10 επίθετα που να περιγράφουν καλύτερα πώς παρουσιάζονται οι άνδρες στο υλικό τους και 10 επίθετα που να περιγράφουν πώς παρουσιάζονται οι γυναίκες.

Βήμα 4

12 λεπτά

Ανασκόπηση.

Συμβουλές και παρατηρήσεις

Σκεφτείτε αν θα ήταν χρήσιμο να αναζητήσετε πληροφορίες σχετικά με τα τραγούδια, τα παιχνίδια, τα περιοδικά, τα ψηφιακά μέσα κ.λπ. που ενδιαφέρουν τους μαθητές και τις μαθήτριες.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Συζητήστε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Σε μικρές ομάδες: Αρέσουν τα ίδια τραγούδια, βιντεοπαιχνίδια, περιοδικά και ψηφιακά μέσα στα αγόρια και τα κορίτσια; Σκεφτείτε τα βιντεοπαιχνίδια που παίξατε τελευταία, τα βίντεο κλιπ που παρακολουθήσατε πρόσφατα, τα περιοδικά που διαβάσατε πρόσφατα· πώς παρουσιάζονται σε αυτά τα αγόρια και τα κορίτσια, οι άνδρες και οι γυναίκες;
- Σε μεγάλες ομάδες: Ποιες είναι οι συνέπειες αυτού του τρόπου παρουσίασης στη ζωή σας; Πώς επηρεάζει τις αποφάσεις που παίρνετε, τη συμπεριφορά σας και τις μελλοντικές επαγγελματικές σας επιλογές;

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να ξανασκεφτούν ή να ξαναγράψουν το υλικό που αναλύσατε σε μια εκδοχή απαλλαγμένη από προκαταλήψεις για τα φύλα.
- Αναζητήστε υλικό ή εμπειρίες των μαθητών και των μαθητριών που δεν έχουν στερεοτυπικό χαρακτήρα, όπως γυναικίους χαρακτήρες με ρεαλιστικό σωματότυπο ή αγάπη για τα μαθηματικά και τις επιστήμες, καθώς και μη επιθετικούς ανδρικούς χαρακτήρες με στοργική φύση και ενδιαφέρον για τον χορό. Με ποιον τρόπο αυτοί οι χαρακτήρες έρχονται σε αντίθεση με τις προσδοκίες που έχει η κοινωνία από αυτούς;
- Διερευνήστε τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα διεμφυλικά άτομα και οι μαθητές/μαθήτριες που δεν συμμορφώνονται με το φύλο τους και ανακαλύψτε **πώς να γίνετε σύμμαχος των τρανς***.²¹ Στις ρυθμίσεις, ενεργοποιήστε την «αυτόματη μετάφραση» για να παρακολουθήσετε το βίντεο με υπότιτλους στη μητρική σας γλώσσα.

21 <https://www.youtube.com/watch?v=E05VTkknW6E&list=PLyfdph9z-mJwZBVa0bqN6wzSaXIq0ezeY>.

± 80 λεπτά

Δραστηριότητα 7: Οι αληθινοί άντρες δεν νοιάζονται ... ή μήπως όχι;

Μάθημα

Πολιτική παιδεία, πολιτικές επιστήμες, ιστορία, κοινωνικές επιστήμες, γεωγραφία, τέχνες.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα ανακαλύψουν ότι οι σχέσεις μεταξύ των φύλων αποτελούν ένα σύνθετο, πολυεπίπεδο σύστημα διαφορών και ανισοτήτων που εμπεριέχει, μεταξύ άλλων, ρόλους και ταυτότητες σε ατομικό επίπεδο, πρότυπα συμπεριφοράς και οργανωτικές πρακτικές σε επίπεδο κοινότητας, και πολιτισμικές πεποιθήσεις και κατανομή πόρων και εξουσίας σε επίπεδο κοινωνίας.

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Η δραστηριότητα αυτή συνίσταται σε εργασία σε ομάδες και συλλογική ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών. Εστιάζει σε μια επανεξέταση των βασικών εννοιών, όπως τα στερεότυπα για τα φύλα, οι νόρμες, οι διακρίσεις και οι ρόλοι. Οι ρόλοι συμπεριλαμβάνουν ένα φάσμα συμπεριφορών και αντιλήψεων που θεωρούνται γενικά αποδεκτές, κατάλληλες ή επιθυμητές για ένα άτομο βάσει φύλου. Αυτές οι έμφυλες προσδοκίες είναι ευρέως διαδεδομένες στις κοινωνίες μας και διαμορφώνουν την εκπαιδευτική και επαγγελματική πορεία των παιδιών.

Προετοιμασία και υλικό

- Πριν από τη δραστηριότητα, σκεφτείτε αν θα ήταν χρήσιμο να εξετάσετε το Σύνολο εργαλείων 7: Ένα βήμα μπροστά για γλωσσάρια και άλλο υλικό σχετικά με τις βασικές έννοιες.
- Χαρτί σε μπλοκ, κόλλα και μαρκαδόροι
- Αντίγραφα της Δραστηριότητα 7: Φυλλάδιο κειμένων για τις διάφορες ομάδες.
- Περιοδικά ή εφημερίδες που περιέχουν φωτογραφίες γυναικών και ανδρών.
- Αναδιάταξη της τάξης, με θρανία ομαδοποιημένα ανά τρεις με πέντε μαθητές και μαθήτριες.
- Αν είναι δυνατό, οι μαθητές και οι μαθήτριες να χωριστούν σε έξι ομάδες των τριών έως πέντε ατόμων (δύο ομάδες κοριτσιών, δύο ομάδες αγοριών και δύο μεικτές ομάδες). Διαφορετικά, να είναι όλες οι ομάδες μεικτές.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βήμα 1 2 λεπτά

Δώστε στις ομάδες των κοριτσιών τα κείμενα 1 και 2 από τη **Δραστηριότητα 7: Φυλλάδιο κειμένων**.

Δώστε στις ομάδες των αγοριών τα κείμενα 3 και 4.

Δώστε στις μεικτές ομάδες το κείμενο 5, καθώς και περιοδικά ή εφημερίδες.

Αν είναι όλες οι ομάδες μεικτές, μοιράστε τα κείμενα σε όλες τις ομάδες.

Βήμα 2 3 λεπτά

Εξηγήστε ότι η δραστηριότητα περιλαμβάνει εργασία σε ομάδες, ανταλλαγή ιδεών και ανάπτυξη μιας κριτικής άποψης σχετικά με τις συμπεριφορές που αναμένει η κοινωνία από τα κορίτσια και τα αγόρια, τους άνδρες και τις γυναίκες.

Βήμα 3 30 λεπτά

Εξηγήστε τα διάφορα ζητούμενα:

- Οι ομάδες των αγοριών και των κοριτσιών διαβάζουν και συζητούν το κείμενο. Ο σκοπός είναι να στοχαστούν, να συζητήσουν και να καταλήξουν σε μια κοινή και κριτική άποψη για το κείμενο. Οι μαθητές και οι μαθήτριες μπορούν να χρησιμοποιήσουν μαρκαδόρους και μπλοκ για να εκφράσουν την κριτική τους άποψη. Στο πάνω μέρος της σελίδας, πρέπει να γράψουν έναν τίτλο για τις σκέψεις τους.
- Οι μεικτές ομάδες δημιουργούν ένα κολάζ σχετικά με τους ρόλους, τις συμπεριφορές και τις αντιλήψεις που αυθαίρετα αποδίδονται ή

συσχετίζονται με κορίτσια και αγόρια, γυναίκες και άντρες, χρησιμοποιώντας το υλικό από τα περιοδικά και τις εφημερίδες. Στο πάνω μέρος της σελίδας, πρέπει να γράψουν έναν τίτλο για το κολάζ τους.

- Όλες οι ομάδες επιλέγουν έναν εκπρόσωπο για να παρουσιάσει τη δουλειά τους.

Βήμα 4 25 λεπτά

Ζητήστε από τις ομάδες των αγοριών και των κοριτσιών να παρουσιάσουν τη δουλειά τους μέσα σε πέντε λεπτά, εξηγώντας την κοινή κριτική τους άποψη και το πώς και γιατί κατέληξαν σε αυτή.

Ζητήστε από τους εκπροσώπους των μεικτών ομάδων να παρουσιάσουν το κολάζ και να εξηγήσουν γιατί επιλέχθηκαν τα διάφορα κομμάτια. Όλες οι αφίσες στα μπλοκ μπορούν να παρουσιαστούν στον τοίχο.

Βήμα 5 20 λεπτά

Ανασκόπηση.

Συμβουλές και παρατηρήσεις

Έχετε κατά νου ότι παρότι ζούμε σε πιο προοδευτικές κοινωνίες σε σχέση με τους προγόνους μας, πρέπει να θυμόμαστε ότι οι έμφυλες προσδοκίες είναι ακόμα βαθιά ριζωμένες στην κουλτούρα μας. Συχνά, είναι δύσκολο να τις εντοπίσει κανείς αν δεν του τις επισημάνουμε. Τα σχολεία παρέχουν κρίσιμους χώρους και οδό προς την αποδόμηση και την αποφυγή των στερεοτύπων για τα φύλα.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Συζητήστε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Μπορείτε να σκεφτείτε άλλες συμπεριφορές που αναμένονται ή συσχετίζονται με τα κορίτσια και τα αγόρια, τους άνδρες και τις γυναίκες, και που δεν αναφέρθηκαν στα κείμενα;
- Γιατί αυτό το θέμα μπορεί να έχει σημασία για εσάς; Γιατί μπορεί να έχει σημασία για τους ανθρώπους γύρω σας (οικογένεια, φίλους, καθηγητές, κ.λπ.);
- Σας άρεσε η εργασία που κάνατε; Ήταν χρήσιμη η συζήτηση για σας; Γιατί;
- Η δραστηριότητα αυτή άλλαξε τον τρόπο με τον οποίο σκέφτεστε για το φύλο;
- Πώς αισθάνεστε έπειτα από τη δραστηριότητα;

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

Διαβάστε ένα ένα τα κείμενα στη [Δραστηριότητα 7: Φυλλάδιο κειμένων](#) και συζητήστε τα με τους μαθητές και τις μαθήτριες.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 7: ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Κείμενο 1: Οι αληθινοί άντρες δεν κλαίνε

Οι άντρες μεγαλώνουν πιστεύοντας ότι το κλάμα είναι ένδειξη αδυναμίας. Μολονότι οι ενήλικες συχνά λένε παρηγορητικά λόγια για να ηρεμήσουν τα παιδιά που κλαίνε, τα αγόρια είναι πιο πιθανό να ακούσουν από τους γονείς, τους δασκάλους και τους συμμαθητές τους ότι δεν πρέπει να κλαίνε και ότι πρέπει να φανούν γενναίοι. Αυτό κάνει τα αγόρια να καταπιέζουν τα συναισθήματά τους, πράγμα που τα εμποδίζει να τα ξεπεράσουν. Εφόσον είναι αποδεκτό να κλαίνε τα κορίτσια, ο κόσμος συσχετίζει το κλάμα με τη θηλυκότητα και την αδυναμία. Παρά το στερεότυπο αυτό για τα φύλα, η επιστήμη δείχνει ότι το κλάμα βοηθά στη ρύθμιση του συναισθηματικού στρες και θεωρείται ευρέως ένας υγιής τρόπος εκτόνωσης.

Κείμενο 2: Οι αληθινοί άντρες φέρνουν τα λεφτά

Μολονότι τόσο οι άνδρες όσο και οι γυναίκες συμμετέχουν στον χώρο της εργασίας, οι περισσότεροι άντρες ακόμα βλέπουν τον εαυτό τους ως «κουβαλητή» και, εν γένει, αναμένεται από αυτούς να συνεισφέρουν περισσότερο από οικονομικής άποψης στην οικογένεια σε σχέση με τις γυναίκες στον παραδοσιακό τους ρόλο. Αυτή η προσδοκία είναι σύμφωνη με τους παραδοσιακούς ρόλους για τα φύλα και μειώνει την πιθανότητα της συμμετοχής του άντρα σε μη αμειβόμενες εργασίες, όπως είναι οι δουλειές του σπιτιού ή η φροντίδα των παιδιών και άλλων εξαρτώμενων μελών, τις οποίες αναλαμβάνουν κυρίως οι γυναίκες. Επιπλέον, όλο και περισσότερα ερευνητικά δεδομένα καταδεικνύουν επίσης τις επιβλαβείς επιπτώσεις του παραδοσιακού ρόλου στους άντρες, ιδίως όσον αφορά την ψυχική τους υγεία.

Κείμενο 3: Οι γυναίκες είναι σιωπηλές και παθητικές

Πολλά κορίτσια μετατρέπονται από ζωντανά, ομιλητικά παιδιά σε σιωπηλές και δειλές έφηβες. Φαίνεται να υπάρχει μια αλλαγή μόλις τα κορίτσια και τα αγόρια μπουν στην εφηβεία, όπου οι αντιλήψεις και οι πεποιθήσεις για τα φύλα μεταβάλλονται δραματικά. Μόλις τα κορίτσια μπουν στην εφηβεία, θεωρείται ότι γίνονται ευάλωτα και ότι έχουν ανάγκη από προστασία. Έτσι, πολλά κορίτσια κρύβουν τον δυναμισμό τους προκειμένου να συμμορφωθούν με τις κοινωνικές αντιλήψεις. Οι κανόνες για τα φύλα βάσει των οποίων οι γυναίκες πρέπει να είναι ευγενικές και ήσυχες, οδηγούν πολλές γυναίκες στην καταπίεση των συναισθημάτων τους στις σχέσεις τους και στη διακριτική παρουσία στον χώρο της εργασίας τους.

Κείμενο 4: Οι γυναίκες πρέπει να έχουν άψογη εμφάνιση

Όπως αναμένεται από τους άντρες να έχουν γυμνασμένο, μυώδες σώμα, οι γυναίκες αντιμετωπίζουν τεράστια πίεση από την κοινωνία να είναι ελκυστικές. Οι γυναίκες κατακλύζονται από διαφημίσεις για καλλυντικά, που συνήθως προωθούνται με τη βοήθεια πανέμορφων μοντέλων μέσω της τηλεόρασης και των περιοδικών. Οι εικόνες αυτές εσωτερικεύονται και στέλνουν στις γυναίκες το μήνυμα ότι η αξία τους συνδέεται με την εμφάνισή τους. Η πίεση να έχουν άψογη εμφάνιση επηρεάζει τις γυναίκες από όλα τα κοινωνικά στρώματα.

Κείμενο 5: Στερεότυπα για τα φύλα και τα μέσα ενημέρωσης

Η pop κουλτούρα, η ψυχαγωγία και τα ψηφιακά μέσα επηρεάζουν και διαμορφώνουν σε πολύ μεγάλο βαθμό τα χαρακτηριστικά, τις αντιλήψεις και τις συμπεριφορές που περιμένουμε από τα αγόρια και τα κορίτσια, τους άντρες και τις γυναίκες.

ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ 4: ΕΡΓΑΣΙΑ

± 65 λεπτά και σχολική εργασία

Δραστηριότητα 8: Έρευνα για τον διαχωρισμό των φύλων στην αγορά εργασίας

Κατακόρυφος διαχωρισμός των φύλων

Οι γυναίκες και οι άνδρες συγκεντρώνονται σε διαφορετικές βαθμίδες, διαφορετικά επίπεδα ευθύνης ή διαφορετικές θέσεις, με τις γυναίκες να έχουν πολύ μεγαλύτερη παρουσία στα χαμηλότερα επίπεδα και τους πιο χαμηλά αμειβόμενους ρόλους.

Οριζόντιος διαχωρισμός των φύλων

Οι γυναίκες και οι άνδρες συγκεντρώνονται σε διαφορετικά επαγγέλματα, με τις γυναίκες να έχουν πολύ μεγαλύτερη παρουσία σε θέσεις με χειρότερες συνθήκες εργασίας και λιγότερες προοπτικές εξέλιξης σε σχέση με τους άντρες.

Μάθημα

Πολιτική παιδεία, πολιτικές επιστήμες, ιστορία, κοινωνικές επιστήμες, φιλολογικά, μαθηματικά, ΤΠΕ

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα ερευνήσουν και θα ανακαλύψουν τη σημασία του διαχωρισμού των φύλων στην αγορά εργασίας.
- Θα συσχετίσουν τον διαχωρισμό των φύλων με τις διαφορές των αμοιβών μεταξύ των φύλων και θα διερευνήσουν τη μεγάλη παρουσία των γυναικών σε εργασίες που είναι αναγκαίες, αλλά οικονομικά και κοινωνικά υποτιμημένες.
- Θα αναγνωρίσουν την ύπαρξη των εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες στην αγορά εργασίας.

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα εργαστούν σε ομάδες, πραγματοποιώντας έρευνα σε διάφορα θέματα. Στο τέλος, οι ομάδες θα μοιραστούν τα ευρήματά τους, ενώ το γενικότερο νόημα θα αποσαφηνιστεί κατά την ανασκόπηση.

Προετοιμασία και υλικό

- Πριν από τη δραστηριότητα, σκεφτείτε αν θα ήταν χρήσιμο να εξετάσετε το [Σύνολο εργαλείων 7: Ένα βήμα μπροστά](#) για τα γλωσσάρια και άλλο υλικό σε σχέση με τις βασικές έννοιες, όπως ο επαγγελματικός και ο κατακόρυφος διαχωρισμός των φύλων στην αγορά εργασίας, οι διαφορές των αμοιβών μεταξύ των φύλων και η γυναικίνητη οροφή.
- Μαθητές και μαθήτριες, σε μικρές ομάδες (όχι περισσότερα από τέσσερα με πέντε άτομα, ιδανικά και των δύο φύλων).
- Διάφορες πηγές, όπως εκδόσεις, εφημερίδες και περιοδικά, βιβλία, βάσεις δεδομένων.
- Πρόσβαση στο διαδίκτυο για έρευνα στη βιβλιογραφία.
- [Δραστηριότητα 8: Φύλλο εργασίας](#) για όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βήμα 1 5 λεπτά

Εξηγήστε στους μαθητές και τις μαθήτριες ότι κάθε ομάδα έχει περίπου έναν μήνα για να πραγματοποιήσει την έρευνά της σχετικά με την ανισότητα των φύλων στην αγορά εργασίας. Ενημερώστε τους μαθητές και τις μαθήτριες ότι πρέπει να παρουσιάζουν την πρόοδό τους κάθε εβδομάδα στον καθηγητή/ την καθηγήτρια και να αποσαφηνίζουν απορίες ή αμφιβολίες που τυχόν έχουν. Ενημερώστε τους μαθητές και τις μαθήτριες ότι μόλις οι ομάδες ολοκληρώσουν την έρευνά τους, θα πρέπει να μοιραστούν τα ευρήματά τους με την υπόλοιπη τάξη.

Βήμα 2 15 λεπτά

Ζητήστε από τις ομάδες να αναζητήσουν καταστάσεις και αποδεικτικά στοιχεία σε σχέση με τα ακόλουθα θέματα:

- τον οριζόντιο διαχωρισμό των φύλων και τα πιθανά αίτιά του·
- τη διαφορά των αμοιβών μεταξύ των φύλων στους διάφορους τομείς και τα διάφορα επαγγέλματα, και τα πιθανά αίτια της·
- τον κατακόρυφο διαχωρισμό των φύλων και τη γυάλινη οροφή, διερευνώντας τα εμπόδια αλλά και τους τρόπους υπέρβασής τους·

Βήμα 3

- τις σχέσεις μεταξύ του διαχωρισμού των φύλων στην αγορά εργασίας και του διαχωρισμού των φύλων στην εκπαίδευση.

Ενημερώστε τους μαθητές και τις μαθήτριες ότι η έρευνά τους μπορεί να περιορίζεται στη χώρα ή να είναι ανοιχτή ως προς το γεωγραφικό πλαίσιο. Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να χρησιμοποιήσουν ποικιλία πηγών για την έρευνά τους και να καταγράψουν τα ευρήματά τους στη [στη Δραστηριότητα 8: Φύλλο εργασίας](#). Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να σας κάνουν μια επισκόπηση των πηγών που χρησιμοποίησαν στην έρευνά τους. Ενημερώστε τους μαθητές και τις μαθήτριες ότι θα μπορούσαν επίσης να αξιοποιήσουν τις γνώμες των συγγενών ή των γνωστών τους κ.λπ.

Παρακολουθήστε την πρόοδο των μαθητών και μαθητριών σε εβδομαδιαία βάση.

Βήμα 4 45 λεπτά

Αφιερώστε χρόνο στην ανταλλαγή ευρημάτων και την ανασκόπηση.

Συμβουλές και παρατηρήσεις

- Σκεφτείτε αν θα μπορούσε η δραστηριότητα να γίνει πολυεπιστημονική, σε συνεργασία με άλλους καθηγητές. Χρησιμοποιήστε τα μαθηματικά και την ΤΠΕ για τη μελέτη των στατιστικών στοιχείων και τα φιλολογικά για την περιήγηση στο διαδίκτυο.
- Ανακεφαλαιώστε με τους μαθητές και τις μαθήτριες τις βασικές αρχές που διέπουν την εργασία με διάφορες πηγές και την κατανόηση της αξιοπιστίας τους.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Συζητήστε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Κατά τη γνώμη σας, γυναίκες και άνδρες αντιμετωπίζονται ισότιμα στον εργασιακό χώρο σε αυτή τη χώρα; Αντιμετωπίζονται ισότιμα αλλού; Πώς σας κάνει να νιώθετε αυτή η κατάσταση;
- Κατά τη γνώμη σας, η ευθύνη της φροντίδας τρίτων πόσο επηρεάζει την επαγγελματική ζωή των ανδρών και των γυναικών; Έχει αλλάξει αυτό;
- Σας προκάλεσαν έκπληξη τα ευρήματά σας; Γιατί;
- Ο τρόπος που σκέφτεστε τώρα σχετικά με αυτά τα θέματα έχει επηρεαστεί από την έρευνά σας;
- Σας άρεσε η έρευνα που κάνατε; Ποια είναι τα συμπερασματικά σας σχόλια;
- Υπάρχουν άλλα θέματα που θα θέλατε να συζητήσετε ή να ερευνήσετε;

± 30 λεπτά και επιπλέον χρόνος για τις παρουσιάσεις των μαθητών και μαθητριών

Δραστηριότητα 9: Πού θα βρίσκομαι σε 10 χρόνια;

Μάθημα

Πολιτική παιδεία, πολιτικές επιστήμες, ιστορία, κοινωνικές επιστήμες.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα διερευνήσουν το πώς βλέπουν την επαγγελματική τους πορεία σε 10 χρόνια, θα ανακαλύψουν τις συνέπειες των επιλογών τους και θα συγκρίνουν τις επιλογές τους με τις επιλογές των συμμαθητών/συμμαθητριών τους.
- Θα καλλιεργήσουν τη δημιουργική σκέψη και την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, θα κάνουν συσχετισμούς με καταστάσεις από την πραγματική ζωή και θα κατανοήσουν την πολυπλοκότητά τους.
- Θα ασκηθούν στη διαχείριση πολλαπλών απόψεων και προοπτικών και στον αναστοχασμό.

Προετοιμασία και υλικό

- Συνεννοηθείτε με τους μαθητές και τις μαθήτριες σχετικά με το υλικό (εάν υπάρχει) που θα χρειαστούν για τις παρουσιάσεις τους.

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Πρόκειται για μια δραστηριότητα αφήγησης στραμμένης προς το μέλλον. Προσφέρει μια ευκαιρία πρακτικής μάθησης, ώστε να υποβοηθηθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες στο να εστιάσουν την προσοχή τους στα ουσιώδη και, ειδικότερα, να δουν θετικά τον χρόνο που δαπανούν στο σχολείο, καθώς και να συγκρίνουν πιθανές επιλογές ή πλάνα για τη μελλοντική σταδιοδρομία τους.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βήμα 1 10 λεπτά

Εξηγήστε στους μαθητές και τις μαθήτριες ότι η δραστηριότητα αυτή αφορά την αφήγηση και ότι θα χρειαστεί να περιγράψουν πώς φαντάζονται την επαγγελματική τους ζωή σε 10 χρόνια καθώς και το πώς κατέληξαν εκεί. Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να εξηγήσουν τις αιτίες για κάθε επιλογή που κάνουν στην αφήγησή τους. Πείτε στους μαθητές και τις μαθήτριες ότι είναι ελεύθεροι/ες να αποφασίσουν πώς θα αφηγηθούν την ιστορία τους (π.χ. γραπτώς, σαν ένα κωμικό σκετσάκι, σε ένα βίντεο, με ένα κολάζ, με μια αφίσα, με διαγράμματα, με τη μορφή συνέντευξης ή σε μια καρτ-ποστάλ που στέλνουν σε κάποιον). Δώστε σε κάθε μαθητή/μαθήτρια πέντε λεπτά για την παρουσίασή τους.

Βήμα 2 5 λεπτά

Προγραμματίστε τον χρόνο για τις παρουσιάσεις. Ενθαρρύνετε τους μαθητές και τις μαθήτριες να δείξουν δημιουργικότητα στις αφηγήσεις τους. Θυμίστε στους μαθητές και τις μαθήτριες να ακολουθούν τη δομή μιας πετυχημένης εξιστόρησης, η οποία έχει αρχή (που κινεί την περιέργεια), μέση (που διασφαλίζει την εξέλιξη της ιστορίας) και τέλος (δηλαδή μια κατάληξη).

Βήμα 3

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να κάνουν τις παρουσιάσεις τους.

Βήμα 4 15 λεπτά

Ανασκόπηση.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Συζητήστε τις παρακάτω ερωτήσεις και αναλογιστείτε αν, πώς και γιατί έχει αλλάξει το σκεπτικό των μαθητών/μαθητριών:

- Σας άρεσε η δραστηριότητα; Γιατί;
- Σου φάνηκε δύσκολο να σκεφτείς τον μελλοντικό σου εαυτό ως εργαζόμενο/η; Γιατί;
- Τι νέες ιδέες ή ερωτήσεις έχεις;
- Τι διδάγματα μπορείς να κρατήσεις από αυτή τη δραστηριότητα στην προσωπική σου ζωή;
- Έλαβες υπόψη σου το φύλο σου όταν έκανες την προβολή για το μέλλον σου;

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

Οποιαδήποτε δραστηριότητα «Τι κι αν...;» καλλιεργεί τις δεξιότητες αφήγησης.

± 30 λεπτά

Δραστηριότητα 10: Κοίτα γύρω σου και πες μου τι βλέπεις

Μάθημα

Πολιτική παιδεία, κοινωνικές επιστήμες, ιστορία, διδασκαλία, επαγγελματικός προσανατολισμός.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- θα διερευνήσουν τα πρότυπα του οριζόντιου διαχωρισμού των φύλων στην αγορά εργασίας και τον σύνδεσμο με τις εκπαιδευτικές επιλογές και τις επαγγελματικές διαδρομές·
- θα κατανοήσουν ότι οι φιλοδοξίες διαμορφώνονται από τα στερεότυπα για τα φύλα.

Προετοιμασία και υλικό

Η δραστηριότητα πραγματοποιείται εν μέρει χωριστά και εν μέρει σε ομάδες τριών ή τεσσάρων ατόμων.

Στόχος της δραστηριότητας και ζητήματα που τίγονται

Ήδη από την ηλικία των πέντε ετών, οι φιλοδοξίες των παιδιών φαίνεται να επηρεάζονται από τα στερεότυπα για τα φύλα.²² Ενώ τα αγόρια φιλοδοξούν να ασχοληθούν με παραδοσιακά ανδροκρατούμενα επαγγέλματα, τα κορίτσια δείχνουν περισσότερο ενδιαφέρον για ρόλους που σχετίζονται με την προσφορά φροντίδας. Οι τάσεις αυτές διατηρούνται στην ενήλικη ζωή, όπου τα στερεότυπα για τα φύλα έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις επιλογές κατεύθυνσης και το είδος της σταδιοδρομίας που οι νέοι και οι νέες εξετάζουν ως προοπτική και φιλοδοξούν να επιδιώξουν. Η δραστηριότητα αυτή απομυθοποιεί τα στερεότυπα για τα επαγγέλματα και εστιάζει στην κινητοποίηση της φιλοδοξίας των μαθητών/μαθητριών και τη διεύρυνση των οριζόντων τους πέρα από τους περιορισμούς των φύλων, καθώς και στην ανάδειξη της σημασίας που έχουν τα όσα μαθαίνουν σήμερα για τη μετέπειτα ζωή τους.

22 ΟΟΣΑ, (2021) *The Future at Five. Gendered aspirations of five-year-olds*. Ελήφθη από: <https://www.oecd.org/education/school/early-learning-and-child-well-being-study/>.

Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ

Βήμα 1 5 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να δημιουργήσουν δύο καταλόγους. Στον πρώτο κατάλογο πρέπει να παραθέσουν τα επαγγέλματα που κάνουν 10 με 20 γυναίκες που γνωρίζουν προσωπικά (π.χ. συγγενείς, γειτόνισσες, φίλες). Στον δεύτερο κατάλογο πρέπει να κάνουν το ίδιο για 10 με 20 άνδρες.

Βήμα 2 15 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να αναλύσουν τους καταλόγους σε ομάδες, να βρουν αν υπάρχουν κοινά μοτίβα και να εξηγήσουν τις αιτίες για τις διαφορές που παρατηρούν.

Βήμα 3 10 λεπτά

Ανασκόπηση.

Συμβουλές και παρατηρήσεις

Αναστοχαστείτε μαζί με τους μαθητές και τις μαθήτριες σχετικά με τον οριζόντιο και τον κατακόρυφο διαχωρισμό των φύλων.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Συζητήστε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Τι διαφορές βρήκατε ανάμεσα στους δύο καταλόγους; Πώς σας κάνουν να νιώθετε οι διαφορές που έχουν οι κατάλογοι;
- Μπορούν οι άνδρες και οι γυναίκες να κάνουν οποιαδήποτε δουλειά;
- Γιατί πιστεύετε ότι οι άνδρες και οι γυναίκες καταλήγουν να επιλέγουν διαφορετικές σταδιοδρομίες;
- Βλέπουμε τα ίδια μοτίβα και στο σχολείο; Τα κορίτσια και τα αγόρια έχουν την τάση να επιλέγουν μαθήματα που σχετίζονται με το φύλο τους; Εσείς (ως κορίτσι/αγόρι) ταιριάζετε στο μοτίβο;
- Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές των κοριτσιών και των αγοριών (οι οικογενειακές αναφορές και προσδοκίες, η συμπάθεια ή αντιπάθεια για ορισμένα μαθήματα, οι συνθήκες εργασίας);
- Γιατί η επιλογή σταδιοδρομίας έχει σημασία στη ζωή ενός ανθρώπου; Πώς επηρεάζει τη ζωή ενός ανθρώπου;

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Χρησιμοποιήστε διαφορετικά υλικά για να δημιουργήσετε τους καταλόγους με τα επαγγέλματα των μαθητών και μαθητριών (π.χ. περιοδικά, διαφημίσεις).
- Αφήστε τους μαθητές και τις μαθήτριες να πάρουν συνεντεύξεις από γυναίκες και άνδρες από τους καταλόγους τους. Δημιουργήστε εκ των προτέρων στην τάξη έναν κοινό κατάλογο με ερωτήσεις, ώστε να διερευνήσετε τις επιλογές πίσω από τις σταδιοδρομίες.
- Προσκαλέστε γυναίκες που εργάζονται σε ανδροκρατούμενους χώρους ή άνδρες που εργάζονται σε γυναικοκρατούμενους χώρους να έρθουν στην τάξη και να συνομιλήσουν με τους μαθητές και τις μαθήτριες.

± 45 λεπτά

Δραστηριότητα 11: Ηγέτες του 21ου αιώνα

Μάθημα

Πολιτική παιδεία, κοινωνικές επιστήμες, ιστορία, διδασκαλία, επαγγελματικός προσανατολισμός, ΤΠΕ.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα εξασκήσουν τις κοινωνικές τους δεξιότητες, τη συνεργασία και τη λήψη αποφάσεων.
- Θα βιώσουν τη συνεργατική ομαδική εργασία, κατά την οποία αλλάζουν ρόλους και αναλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, ηγετικό ρόλο, ανεξάρτητα από το φύλο τους.

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Η δραστηριότητα αυτή προτρέπει τους μαθητές και τις μαθήτριες να οραματιστούν τα βασικά προσόντα και καθήκοντα των ηγετών σε οργανισμούς και επιχειρήσεις του 21ου αιώνα.

Προετοιμασία και υλικό

- Η δραστηριότητα πραγματοποιείται εν μέρει χωριστά και εν μέρει σε ομάδες τριών ή τεσσάρων ατόμων.
- Δραστηριότητα 11: Φύλλο εργασίας με προσωπικές πληροφορίες, για κάθε μαθητή/μαθήτρια.
- Δραστηριότητα 11: Φύλλο εργασίας «ηγέτες του 21ου αιώνα», για κάθε ομάδα.

Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ

Βήμα 1 2 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να συμπληρώσουν τη **Δραστηριότητα 11: Φύλλο εργασίας με προσωπικές πληροφορίες**.

Βήμα 2 5 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να κινηθούν μέσα στην αίθουσα και να δημιουργήσουν ομάδες (τριών ή τεσσάρων ατόμων) με συμμαθητές/συμμαθήτριές τους που αγαπούν τα ίδια πράγματα.

Βήμα 3 4 λεπτά

Καθοδηγήστε τους μαθητές και τις μαθήτριες να καθίσουν μαζί και να μοιραστούν τις προσωπικές πληροφορίες τους.

Βήμα 4 2 λεπτά

Πείτε στους μαθητές και τις μαθήτριες ότι μια σημαντική εταιρεία μεταφορών (ιδανικά, κάποια εταιρεία που γνωρίζουν) αναζητά νέο διευθυντή.

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να αναλάβουν τον ρόλο μελών του συμβουλίου προσλήψεων που διαμορφώνει το προφίλ των ιδανικών υποψηφίων.

Βήμα 5 7 λεπτά

Εφαρμόζοντας μια κυκλική συνεργατική στρατηγική και τη **Δραστηριότητα 11: Φύλλο εργασίας «ηγέτες του 21ου**

Βήμα 6 7 λεπτά

Προτρέψτε κάθε ομάδα να συμφωνήσει στα 10 κορυφαία χαρακτηριστικά που ορίζουν τους ηγέτες του 21ου αιώνα.

Βήμα 7 3 λεπτά

Πείτε σε όλες τις ομάδες να κρεμάσουν το φύλλο τους στον τοίχο και διαβάστε φωναχτά τους διάφορους καταλόγους ή **οργανώστε έναν εικαστικό περίπατο**.²³

Βήμα 8 5 λεπτά

Ζητήστε από ολόκληρη την τάξη να συμφωνήσει σε έναν κοινό κατάλογο.

Βήμα 9 10 λεπτά

Ανασκόπηση.

Συμβουλές και παρατηρήσεις

- Τα βήματα 1– 3 προάγουν μια θετική αλληλεξάρτηση μεταξύ των μελών της ομάδας, καθώς τους ενθαρρύνουν να μοιραστούν πράγματα μεταξύ τους, και θα είναι ιδιαίτερα χρήσιμα σε περιβάλλοντα όπου οι μαθητές και οι μαθήτριες δεν έχουν συνηθίσει να εργάζονται σε ομάδες.
- Παραλείψτε τα βήματα 1– 3 αν επιλέξετε να μοιράσετε τους μαθητές και τις μαθήτριες σε ομάδες με διαφορετικό τρόπο.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

- Τι μάθατε για τα άλλα μέλη της ομάδας που δεν το γνωρίζατε πριν και που βρήκατε ενδιαφέρον;
- Υπάρχουν μαθήματα που σχετίζονται περισσότερο από ό,τι κάποια άλλα με τα χαρακτηριστικά των ηγετών του 21ου αιώνα; Με ποιον τρόπο;
- Πιστεύετε ότι το σχολείο σας προετοιμάζει για αυτές τις δεξιότητες;
- Υπάρχουν χαρακτηριστικά στους καταλόγους σας που αφορούν μόνο τους άνδρες ή μόνο τις γυναίκες;
- Πιστεύετε ότι άνδρες και γυναίκες έχουν διαφορετικό τρόπο να ηγούνται; Εξηγήστε.

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Συμπληρώστε με τη **Δραστηριότητα 12: Θα μπορούσα να είμαι εγώ;** στην οποία οι μαθητές και οι μαθήτριες διερευνούν τις δικές τους δεξιότητες και συμπεριφορές.
- Επισκεφθείτε μια πραγματική εταιρεία και πάρτε συνέντευξη από υπεύθυνους προσλήψεων. Οι μαθητές και οι μαθήτριες πρέπει να προετοιμάσουν τις ερωτήσεις των συνεντεύξεων, ιδανικά με συνεργατικό τρόπο.
- Προσαρμόστε τη δραστηριότητα για οποιαδήποτε άλλη θέση εργασίας, ιδανικά για κάποιες που δεν είναι ιδιαίτερα γνωστές στους νέους/τις νέες ή που επηρεάζονται ιδιαίτερα από τα στερεότυπα για τα φύλα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 11: ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Συμπληρώστε τις ακόλουθες πληροφορίες για τον εαυτό σας.

Όνομα
Αγαπημένο άθλημα
Αγαπημένο κατοικίδιο
Αγαπημένο μέρος
Αγαπημένο χόμπι

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 11: ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ «ΗΓΕΤΕΣ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ»

Ο/η ηγέτης του 21ου αιώνα:

± 30 λεπτά

Δραστηριότητα 12: Θα μπορούσα να είμαι εγώ;

Μάθημα

Πολιτική παιδεία, κοινωνικές επιστήμες, ιστορία, διδασκαλία, επαγγελματικός προσανατολισμός, ΤΠΕ.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα συζητήσουν γιατί είναι σημαντικό να λαμβάνουν καλά μελετημένες αποφάσεις για την επαγγελματική τους πορεία.
- Θα αναλύσουν και θα αξιολογήσουν τις επαγγελματικές προοπτικές που τους ταιριάζουν καλύτερα.

Προετοιμασία και υλικό

- Η δραστηριότητα είναι καλύτερο να πραγματοποιείται μετά τη Δραστηριότητα 11: Ηγέτες του 21ου αιώνα, στην οποία οι μαθητές και οι μαθήτριες αναστοχάστηκαν σχετικά με τα χαρακτηριστικά που ορίζουν τους ηγέτες του 21ου αιώνα.
- Η δραστηριότητα πραγματοποιείται εν μέρει χωριστά και εν μέρει σε ομάδες τριών ή τεσσάρων ατόμων.
- Οι ομάδες μπορούν να παραμείνουν όπως χωρίστηκαν στη Δραστηριότητα 11: Ηγέτες του 21ου αιώνα.

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Η δραστηριότητα εστιάζει στην ενθάρρυνση των μαθητών και μαθητριών να αναλύουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις αντιλήψεις, τα δυνατά σημεία και τις αδυναμίες τους, και να αξιολογούν τις δικές τους επαγγελματικές προοπτικές.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βήμα 1 2 λεπτά

Εξηγήστε ότι υπάρχει μια αγγελία σε εφημερίδα: «Κορυφαία τοπική εταιρεία του τομέα μεταφορών αναζητά νέο διευθύνοντα σύμβουλο», και ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να εξετάσουν ξανά τον κατάλογο των χαρακτηριστικών που ορίζουν τους ηγέτες του 21ου αιώνα.

πρώτη μαθήτρια γράφει την πρώτη ιδέα σχετικά με το θέμα και δίνει το φύλλο εργασίας στον δεύτερο μαθητή/τη δεύτερη μαθήτρια, που διαβάζει τι έχει ήδη γραφτεί και προσθέτει μια νέα ιδέα. Το φύλλο περνάει από χέρι σε χέρι σε όλα τα μέλη της ομάδας αρκετές φορές, μέχρι όλοι οι μαθητές και όλες οι μαθήτριες να συμπληρώσουν τις ιδέες τους.

Βήμα 2 7 λεπτά

Σε ομάδες, χρησιμοποιώντας μια κυκλική συνεργατική στρατηγική (όπως στη [Δραστηριότητα 11: Ηγέτες του 21ου αιώνα](#)), ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να προβληματιστούν για τις συγκεκριμένες δεξιότητες, γνώσεις και αντιλήψεις που απαιτούνται για τη διοίκηση μιας εταιρείας στον τομέα των μεταφορών. Οι μαθητές και οι μαθήτριες σημειώνουν τα χαρακτηριστικά, ο καθένας και η καθεμία με τη σειρά τους. Για παράδειγμα, ο πρώτος μαθητής/η

Βήμα 3 8 λεπτά

Μοιράστε τους καταλόγους στην τάξη, έτσι ώστε να δημιουργήσετε και να συμφωνήσετε σε έναν κοινό κατάλογο με ιδέες.

Βήμα 4 5 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να σκεφτούν ο καθένας/η καθεμία χωριστά τα δυνατά σημεία και τις αδυναμίες τους, ως δυνητικοί ηγέτες της εταιρείας.

Βήμα 5 7 λεπτά

Ανασκόπηση.

ΙΔΕΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- Υπάρχουν μαθήματα που θα μπορούσαν να είναι πιο χρήσιμα για την καλλιέργεια των χαρακτηριστικών ενός διευθύνοντος συμβούλου/μιας διευθύνουσας συμβούλου μιας εταιρείας του τομέα μεταφορών; Μπορείτε να δώσετε συγκεκριμένα παραδείγματα;
- Υπάρχουν χαρακτηριστικά στους καταλόγους σας που αφορούν μόνο τους άνδρες ή μόνο τις γυναίκες; Εξηγήστε.
- Υπήρξε κάποιο δυνατό σημείο ή κάποια αδυναμία σας που σας εξέπληξε;

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

Προσαρμόστε τη δραστηριότητα για οποιαδήποτε άλλη θέση εργασίας, ιδανικά για κάποιες που δεν είναι ιδιαίτερα γνωστές στους νέους/τις νέες ή που επηρεάζονται ιδιαίτερα από τα στερεότυπα για τα φύλα.

± 30 λεπτά

Δραστηριότητα 13: Κάποτε νόμιζα ... αλλά τώρα νομίζω ...

Μάθημα

Πολιτική παιδεία, κοινωνικές επιστήμες, ιστορία, διδασκαλία, επαγγελματικός προσανατολισμός, φιλολογικά.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα συγκρίνουν τις αρχικές και τις τωρινές τους απόψεις και θα αναλογιστούν αν και πόσο άλλαξαν οι αντιλήψεις, οι ιδέες και οι σκέψεις τους.
- Θα βελτιώσουν τις μεταγνωσιακές τους δεξιότητες, διερευνώντας και μεταφέροντας στους άλλους αυτά που γνωρίζουν.

Προετοιμασία και υλικό

- Πριν από τη δραστηριότητα, άλλες δραστηριότητες πραγματοποιήθηκαν με τους μαθητές και τις μαθήτριες .
- Σκεφτείτε αν θα ήταν χρήσιμο να επανεξετάσετε με συντομία τις δραστηριότητες που έχετε πραγματοποιήσει, προκειμένου να επαναλάβετε με τους μαθητές και τις μαθήτριες τα βασικά θέματα που συζητήθηκαν.
- Αυτοκόλλητα χαρτάκια σημειώσεων.
- **Δραστηριότητα 13: Φύλλο εργασίας «Κάποτε νόμιζα ... αλλά τώρα νομίζω ...»** για διανομή σε όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες.
- Η δραστηριότητα πραγματοποιείται εν μέρει χωριστά και εν μέρει σε ομάδες τριών ή τεσσάρων ατόμων.

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Με τη βοήθεια μιας ρουτίνας σκέψης, η δραστηριότητα εστιάζει στην πρόκληση αναστοχασμού στους μαθητές και τις μαθήτριες σε σχέση με τις παραδοχές τους αναφορικά με τα θέματα φύλων που αναλύθηκαν, καθώς και στην αποσαφήνιση αναπάντητων ερωτημάτων που ενδεχομένως έχουν οι μαθητές και οι μαθήτριες.

Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ

Βήμα 1 5 λεπτά

Επαναλάβετε με συντομία τις δραστηριότητες που έγιναν στο **Σύνολο εργαλείων 4: Εργασία** (ή στα σύνολα εργαλείων 3 και 4).

Βήμα 2 5 λεπτά

Μοιράστε τη **Δραστηριότητα 13: Φύλλο εργασίας «Κάποτε νόμιζα ..., αλλά τώρα νομίζω ...»** και ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να αναλογιστούν τις σκέψεις και τις απόψεις τους πριν και μετά.

Βήμα 3 5 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να συγκρίνουν και να συζητήσουν τα φύλλα τους σε ομάδες.

Βήμα 4 3 λεπτά

Ζητήστε από κάθε μαθητή και μαθήτρια να επιλέξει μια έννοια που του/της άλλαξε κάποια άποψη, να τη γράψει σε ένα χαρτάκι σημειώσεων και να το κολλήσει στον πίνακα.

Βήμα 5 5 λεπτά

Διαβάστε τα χαρτάκια σημειώσεων που υπάρχουν στον πίνακα.

Βήμα 6 5 λεπτά

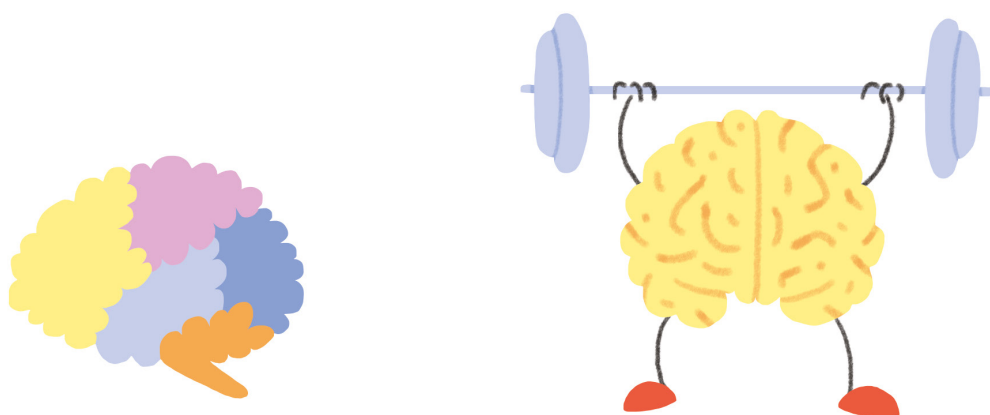
Ανασκόπηση.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Διαμορφώστε τις ερωτήσεις για την ανασκόπηση με βάση τις σημειώσεις των μαθητών/μαθητριών.

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

Μπορεί να εφαρμοστεί και σε κάθε άλλο ζήτημα και θέμα που ενδέχεται να προκύψει.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 13: ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ «ΚΑΠΟΤΕ ΝΟΜΙΖΑ ... ΑΛΛΑ ΤΩΡΑ ΝΟΜΙΖΩ ...»

Κάποτε νόμιζα ...
• • •
... αλλά τώρα νομίζω ...
• • •

ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ 5: ΜΕΤΑΦΟΡΑ

± 65 λεπτά

Δραστηριότητα 14: Προβολή του τομέα μεταφορών στον χρόνο

Μάθημα

Πολιτική παιδεία, ιστορία και κοινωνικές επιστήμες, γεωγραφία και φυσικές επιστήμες, σχέδιο και τεχνολογία, ΤΠΕ, διδασκαλία και σχολικός προσανατολισμός.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες συζητούν και κατανοούν τη σημασία του τομέα μεταφορών στην καθημερινή τους ζωή.

Προετοιμασία και υλικό

- Πριν από τη δραστηριότητα σκεφτείτε αν θα ήταν χρήσιμο να επαναλάβετε κάποιες βασικές πληροφορίες σχετικά με τα μέσα μεταφοράς για προϊόντα και ανθρώπους – αεροπορικές, σιδηροδρομικές, οδικές, πλωτές μεταφορές (θαλάσσιες και ποτάμιες), συμπεριλαμβάνοντας και τις δημόσιες συγκοινωνίες (αστικές και υπεραστικές).
- **Δραστηριότητα 14: Εικόνα των μέσων μεταφοράς** για να προβληθεί στην τάξη.
- Οι μαθητές και οι μαθήτριες κάθονται γύρω από μερικά θρανία.
- Μία ή δύο σελίδες από μπλοκ, χωρισμένες σε τρεις στήλες (δείτε το παράδειγμα στη **Δραστηριότητα 14: Εικόνα των μέσων μεταφοράς**).
- Τη **Δραστηριότητα 14: Φύλλο μπλοκ «Προβολή του τομέα μεταφορών στον χρόνο»** και μαρκαδόρους σε τρία χρώματα (μπλε, μαύρο, πράσινο).
- Τα βίντεο στο ίντερνετ «**An Animated History of Transportation (Η ιστορία των μεταφορών με κινούμενα σχέδια)**»²⁴ και «**Transport Trends for Today and Beyond (Μεταφορικές τάσεις σήμερα και αύριο)**»²⁵ για να προβληθούν στην τάξη στο πλαίσιο της ανασκόπησης, ώστε να βοηθηθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν κάποιες βασικές πληροφορίες για τον τομέα μεταφορών στο πέρασμα του χρόνου. Για να παρακολουθήσετε το βίντεο με υπότιτλους στη μητρική σας γλώσσα, στις ρυθμίσεις, ενεργοποιήστε την «αυτόματη μετάφραση».

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Μία από τις βασικές προκλήσεις για την αντιμετώπιση της ανισορροπίας μεταξύ των φύλων στον τομέα μεταφορών (μόνο 22% των εργαζομένων είναι γυναίκες) είναι ότι τα αγόρια και τα κορίτσια έχουν την τάση να επιλέγουν εκπαιδευτική και επαγγελματική πορεία με βάση τους παραδοσιακούς ρόλους των φύλων. Ταυτόχρονα, οι νέοι/νέες δεν γνωρίζουν καλά τα επαγγέλματα που σχετίζονται με τον τομέα μεταφορών και θα ήταν πιο πρόθυμοι/ες να σκεφτούν τον τομέα των μεταφορών αν τους παρέχονταν επαρκείς πληροφορίες. Η δραστηριότητα αυτή καλύπτει το κενό αυξάνοντας την κατανόηση των μαθητών και μαθητριών σχετικά με τον τομέα μεταφορών, σε ένα χρονικό φάσμα που ξεκινά από το παρελθόν και εκτείνεται στο μέλλον.

24 <https://www.youtube.com/watch?v=FaLCQo8NJFA>.

25 https://www.youtube.com/watch?v=AasAQ3EA_9w.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βήμα 1 10 λεπτά

Προβάλετε τη **Δραστηριότητα 14: Εικόνα των μέσων μεταφοράς** και αναφέρετε τους διάφορους υποτομείς των μεταφορών: αεροπορικές, σιδηροδρομικές, οδικές, πλωτές (θαλάσσιες και ποτάμιες), συμπεριλαμβάνοντας και τις δημόσιες συγκοινωνίες (αστικές και υπεραστικές).

Βήμα 2 5 λεπτά

Ρωτήστε τους μαθητές και τις μαθήτριες: Πώς θα ήταν η ζωή σας αν δεν υπήρχαν μεταφορές; Οι μαθητές και οι μαθήτριες λένε τις ιδέες τους όλοι μαζί (γρήγορα, καθώς πρόκειται για μια άσκηση παρακίνησης).

Βήμα 3 10 λεπτά

Ρωτήστε τους μαθητές και τις μαθήτριες: Τι γνωρίζετε για τον τομέα μεταφορών; Σε ζευγάρια, οι μαθητές και οι μαθήτριες μοιράζονται τις ιδέες τους και σημειώνουν όσα πιστεύουν ότι γνωρίζουν ήδη. Οι μαθητές και οι μαθήτριες σημειώνουν σε φύλλα μπλοκ όσα γνωρίζουν ήδη, με τους μπλε μαρκαδόρους. Πρέπει να γράψουν όλες τις σημειώσεις τους με την ίδια φορά, για παράδειγμα, από πάνω προς τα κάτω.

Βήμα 4 10 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να φανταστούν τις μεταφορές στο παρελθόν: πριν από 10, 50 και 100 χρόνια. Με τους μαθητές και τις μαθήτριες και πάλι σε ζευγάρια, ζητήστε τους να γράψουν τις ιδέες τους σε φύλλα μπλοκ, χρησιμοποιώντας τους μαύρους μαρκαδόρους.

Βήμα 5 10 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να φανταστούν το μέλλον και να σκεφτούν τις μεταφορές σε 10, 50 και 100 χρόνια από τώρα. Με τους μαθητές και τις μαθήτριες και πάλι σε ζευγάρια, ζητήστε τους να μοιραστούν τις ιδέες τους και μετά να τις γράψουν σε φύλλα μπλοκ, χρησιμοποιώντας τους πράσινους μαρκαδόρους. Αυτό το βήμα απαιτεί κάποια φαντασία, αλλά και ρεαλισμό.

Βήμα 6 5 λεπτά

Κολλήστε τα φύλλα μπλοκ είτε στον τοίχο είτε στον πίνακα.

Βήμα 7 15 λεπτά

Ανασκόπηση.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

- Πρώτα, προβάλετε το βίντεο «[An Animated History of Transportation \(Η ιστορία των μεταφορών με κινούμενα σχέδια\)](https://www.youtube.com/watch?v=FaLCQo8NJFA)»²⁶ και ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες σε ζευγάρια να συγκρίνουν τις σκέψεις τους με τις πληροφορίες από το βίντεο, εστιάζοντας σε διαφορές, ομοιότητες και κενά. Μετά προβάλετε το βίντεο «[Transport Trends for Today and Beyond \(Μεταφορικές τάσεις σήμερα και αύριο\)](https://www.youtube.com/watch?v=AasAQ3EA_9w)»²⁷ και κάνετε το ίδιο πράγμα.
- Συζητήστε τις παρακάτω ερωτήσεις:
 - Σας ήταν δύσκολο να φανταστείτε το παρελθόν και το μέλλον; Γιατί;
 - Πώς γνωρίζουμε όσα γνωρίζουμε για το παρελθόν;
 - Ποιες είναι οι κύριες αλλαγές που σκεφτήκατε για τον τομέα των μεταφορών; Γιατί;
 - Πώς βλέπετε τις μεταφορές τώρα, αφού συγκρίνατε τα ευρήματά σας με τις πληροφορίες στα βίντεο;

²⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=FaLCQo8NJFA>.

²⁷ https://www.youtube.com/watch?v=AasAQ3EA_9w.

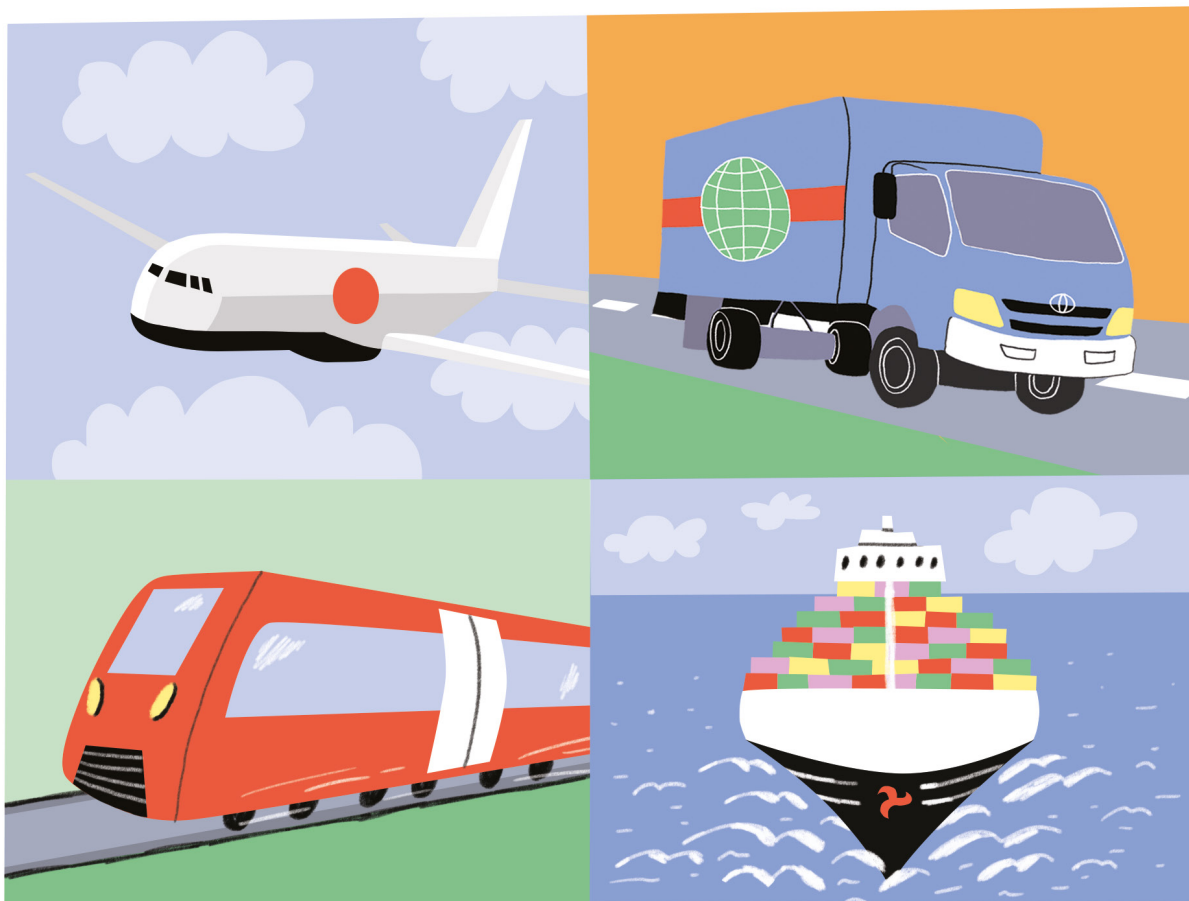
Συμβουλές και παρατηρήσεις

- Βεβαιωθείτε ότι στο τέλος μπορούν όλοι να βλέπουν τα φύλλα μπλοκ και την κατηγοριοποίηση με τα διαφορετικά χρώματα. Έτσι, είναι δυνατό να δείτε τις σκέψεις των μαθητών και μαθητριών με μια ματιά.
- Καθοδηγήστε τους μαθητές και τις μαθήτριες ώστε να κατανοήσουν τη σημασία του τομέα μεταφορών στην καθημερινή μας ζωή.
- Προσπαθήστε με την παρουσίασή σας να απομυθοποιήσετε τα στερεότυπα για τα φύλα που συνδέονται με τον τομέα μεταφορών, ενώ κάνετε διάλογο με τους μαθητές και τις μαθήτριες στη διάρκεια της δραστηριότητας.
- Αντί να χρησιμοποιήσετε φύλλα μπλοκ, μπορείτε να χωρίσετε τον πίνακα σε τρεις στήλες.

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Σκεφτείτε αν θα ήταν χρήσιμο να μεταφέρετε στους μαθητές και τις μαθήτριες τα οφέλη που προσφέρουν τα μέσα μαζικής μεταφοράς στην κοινότητά σας και στο περιβάλλον, τον σχεδιασμό και τους λόγους για την ύπαρξη υποδομών που εξυπηρετούν επιβάτες με ειδικές ανάγκες, καθώς και το γιατί πρέπει να τηρούνται ορισμένοι κανόνες όταν ταξιδεύει κανείς με λεωφορείο, τραμ, μετρό κ.λπ.
- Στην Κύπρο, την Πολωνία και την Ελλάδα, μπορείτε να συμμετέχετε στο [πρόγραμμα «Υιοθέτησε ένα πλοίο»](#)²⁸ για να μάθετε πώς εξαρτάται η τωρινή και η μελλοντική ποιότητα ζωής από τους ναυτικούς, τη ναυτιλία και τη ναυτιλιακή κοινότητα.
- Εξερευνήστε πολλά και διάφορα τωρινά και μελλοντικά επαγγέλματα στον τομέα μεταφορών, χρησιμοποιώντας τις αφίσες από το Skillful Project στο [επαγγέλματα στις αεροπορικές μεταφορές 2020 με 2035](#)²⁹, [επαγγέλματα στις οδικές μεταφορές 2020](#)³⁰ και [2035](#)³¹, το μέλλον των [σιδηροδρομικών μεταφορών και επαγγελμάτων από το 2020 ως το 2035](#), [ναυτικά επαγγέλματα 2020](#)³² και [2035](#)³³.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 14: ΕΙΚΟΝΑ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

28 <http://www.adoptaship.org/>.

29 <http://skillfulproject.eu/ajax/DownloadHandlerFM.php/downloadFile?id=15223>.

30 <http://skillfulproject.eu/ajax/DownloadHandlerFM.php/downloadFile?id=15221>.

31 <http://skillfulproject.eu/ajax/DownloadHandlerFM.php/downloadFile?id=15222>.

32 <http://skillfulproject.eu/ajax/DownloadHandlerFM.php/downloadFile?id=15225>.

33 <http://skillfulproject.eu/ajax/DownloadHandlerFM.php/downloadFile?id=15226>.

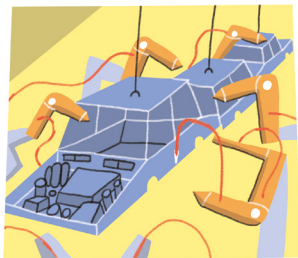
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 14: ΦΥΛΛΟ ΜΠΛΟΚ «ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ»

Φύλλο μπλοκ που θα χωριστεί σε τρεις στήλες:

ΜΠΛΕ	ΜΑΥΡΟ	ΠΡΑΣΙΝΟ

± 55 λεπτά και σχολική εργασία

Δραστηριότητα 15: Τι πρέπει να ξέρω για τον αυτοματισμό;

Μάθημα

ΤΠΕ, φυσική, σχέδιο και τεχνολογία, φυσικές επιστήμες, μαθηματικά, πολιτική παιδεία, διδασκαλία και επαγγελματικός προσανατολισμός.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα συλλέξουν πληροφορίες για τον αυτοματισμό και θα αντιληφθούν ποιος μπορεί να είναι ο αντίκτυπος του αυτοματισμού στις επαγγελματικές επιλογές τους.
- Θα συνδέσουν τα μαθήματα των τομέων STEM με τις επαγγελματικές προοπτικές.
- Θα συσχετίσουν τον αυτοματισμό με μια θετική μετατόπιση στην ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στην εργασία (δηλαδή, καθώς η εργασία γίνεται λιγότερο απαιτητική σωματικά ή οι δουλειές δεν απαιτούν πλέον μακρόχρονη απουσία από το σπίτι).

Προετοιμασία και υλικό

- Πριν από τη δραστηριότητα, σκεφτείτε αν θα ήταν χρήσιμο να επαναλάβετε την έννοια του αυτοματισμού³⁴ γενικότερα και σε σχέση με τις μεταφορές.³⁵
- Τα βίντεο «What Is Automation? (Τι είναι ο αυτοματισμός;)»³⁶ και «There Is More to STEM Than You Think (Οι τομείς STEM κρύβουν περισσότερα από ό,τι νομίζετε)»³⁷ στο διαδίκτυο για να τα προβάλετε στην τάξη. Για να παρακολουθήσετε το βίντεο με υπότιτλους στη μητρική σας γλώσσα, στις ρυθμίσεις, ενεργοποιήστε την «αυτόματη μετάφραση».

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Ο αυτοματισμός και η ψηφιοποίηση αλλάζουν τον τρόπο με τον οποίο ορίζονται οι σταδιοδρομίες. Οι δεξιότητες που ζητούν οι εργοδότες απαιτούν την εστίαση κατά προτεραιότητα στους τομείς STEM. Αναμένεται ότι οι μελλοντικές σταδιοδρομίες θα βασίζονται σε πολύ μεγάλο βαθμό στις δεξιότητες του 21ου αιώνα, όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η πολιτιστική επίγνωση, η συνεργασία και η επίλυση προβλημάτων. Σε αυτό το πλαίσιο, η δραστηριότητα αυτή εστιάζει στις τάσεις αυτοματισμού στον κόσμο της εργασίας και στον αντίκτυπο που πιθανώς να έχει στις επαγγελματικές επιλογές των μαθητών και μαθητριών. Ερευνώντας τις συνέπειες του αυξημένου αυτοματισμού, οι μαθητές και οι μαθήτριες αποκτούν επίγνωση των ευκαιριών που θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους στις επαγγελματικές επιλογές τους.

34 <https://www.britannica.com/technology/automation>

35 <https://www.britannica.com/technology/automation/Transportation>

36 <https://www.youtube.com/watch?v=xb6Xj1gf1jc>

37 https://www.youtube.com/watch?v=wwzmF-8o724&feature=emb_logo

- **Δραστηριότητα 15: Φυλλάδιο STEM και μεταβιβάσιμων δεξιοτήτων** για διανομή σε όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βήμα 1 5 λεπτά

Εξηγήστε τη δραστηριότητα: οι μαθητές και οι μαθήτριες έχουν να δουλέψουν σε μια εργασία σε ζευγάρια. Κάθε ζευγάρι θα πρέπει να κάνει έρευνα για ένα συγκεκριμένο θέμα που σχετίζεται με τις τεχνολογικές εξελίξεις και καινοτομίες που επηρεάζουν το μέλλον της εργασίας. Στο τέλος της δραστηριότητας, οι μαθητές και οι μαθήτριες θα έχουν μια πιο ξεκάθαρη άποψη για τις τάσεις που επηρεάζουν το μέλλον τους και θα έχουν περισσότερα εφόδια για να διαχειριστούν την εκπαιδευτική και επαγγελματική πορεία τους.

Βήμα 3 10 λεπτά

Καθορίστε το χρονικό πλαίσιο της εργασίας σε συνεννόηση με τους μαθητές και τις μαθήτριες. Μοιράστε τη **Δραστηριότητα 15: Φυλλάδιο STEM και μεταβιβάσιμων δεξιοτήτων** σε όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες και ενημερώστε τους ότι τα ζευγάρια πρέπει να εργαστούν αξιοποιώντας τις δεξιότητες που αναφέρονται στο φυλλάδιο.

Πείτε στους μαθητές και τις μαθήτριες ότι προβλέπεται η πεντάλεπτη παρουσίαση κάθε εργασίας, στην οποία θα αναφέρουν πώς διαχειρίστηκαν αυτά που είχαν να κάνουν, πώς ξεπέρασαν τις δυσκολίες τους, πώς συνεργάστηκαν ως ομάδα κ.λπ.

Επιτηρήστε και βοηθήστε τους μαθητές και τις μαθήτριες κατά την εργασία τους.

Βήμα 2 20 λεπτά

Προβάλετε το βίντεο «**What Is Automation? (Τι είναι ο αυτοματισμός)**»³⁸ και βοηθήστε τους μαθητές και τις μαθήτριες να επιλέξουν διαφορετικά θέματα προς διερεύνηση, όπως:

- Ποιες είναι οι ευκαιρίες και οι προκλήσεις για τον αυτοματισμό στις μεταφορές;
- Πώς η αξιοποίηση της τεχνολογίας και της καινοτομίας συνέβαλε στην προαγωγή της ισότητας των φύλων στον τομέα των μεταφορών;
- Τι προκλήσεις έφερε η τεχνολογία και η καινοτομία για την ισότητα των φύλων στον τομέα των μεταφορών;
- Ποια επαγγέλματα θα εξαφανιστούν και ποια νέα επαγγέλματα θα δημιουργηθούν στον τομέα των μεταφορών;
- Τα ρομπότ κλέβουν τις δουλειές ανδρών και γυναικών στον τομέα των μεταφορών; Γυναίκες και άνδρες αντιμετωπίζουν τον ίδιο κίνδυνο εξαιτίας του αυτοματισμού;

Βήμα 4

Ζητήστε από τα ζευγάρια να κάνουν τις παρουσιάσεις τους.

Βήμα 5 20 λεπτά

Ανασκόπηση.

Συμβουλές και παρατηρήσεις

- Ο αυτοματισμός και η ψηφιοποίηση μείωσαν σε πολλά επαγγέλματα την εξάρτηση από τη σωματική δύναμη, επιτρέποντας περισσότερο από ποτέ στους νέους ανθρώπους να επιλέγουν επαγγελματική πορεία με βάση τις προτιμήσεις τους.
- Είναι σημαντικό να κατανοήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τι προσφέρουν τα μαθήματα των τομέων STEM όσον αφορά τις επαγγελματικές επιλογές και την καλλιέργεια των μεταβιβάσιμων δεξιοτήτων που αναζητούν οι εργοδότες.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

- Συζητήστε τις παρακάτω ερωτήσεις:
 - Σας άρεσε η εργασία; Γιατί;
 - Δώσατε προσοχή στη χρήση δεξιοτήτων από τους τομείς STEM και μεταβιβάσιμων δεξιοτήτων κατά την εργασία σας; Δώστε παραδείγματα.
 - Σας φάνηκε δύσκολο να επιλέξετε το θέμα και να αποφασίσετε σχετικά με την παρουσίαση; Δώστε παραδείγματα.
 - Ποια είναι τα κεντρικά μηνύματα από όλες τις παρουσιάσεις;
 - Αυτά τα μηνύματα επηρεάζουν τον τρόπο που σκέφτεστε για τη μελλοντική σας σταδιοδρομία; Με ποιον τρόπο;
 - Υπάρχει κάτι άλλο που θα θέλατε να πείτε;
- Προβάλετε το βίντεο «[There Is More to STEM Than You Think \(Οι τομείς STEM κρύβουν περισσότερα από ό,τι νομίζετε\)](https://www.youtube.com/watch?v=wwzmF-8o724&feature=emb_logo)»³⁹ από το διαδίκτυο για να ολοκληρώσετε τη δραστηριότητα.

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

Η επίσκεψη σε μία εταιρεία αυτοματοποιημένων τεχνολογιών κι η συζήτηση με το προσωπικό θα ήταν μία καλή διδακτική εμπειρία για τους νέους ανθρώπους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 15: ΦΥΛΛΑΔΙΟ STEM ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΙΜΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

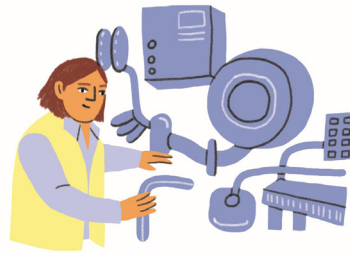
Εξασκηθείτε και καλλιεργήστε τις δεξιότητές σας στους τομείς STEM και τις μεταβιβάσιμες δεξιότητες (το αρκτικόλεξο STEM σημαίνει Επιστήμη, Τεχνολογία, Μηχανική και Μαθηματικά)	
Οι εργοδότες αναζητούν:	Μεταβιβάσιμες δεξιότητες ...για την επίλυση προβλημάτων του πραγματικού κόσμου.
• Αναλυτικές δεξιότητες — ανάλυση και ερμηνεία πληροφοριών, καθώς και αξιολόγηση του καλύτερου τρόπου δράσης. • Επιστημονικές δεξιότητες — ανάλυση σύνθετων επιστημονικών εννοιών και συστημάτων. • Μαθηματικές δεξιότητες — συλλογή και ανάλυση δεδομένων με ακρίβεια. Εφαρμογή απλών και σύνθετων εξισώσεων στην επίλυση προβλημάτων. • Τεχνικές δεξιότητες — αντιμετώπιση προβλημάτων και σφαλμάτων σε σύνθετα τεχνολογικά συστήματα ή επισκευές μηχανημάτων.	• επίλυση προβλημάτων • δημιουργικότητα • κριτική ανάλυση • ομαδική εργασία • ανεξάρτητη σκέψη • πρωτοβουλία • επικοινωνία • ψηφιακός γραμματισμός

39 https://www.youtube.com/watch?v=wwzmF-8o724&feature=emb_logo.

± 45 λεπτά

Δραστηριότητα 16: Μην πανικοβάλλεσαι, είμαι μηχανικός!

Μάθημα

Φυσική, σχέδιο και τεχνολογία, φιλολογικά, ιστορία και κοινωνικές επιστήμες, ΤΠΕ, διδασκαλία και επαγγελματικός προσανατολισμός.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα εξετάσουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για την εκτέλεση ορισμένων εργασιών στον τομέα μεταφορών και θα συζητήσουν για το αν αυτές οι δεξιότητες μπορούν να θεωρηθούν ουδέτερες ως προς το φύλο.
- Θα ανακαλύψουν την ποικιλομορφία των θέσεων εργασίας στον τομέα των μεταφορών.
- Θα συνδέσουν τα μαθήματα των τομέων STEM με τις επαγγελματικές προοπτικές.

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Παρότι οι βαθμολογίες κοριτσιών και αγοριών είναι παρόμοιες, η συντριπτική πλειονότητα των εκπαιδευόμενων που σπουδάζουν και εργάζονται σε τομείς STEM είναι άνδρες. Τα στερεότυπα για τα φύλα επιδρούν σημαντικά στο ενδιαφέρον μαθητών και μαθητριών για τα μαθήματα των τομέων STEM, καθώς και στις φιλοδοξίες τους να επιδιώξουν μια σταδιοδρομία στους τομείς STEM. Αυτή η δραστηριότητα εστιάζει στην ανάδειξη λιγότερο γνωστών επαγγελματικών διαδρομών, που θα μπορούσαν να ακολουθήσουν τόσο τα αγόρια όσο και τα κορίτσια. Χρησιμοποιεί το παράδειγμα των γυναικών μηχανικών, αλλά προσφέρει και άλλες δυνατότητες.

Προετοιμασία και υλικό

- Πριν από τη δραστηριότητα μπορείτε να παρακολουθήσετε το βίντεο «[STEM Alliance — Bringing Industry and Education Together \(Συμμαχία STEM — βιομηχανία και εκπαίδευση μαζί\)](#)»⁴⁰ Για να παρακολουθήσετε το βίντεο με υπότιτλους στη μητρική σας γλώσσα, στις ρυθμίσεις, ενεργοποιήστε την «αυτόματη μετάφραση».
- **Δραστηριότητα 16: Φυλλάδιο με τα χαρακτηριστικά της εργασίας** για να την τυπώσετε και να τη μοιράσετε σε ομάδες τριών ή τεσσάρων ατόμων.
- Βίντεο «[Female Mechanic Hopes to Inspire Girls to Get into the World of Vehicle Repair \(Μια γυναίκα μηχανικός αυτοκινήτων ελπίζει να εμπνεύσει τα κορίτσια να ασχοληθούν με τις επισκευές οχημάτων\)](#)»⁴¹ στο διαδίκτυο, για να προβληθεί στην τάξη. Εναλλακτικά, προσπαθήστε να βρείτε ένα βίντεο σχετικό με το δικό σας πλαίσιο, που εμπνέει τα κορίτσια να επιδιώξουν μια σταδιοδρομία μηχανικού στον τομέα των μεταφορών.
- Οι μαθητές και οι μαθήτριες μοιράζονται σε ομάδες τριών ή τεσσάρων ατόμων.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βήμα 1 5 λεπτά

Μοιράστε τη **Δραστηριότητα 16: Φυλλάδιο με τα χαρακτηριστικά της εργασίας** σε όλες τις ομάδες και εξηγήστε ότι κάθε ομάδα θα πρέπει να σημειώσει τρία γνωστά επαγγέλματα που πληρούν τα χαρακτηριστικά που παρατίθενται στο φυλλάδιο.

επαγγέλματα που είναι γραμμένα στον πίνακα απαιτούν σπουδές στους τομείς STEM.

Βήμα 5 5 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να μοιραστούν τα ευρήματά τους και διαγράψτε τα επαγγέλματα στον πίνακα που δεν απαιτούν σπουδές στους τομείς STEM.

Βήμα 2 5 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να πουν σε όλους τα επαγγέλματα που σημείωσαν και γράψτε τα στη μία πλευρά του πίνακα.

Βήμα 6 5 λεπτά

Προβάλετε το βίντεο «[A Female Mechanic Hopes to Inspire Girls to Get into the World of Vehicle Repair \(Μια γυναίκα μηχανικός αυτοκινήτων ελπίζει να εμπνεύσει τα κορίτσια να ασχοληθούν με τις επισκευές οχημάτων\)](#)»⁴² και δώστε προσοχή στα σχόλια των μαθητών και μαθητριών. Ρωτήστε τους μαθητές και τις μαθήτριες (όπως ταιριάζει, σύμφωνα με τα επαγγέλματα που έχουν καταγραφεί στον πίνακα):

Βήμα 3 5 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να κοιτάξουν ξανά τα χαρακτηριστικά των επαγγελμάτων και να βρουν τρία γνωστά επαγγέλματα που δεν πληρούν τα περισσότερα από αυτά τα χαρακτηριστικά, και συνεχίστε όπως στο βήμα 2 χρησιμοποιώντας το άλλο μισό του πίνακα.

- Είχες σκεφτεί την πιθανότητα να εργαστείς ως μηχανικός;
- Πατί σκέφτηκες/δεν σκέφτηκες την πιθανότητα να εργαστείς ως μηχανικός;

Βήμα 4 5 λεπτά

Εξηγήστε ποια είναι τα μαθήματα των τομέων STEM και γιατί είναι σημαντικά. Στη συνέχεια, ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να συζητήσουν σε ομάδες ποια από τα

Βήμα 7 15 λεπτά

Ανασκόπηση.

40 <https://www.youtube.com/watch?v=RTsFO2n1I7Q>.

41 <https://www.youtube.com/watch?v=VP8nZ1UmV4c>.

42 <https://www.youtube.com/watch?v=VP8nZ1UmV4c>.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Συζητήστε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Τι μάθατε σήμερα; Δώστε λεπτομέρειες.
- Τι σας εξέπληξε; Γιατί;
- Ήταν σχετικό / σημαντικό / χρήσιμο; Γιατί;
- Πώς εντάσσεται στη ζωή σας; Δώστε παραδείγματα.
- Έχετε άλλα παραδείγματα από ανδροκρατούμενα επαγγέλματα/δουλειές που μπορούν να επιλέξουν οι γυναίκες;

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Διαβάστε την ακόλουθη φράση της Jen Kelly, ιδρύτριας της οργάνωσης Women in Trades Network Ireland, και ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να σχολιάσουν: «Μπορεί να φαντάζει τρομακτικό να ξεκινήσεις μια καριέρα σε ένα ανδροκρατούμενο περιβάλλον, αλλά τα πράγματα αλλάζουν. Εκεί όπου κάποτε ίσως να υπήρχε αντίσταση προς την ανάληψη τέτοιων ρόλων από τις γυναίκες, τώρα υπάρχει υποστήριξη. Γνωρίζουμε από παραδείγματα εδώ και στο εξωτερικό ότι οι γυναίκες είναι εξαιρετικές σε αυτές τις δουλειές. Αυτές οι δουλειές είναι σπουδαίες για τις γυναίκες. Λένε ότι τα επαγγέλματα αυτά τους παρέχουν μια καλύτερη ποιότητα ζωής μέσω του σταθερού εισοδήματος και των δεξιοτήτων που μπορούν να χρησιμοποιούν στην εργασία τους και έξω από αυτή». ⁴³
- Αναζητήστε στο δικό σας πλαίσιο ιστορίες κοριτσιών και γυναικών που απασχολούνται ή απασχολούνταν στο παρελθόν ως μηχανικοί ή/και σε άλλα επαγγέλματα των τομέων STEM για περισσότερες ιδέες και έμπνευση. Μπορείτε να ετοιμάσετε εποπτικό υλικό (φωτογραφίες, βίντεο από το ίντερνετ, άρθρα) και να το συζητήσετε στην τάξη.
- Αν έχετε την ευκαιρία, προσκαλέστε μηχανικούς του τομέα μεταφορών (ιδανικά γυναίκες), τεχνικούς συντήρησης ή επαγγελματίες των τομέων STEM στο σχολείο σας (ή εναλλακτικά, επισκεφτείτε τες εσείς).
- Σκεφτείτε αν θα ήταν χρήσιμο να συμμετέχετε σε δραστηριότητες που οργανώνει **STEM Alliance**⁴⁴, για τροφοδότηση της συζήτησης σχετικά με τα επαγγέλματα των τομέων STEM στην τάξη.

Συμβουλές και παρατηρήσεις

- Υπάρχει έλλειψη γνώσεων για αυτόν τον επαγγελματικό τομέα· η προσπάθεια πρέπει να ξεκινήσει από το να καταστήσουμε το επάγγελμα του μηχανικού πιο ελκυστικό για τις γυναίκες, βελτιώνοντας την επικοινωνία και την ενημέρωση σε όλα τα επίπεδα.
- Μην ξεχνάτε την πολυμορφία των επαγγελμάτων για τους/τις μηχανικούς στον τομέα μεταφορών (π.χ. μηχανικοί τρένου, αυτοκινήτων, αεροσκαφών, πλοίων, φορτηγίδων και γερανών).
- Μολονότι υπάρχουν λιγότερες γυναίκες μηχανικοί από ό,τι άνδρες, υπάρχουν αρκετά παραδείγματα συναρπαστικών γυναικών μηχανικών στην ιστορία των μεταφορών. Προσπαθήστε να αναζητήσετε μερικά σχετικά με το δικό σας πλαίσιο.

⁴³ Levendon, N. (2017, 26 March). 'Women Urged to Start Careers in Mechanical Professions. Irish Times. Retrieved from: <https://www.irishtimes.com/business/work/women-urged-to-start-careers-in-mechanical-professions-1.3025397>.

⁴⁴ For more information, see <http://www.stemalliance.eu/about>.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 16: ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΜΕ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Χαρακτηριστικά της εργασίας

Σταθερότητα της απασχόλησης
Ισορροπία εργασίας/προσωπικής ζωής
Επαγγελματική εξέλιξη
Ποικιλία στην εργασία
Αξιοπρεπές εισόδημα
Ικανοποίηση από την εργασία
Δεξιότητες επικοινωνίας
Δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων
Δεξιότητες ομαδικής εργασίας
Ψηφιακές δεξιότητες

± 60 λεπτά

Δραστηριότητα 17: Η δουλειά των ονείρων μου

Μάθημα

Όλα τα μαθήματα του σχολικού προγράμματος και ο επαγγελματικός προσανατολισμός.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές κι οι μαθήτριες:

- Θα εκτεθούν περισσότερο στις διαφορετικές προοπτικές των μελλοντικών σταδιοδρομιών.
- Θα βελτιώσουν τις αντιλήψεις τους σχετικά με τις επαγγελματικές δυνατότητες και το κίνητρο που έχουν να επιδιώξουν τη σταδιοδρομία που ονειρεύονται.
- Θα αναλογιστούν τις σχολικές επιλογές τους στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και θα εντοπίσουν επαγγελματικούς στόχους που τους κινούν το ενδιαφέρον.

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Η δραστηριότητα αυτή εστιάζει στην παρακίνηση της συζήτησης μεταξύ των μαθητών και μαθητριών για το πώς μπορούν να αποκτήσουν τη δουλειά των ονείρων τους μετά τις σπουδές τους. Είναι σημαντικό να αναγνωρίσουν τα βήματα που πρέπει να κάνουν. Για παράδειγμα, ποιες δεξιότητες και ποια μαθήματα απαιτούνται. Αυτή είναι επίσης μια καλή ευκαιρία για να παρουσιαστεί η έννοια της διά βίου μάθησης, ως η συνεχιζόμενη, εκούσια και αυτο-υποκινούμενη επιδίωξη των γνώσεων, είτε για προσωπικούς είτε για επαγγελματικούς λόγους.

Προετοιμασία και υλικό

- Στη δραστηριότητα αναπτύσσεται η συνεργατική μαθησιακή τεχνική «σκέψου, γίνε ζευγάρι, μοιράσου», που ενθαρρύνει την ατομική συμμετοχή, την ενεργή ακρόαση και την επίλυση προβλημάτων. Με τη δραστηριότητα αρχικά τίθενται ερωτήσεις στους μαθητές και τις μαθήτριες, ενώ στη συνέχεια τους δίνεται χρόνος να τις σκεφτούν και μετά χρόνος για να μοιραστούν τις σκέψεις τους με έναν άλλο μαθητή/μία άλλη μαθήτρια.
- Οι μαθητές και οι μαθήτριες κάθονται με τρόπο που τους επιτρέπει να σκέφτονται χωριστά και να συζητούν σε ζευγάρια.
- Δραστηριότητα 17: Φυλλάδιο «η δουλειά των ονείρων μου», για εκτύπωση και διανομή σε όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες.

Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ

Βήμα 1 10 λεπτά

Πείτε στους μαθητές και τις μαθήτριες ότι θα εστιάσουν στις μελλοντικές σταδιοδρομίες τους. Μοιράστε τη **Δραστηριότητα 17: Φυλλάδιο «η δουλειά των ονείρων μου»** σε όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες. Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να διαβάσει ο καθένας μόνος του/η καθεμία μόνη της τη συνέντευξη στο φυλλάδιο και να γράψει δύο ή τρεις σκέψεις που του/της γεννήθηκαν σχετικά με τις επαγγελματικές επιλογές διαβάζοντας τη συνέντευξη.

Βήμα 2 10 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να γίνουν ζευγάρι με έναν συμμαθητή ή με μια συμμαθήτριά τους και να μοιραστούν τις σκέψεις τους. Προτείνετε τους να παίρνουν τον λόγο εναλλάξ, να ακούν προσεκτικά τον άλλο/την άλλη και να κάνουν ερωτήσεις για να καταλάβουν τις βασικές ιδέες του άλλου/της άλλης.

Βήμα 3 10 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να εξηγήσουν τις ιδέες του ζευγαριού τους.

Βήμα 4 10 λεπτά

Ζητήστε από την τάξη να προτείνει ελεύθερα ιδέες και σκέψεις σχετικά με τις πιο σημαντικές ερωτήσεις που πρέπει να θέσουν στον εαυτό τους όταν επιλέγουν ένα επάγγελμα. Δώστε ένα παράδειγμα γράφοντας στον πίνακα: ποια είναι τα ενδιαφέροντά μου; Αν χρειάζεται, ζητήστε από δύο εθελοντές/εθελόντριες να γράψουν τις ερωτήσεις των συμμαθητών/συμμαθητριών τους στον πίνακα.

Βήμα 5 5 λεπτά

Αν υπάρχουν πάρα πολλές ερωτήσεις στον πίνακα, σκεφτείτε αν θα ήταν χρήσιμο να ζητήσετε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να τις επανεξετάσουν και να αποφασίσουν αν υπάρχουν ερωτήσεις που πρέπει να αβηστούν και ποιες είναι αυτές.

Βήμα 6 15 λεπτά

Ανασκόπηση.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

- Ζητήστε ξανά από τους μαθητές και τις μαθήτριες να σχηματίσουν ζευγάρια και να ιεραρχήσουν τις ερωτήσεις από τις πιο σημαντικές στις λιγότερο σημαντικές. Τα ζευγάρια μοιράζονται τις λίστες τους και αιτιολογούν την ιεράρχησή τους.
- Συζητήστε τις παρακάτω ερωτήσεις:
 - Ποια σχετικά διδάγματα αποκομίσατε σήμερα; Γιατί;
 - Τι επίδραση έχουν αυτά τα διδάγματα σε σας; Δώστε παραδείγματα.

Συμβουλές και παρατηρήσεις

- Είναι σημαντικό οι μαθητές και οι μαθήτριες να έχουν επίγνωση των δυνατοτήτων που διαθέτουν, των δεξιοτήτων που θα πρέπει να καλλιεργήσουν και των βημάτων που θα πρέπει να ακολουθήσουν προκειμένου να πετάξουν ψηλά και να φθάσουν τη δουλειά των ονείρων τους. Θα πρέπει επίσης να κατανοήσουν ότι έχουν κάθε δικαίωμα να πετάξουν ψηλά και να κυνηγήσουν οποιαδήποτε δουλειά ονειρεύονται, και ότι η ενεργή συμμετοχή τους στο σχολείο θα τους βοηθήσει με αυτή τους τη φιλοδοξία.
- Ταυτόχρονα, οι μαθητές και οι μαθήτριες πρέπει να έχουν επίγνωση ότι μπορούν να αλλάξουν τις επιλογές τους και ότι η διά βίου μάθηση αποτελεί σημαντική διάσταση κάθε επαγγελματικής πορείας.

- Έχετε σκεφτεί τη δουλειά των ονείρων σας; Τι βήματα πρέπει να κάνετε; Τι δεξιότητες θα χρειαστείτε;
- Μπορούμε στ' αλήθεια να προβλέψουμε πού πηγαίνουμε; Εξηγήστε την έννοια της διά βίου μάθησης και ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να συσχετίσουν αυτή την έννοια με πληροφορίες από τη συνέντευξη.
- Ολοκληρώστε τη δραστηριότητα με την ακόλουθη παράγραφο: Ο κόσμος της αεροπορίας είναι τεράστιος και περιλαμβάνει πολλά αφανή επαγγέλματα. Για να πάρετε μια ιδέα, κάθε ιπτάμενο εμπορικό αεροσκάφος απασχολεί μια μεγάλη ομάδα υποστήριξης με εκατοντάδες ειδικούς του κλάδου, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται μηχανικοί και τεχνικοί συντήρησης, επιμελητές πτήσεων, ελεγκτές εναέριας κυκλοφορίας, υπεύθυνοι ανεφοδιασμού, μετεωρολόγοι, υπεύθυνοι ψηφιακών υπηρεσιών, υπεύθυνοι υπηρεσιών εδάφους, υπεύθυνοι φορτίου, υπεύθυνοι επιβατών, υπεύθυνοι ασφαλείας κ.λπ. Ο τομέας μεταφορών εμπεριέχει έναν τεράστιο αριθμό επικουρικών επαγγελμάτων τα οποία οι μαθητές και οι μαθήτριες ενδέχεται να θελήσουν να διερευνήσουν και να σκεφτούν ως προοπτική όταν σκέφτονται την επαγγελματική τους πορεία.

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Οργανώστε ημέρες παρουσίασης επαγγελμάτων και προσκαλέστε καλεσμένους (π.χ. γονείς ή μέλη της κοινότητας) για να μιλήσουν για τις επαγγελματικές τους εμπειρίες στους μαθητές και τις μαθήτριες. Αυτές οι παρουσιάσεις μπορεί να γίνονται με διαδραστικό τρόπο· για παράδειγμα, μπορείτε να στήσετε διάφορα πόστα μέσα στην αίθουσα όπου οι καλεσμένοι παρουσιάζουν τις καθημερινές τους δραστηριότητες, ενώ οι μαθητές/μαθήτριες κινούνται από πόστο σε πόστο και κάνουν ερωτήσεις.
- Αφήστε τους μαθητές και τις μαθήτριες να πάρουν συνεντεύξεις από διάφορους απασχολούμενους στον τομέα μεταφορών για να ενημερωθούν σχετικά με τις επαγγελματικές ευκαιρίες που προσφέρουν και τις δεξιότητες που απαιτούν ορισμένα επαγγέλματα.
- Διερευνήστε πολλά και διάφορα [σημερινά και μελλοντικά επαγγέλματα \(2035\) στην αεροπορία](#).⁴⁶

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 17: ΦΥΛΛΑΔΙΟ «Η ΔΟΥΛΕΙΑ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ ΜΟΥ»

Εικόνα 3. Η πιλότος της, Neusa Monteiro, από συνέντευξη τον Σεπτέμβριο 2020

Πώς γίνετε πιλότος;

Σπούδασα τεχνολογίες επικοινωνιών και σχεδίαζα να εργαστώ ως δημοσιογράφος, αλλά όταν τελείωσα, ένας φίλος με προκάλεσε να διεκδικήσω μια θέση αεροσυνοδού στις πορτογαλικές αερογραμμές. Τότε ήμουν 21 ετών. Όταν, για πρώτη φορά στη ζωή μου, μπήκα στον θάλαμο διακυβέρνησης εν ώρα πτήσης, θαμπώθηκα από την εικόνα του ουρανού και το πόσο πολύπλοκα φαίνονταν τα όργανα και τα λαμπάκια στο πιλοτήριο. Ήξερα ότι αυτός ήταν ο στόχος μου, αυτό ήθελα να κάνω στη ζωή μου.

Δεν το είχατε ονειρευτεί νωρίτερα;

Πώς θα μπορούσα να έχω ονειρευτεί κάτι που ούτε γνώριζα ούτε θεωρούσα εφικτό; Δεν μου είχε περάσει ποτέ από το μυαλό. Δεν με είχε περιορίσει ποτέ το γεγονός ότι οι γονείς μου ήταν χαμηλόμισθοι, αλλά υπάρχουν πράγματα που ξέρω ότι δεν τα ονειρεύεται κανείς.

Ήταν πολύ δύσκολη διαδικασία;

Ναι, ήταν. Έπρεπε να σπουδάσω μαθηματικά και φυσική με εφαρμογή στην αεροπορία. Δεν είχα διδαχθεί καθόλου αυτά τα μαθήματα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, οπότε χρειάστηκα περισσότερο χρόνο. Στην πραγματικότητα, χρειάστηκα όσο περισσότερο επιπλέον χρόνο μπορούσα. Συνέχισα να εργαζομαι για να πληρώνω για την εκπαίδευσή μου – είναι αρκετά ακριβή – και πήρα και δάνειο από την τράπεζα. Μέσα σε αυτό το διάστημα παντρεύτηκα και απέκτησα το πτυχίο χειριστή πολλαπλών πληρωμάτων όταν η κόρη μου ήταν πέντε μηνών. Όταν ολοκλήρωσα την εκπαίδευσή μου, περίμενα 4 χρόνια για τον διαγωνισμό της θέσης του κυβερνήτη στις πορτογαλικές αερογραμμές. Ήμουν 33 ετών όταν ξεκίνησα. Χωρίς αμφιβολία όμως άξιζε τον κόπο!

Πόσων ετών είστε τώρα και τι θέση έχετε στις πορτογαλικές αερογραμμές;

Είμαι 35 ετών και είμαι συγκυβερνήτης και κάθομαι στη δεξιά πλευρά του θαλάμου διακυβέρνησης. Ο κυβερνήτης κάθεται στην αριστερή πλευρά. Η διαφορά μεταξύ των δύο θέσεων βρίσκεται στις ώρες πτήσης, την εμπειρία. Έχω επάρκεια για να πετάω με Airbus 319, 320 και 321. Για να πετάξω με Airbus 330 χρειάζομαι και άλλη επάρκεια.

Νιώσατε ότι δεχθήκατε διακρίσεις επειδή είστε γυναίκα;

Ναι, αλλά προσπάθησα να το αγνοήσω. Νομίζω ότι σχετίζεται περισσότερο με τις παλιότερες γενιές και τους πιλότους που προέρχονται από την πολεμική αεροπορία, όπου τα αεροσκάφη απαιτούν μεγαλύτερη δύναμη για τον χειρισμό τους [υπάρχει το στερεότυπο ότι οι άνδρες είναι σωματικά πιο δυνατοί από τις γυναίκες]. Ο αυτοματισμός των εμπορικών αεροσκαφών άλλαξε τελείως τα δεδομένα.

Πόσο συχνά επανεκπαιδεύεστε στον προσομοιωτή;

Κάθε έξι μήνες – και είναι πολύ εντατική διαδικασία – και όποτε γίνονται αλλαγές στα αεροσκάφη που έχω επάρκεια να πιλοτάρω. Η εκπαίδευση είναι υποχρεωτική αν για κάποιο λόγο δεν μπορέσω να πετάξω για κάποια περίοδο.

Πηγή: Συγγραφείς.

± 65 λεπτά και εργασία σε ομάδες

Δραστηριότητα 18: Το εξαιρετικό σύστημα της βιώσιμης αστικής κινητικότητας

Μάθημα

Πολιτική παιδεία, ιστορία και κοινωνικές επιστήμες, γεωγραφία και φυσικές επιστήμες, φυσική, μαθηματικά, σχέδιο και τεχνολογία, ΤΠΕ, διδασκαλία και επαγγελματικός προσανατολισμός.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα συσχετίσουν τις μεταφορές με την ποιότητα της αστικής ζωής και θα μάθουν περισσότερα για την έξυπνη, πολυτροπική κινητικότητα μηδενικών εκπομπών.
- Θα διερευνήσουν την έννοια της βιωσιμότητας και τη σημασία των αποτελεσματικών αστικών μεταφορών για όλους.

Προετοιμασία και υλικό

- Πριν από τη δραστηριότητα, εξοικειωθείτε με τις πηγές που περιγράφονται στη [Δραστηριότητα 18: Θέματα για το φυλλάδιο της εργασίας σε ομάδες](#). Αν οι μαθητές και οι μαθήτριες δεν μπορούν να διαβάσουν στα Αγγλικά, προσθέστε πηγές στη γλώσσα τους.
- Παραδείγματα νοτικών χαρτών, για να παρουσιάσετε στην τάξη (π.χ. βλ. [Δραστηριότητα 18: Παραδείγματα νοτικών χαρτών](#)).
- Οι μαθητές και οι μαθήτριες μοιράζονται σε ομάδες τεσσάρων ή πέντε ατόμων.
- [Δραστηριότητα 18: Θέματα για το φυλλάδιο της εργασίας σε ομάδες](#) για κάθε ομάδα μαθητών/μαθητριών και πρόσβαση στο ίντερνετ ή υλικά για να αναπτύξουν το θέμα που επιλέγουν.
- Χαρτί από μπλοκ (ένα με δύο φύλλα ανά ομάδα), σελοτέιπ (για να κολλήσουν μαζί δύο φύλλα μπλοκ, αν χρειαστεί) και μαρκαδόροι διαφορετικών χρωμάτων.

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Η δραστηριότητα αυτή εστιάζει στις βασικές διαστάσεις της βιώσιμης αστικής κινητικότητας και τη συνδέει με την καθημερινή ζωή των Ευρωπαίων, τα προβλήματά τους και τις ανάγκες τους. Εξετάζει την [Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας](#)⁴⁷ κατά την περίοδο μεταξύ 2014 και 2020, καθώς και τους κύριους προβληματισμούς που τέθηκαν εκεί. Η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας (16–22 Σεπτεμβρίου κάθε χρόνο) είναι η εκστρατεία ευαισθητοποίησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη βιώσιμη αστική κινητικότητα, η οποία κορυφώνεται με τη δημοφιλή «ημέρα χωρίς αυτοκίνητο». Προάγει την αλλαγή της συμπεριφοράς προς όφελος της ενεργής κινητικότητας, των μέσων μαζικής μεταφοράς, καθώς και άλλων καθαρών και έξυπνων λύσεων μετακίνησης.

47 Δείτε περισσότερα στη διεύθυνση: <https://mobilityweek.eu/home/>.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βήμα 1 20 λεπτά

Εξηγήστε στους μαθητές και τις μαθήτριες ότι θα κατασκευάσουν έναν νοπτικό χάρτη για την αστική κινητικότητα. Αν χρειάζεται, εξηγήστε τους τι είναι ο νοπτικός χάρτης και δείξτε μερικά παραδείγματα.

Κάθε ομάδα παίρνει ένα ή δύο φύλλα από μπλοκ και μαρκαδόρους διαφορετικών χρωμάτων, για να κατασκευάσει τον νοπτικό χάρτη της και τη **Δραστηριότητα 18: Θέματα για το φυλλάδιο της εργασίας σε ομάδες**. Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να διαβάσουν τα θέματα στο φυλλάδιο και να επιλέξουν αυτό που θέλουν να αναλύσουν. Δώστε τους χρόνο να κάνουν τις επιλογές τους και απαντήστε σε τυχόν ερωτήσεις ή αμφιβολίες που μπορεί να έχουν οι μαθητές και οι μαθήτριες. Φροντίστε οι ομάδες να επιλέξουν διαφορετικά θέματα.

Μόλις οι μαθητές και οι μαθήτριες επιλέξουν τα θέματά τους, εξηγήστε

τους ότι πρέπει να αναζητήσουν τις απαντήσεις στο διαδίκτυο. Στο φυλλάδιο παρατίθενται ορισμένες πηγές που μπορούν να αξιοποιήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες για να απαντήσουν ή να αναπτύξουν το θέμα τους. Ενημερώστε τους μαθητές και τις μαθήτριες ότι η εργασία πρέπει να κατανεμηθεί μεταξύ των μελών της ομάδας. Στο τέλος, κάθε μέλος της ομάδας θα παρουσιάσει αυτό που έκανε.

Βήμα 2

Επιτηρήστε και βοηθήστε τους μαθητές και τις μαθήτριες κατά την εργασία τους.

Βήμα 3 30 λεπτά

Ζητήστε από κάθε ομάδα να παρουσιάσει τον νοπτικό της χάρτη, κρεμώντας τον στον πίνακα. Κάθε μέλος της ομάδας παρουσιάζει τα ευρήματά του. Οι άλλες ομάδες ακούν τις παρουσιάσεις και σημειώνουν ερωτήσεις και σχόλια σχετικά με το περιεχόμενο των παρουσιάσεων.

Βήμα 4 15 λεπτά

Ανασκόπηση.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

- Ορίστε κάποιον χρόνο για ερωτήσεις και απαντήσεις με οργανωμένο τρόπο, βάσει των ερωτήσεων και των σχολίων που σημείωσαν οι μαθητές/μαθήτριες στη διάρκεια των παρουσιάσεων.
- Συζητήστε τις παρακάτω ερωτήσεις:
 - Είχατε σκεφτεί ποτέ ποια πράγματα κάνουν την καθημερινή μας ζωή να κυλάει ομαλά και κανονικά; Ποια ήταν τα κύρια ευρήματά σας;
 - Πώς συνδέεται το σύστημα αστικής κινητικότητας με την ποιότητα ζωής όλων μας; Δώστε παραδείγματα.
 - Το σημερινό μάθημα σας φάνηκε χρήσιμο; Γιατί;

Συμβουλές και παρατηρήσεις

Εάν είναι δύσκολο να κανονίσετε να υπάρχει πρόσβαση στο διαδίκτυο, εκτυπώστε υλικό από τους ιστότοπους και φωτοτυπήστε το για να γίνει η δραστηριότητα.

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

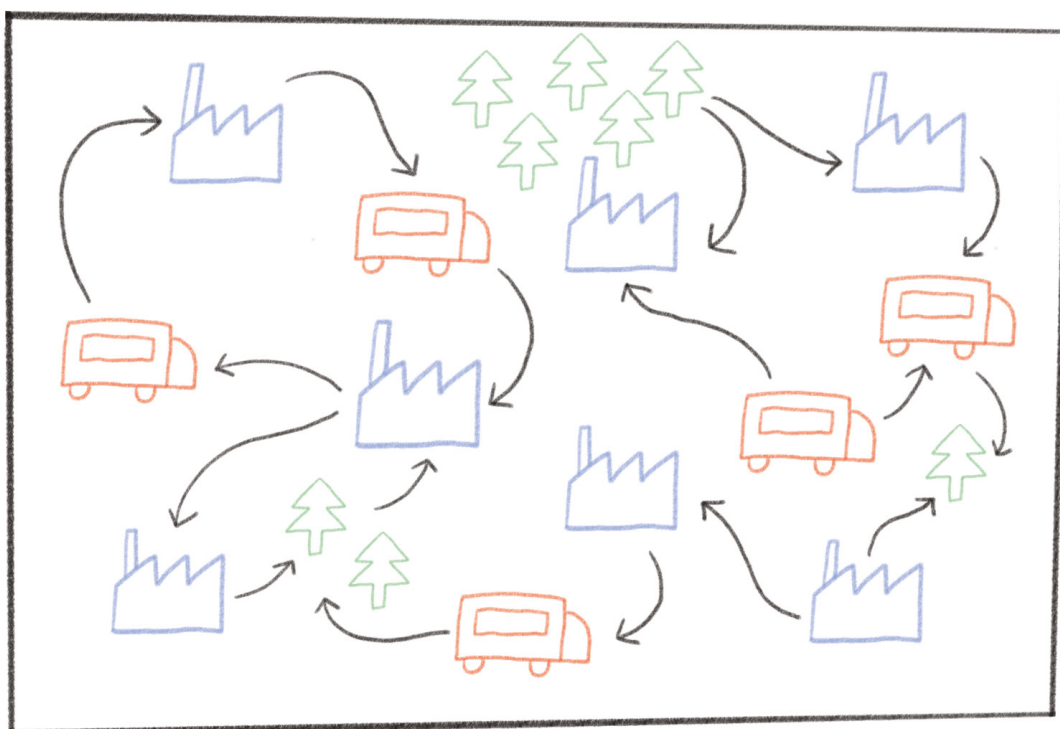
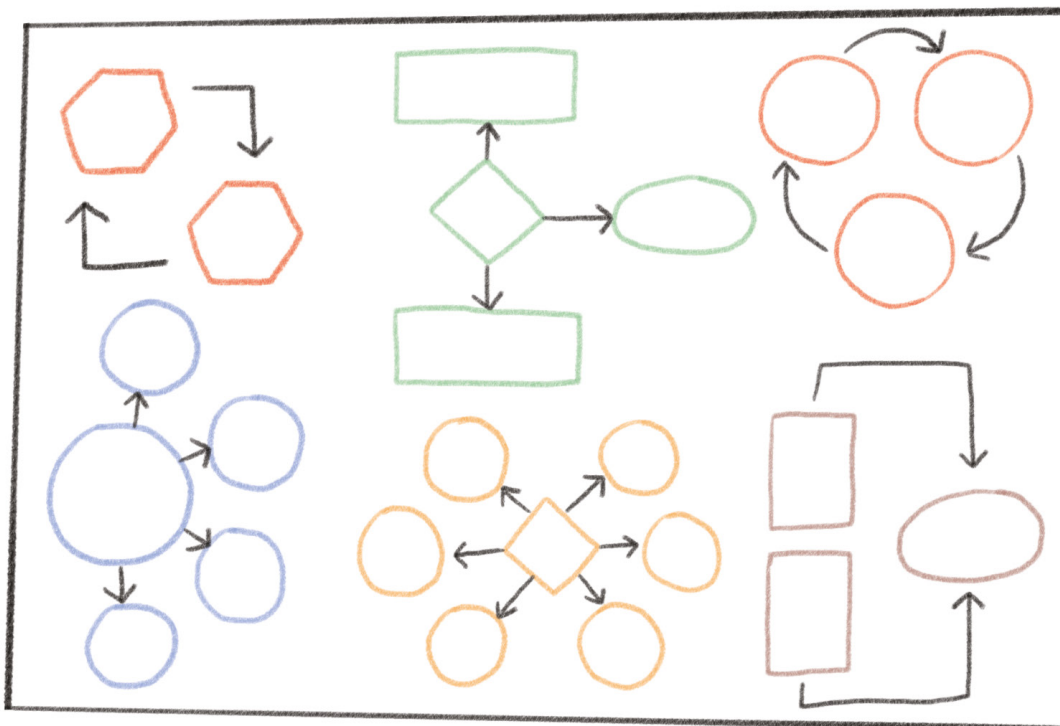
- Παρακολουθήστε και πάρτε ιδέες και έμπνευση από:
 - «**Why Buses Represent Democracy in Action (Γιατί τα λεωφορεία αντιπροσωπεύουν τη δημοκρατία στην πράξη)**»⁴⁸ που δημιούργησε ο Enrique Peñalosa, δήμαρχος της Μπογκοτά (απομαγνητοφώνηση και υπότιτλοι διαθέσιμοι σε 29 γλώσσες).
 - «**The 4 Commandments of Cities (Οι 4 εντολές των πόλεων)**»⁴⁹ από τον Eduardo Paes, δήμαρχο του Ρίο ντε Τζανέιρο (απομαγνητοφώνηση και υπότιτλοι διαθέσιμοι σε 30 γλώσσες).

48 https://www.ted.com/talks/enrique_penalosa_why_buses_represent_democracy_in_action.

49 https://www.ted.com/talks/eduardo_paes_the_4_commandments_of_cities/transcript?language=en.

- Μπορείτε να εξερευνήσετε και να συμμετάσχετε στις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Κινητικότητας που οργανώνονται στην περιοχή σας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 18: ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΝΟΗΤΙΚΩΝ ΧΑΡΤΩΝ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 18: ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ:

1. Μεταφορές και αστική ποιότητα ζωής.

Τι αντίκτυπο μπορεί να έχουν οι μεταφορές στην ποιότητα ζωής στις πόλεις; Πώς μπορούμε να βελτιώσουμε την ποιότητα ζωής για όλους στις πόλεις με τις μεταφορές;

2. Αστική κινητικότητα μηδενικών εκπομπών.

Τι είναι και γιατί είναι σημαντική; Πώς προωθήθηκε και αναπτύχθηκε στην ΕΕ ή στη χώρα σας την τελευταία πενταετία;

3. Έξυπνες και ευφυείς λύσεις μεταφοράς.

Τι είναι και ποια είναι τα πλεονεκτήματά τους; Δώστε μερικά παραδείγματα για το πώς οι τεχνολογικές καινοτομίες αλλάζουν τις ευρωπαϊκές πόλεις.

4. Πολυτροπικότητα των αστικών μεταφορών.

Τι είναι και γιατί είναι σημαντική; Δώστε μερικά παραδείγματα για το πώς μπορούμε να κάνουμε πολυτροπικές τις ευρωπαϊκές πόλεις.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΗΓΕΣ:

- [Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας 16–22 Σεπτεμβρίου 2020: Θεματικές κατευθυντήριες γραμμές](#)⁵⁰ («Πράσινη μετακίνηση χωρίς ρύπους για όλους»).
- [Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας 16–22 Σεπτεμβρίου 2019: Εγχειρίδιο με τις θεματικές κατευθυντήριες γραμμές και εγχειρίδιο για τοπικούς οργανωτικούς φορείς](#)⁵¹ («Ασφαλές περπάτημα – Ασφαλής ποδηλασία»).
- [Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας 16–22 Σεπτεμβρίου 2018: Εγχειρίδιο με τις θεματικές κατευθυντήριες γραμμές και εγχειρίδιο για τοπικούς οργανωτικούς φορείς](#)⁵² («Συνδυάζω – Μετακινούμαι»).
- [Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας 16–22 Σεπτεμβρίου 2017: Θεματικές κατευθυντήριες γραμμές](#)⁵³ («Καθαρή, συνεργατική και έξυπνη κινητικότητα»).
- [Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας 16–22 Σεπτεμβρίου 2016: Θεματικές κατευθυντήριες γραμμές](#)⁵⁴ («Έξυπνη κινητικότητα, Ισχυρή οικονομία»).
- [Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας 16–22 Σεπτεμβρίου 2015: Θεματικές κατευθυντήριες γραμμές](#)⁵⁵ («Επιλέγω. Αλλάζω. Συνδυάζω»).

50 https://mobilityweek.eu/fileadmin/user_upload/materials/participation_resources/2020/Thematic_guidelines_2020/2020_EMW_Thematic_Guidelines_layout_Final.pdf.

51 https://mobilityweek.eu/fileadmin/user_upload/materials/participation_resources/2019/2019_EMW_Manual.pdf.

52 https://mobilityweek.eu/fileadmin/user_upload/materials/participation_resources/2018/2018_EMW_Manual.pdf.

53 https://mobilityweek.eu/fileadmin/user_upload/materials/participation_resources/2017/2017_EMW_Thematic_Guidelines.pdf.

54 https://mobilityweek.eu/fileadmin/user_upload/materials/participation_resources/2016/Thematic_Guidelines_2016.pdf.

55 https://mobilityweek.eu/fileadmin/user_upload/materials/participation_resources/2015/DTRM_ThematicGuidelines2015_07.pdf.

- Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας 16–22 Σεπτεμβρίου 2014: Θεματικές κατευθυντήριες γραμμές⁵⁶(«Οι δρόμοι μας, η επιλογή μας»).
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2021). Αστική κινητικότητα⁵⁷

56 https://mobilityweek.eu/fileadmin/user_upload/materials/participation_resources/2014/thematic-guidance-2014.pdf.

57 https://ec.europa.eu/transport/themes/urban/urban_mobility_en.

± 60 λεπτά

Δραστηριότητα 19: Ας υποθέσουμε ότι υπάρχει ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στον τομέα μεταφορών

Μάθημα

Πολιτική παιδεία, ιστορία και κοινωνικές επιστήμες, γεωγραφία και φυσικές επιστήμες, φυσική, μαθηματικά, σχέδιο και τεχνολογία, ΤΠΕ, διδασκαλία και επαγγελματικός προσανατολισμός.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα ανακαλύψουν τα διαφορετικά μέσα μεταφοράς,
- Θα συνάγουν γιατί η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στον τομέα μεταφορών είναι θετική για μια δημοκρατική κοινωνία.

Προετοιμασία και υλικό

- Πριν από αυτή τη δραστηριότητα, σκεφτείτε αν θα ήταν χρήσιμο να ξαναδείτε το [«Women in Transport — EU Platform for Change \(Γυναίκες στις μεταφορές – Πλατφόρμα της ΕΕ για την αλλαγή\)»](https://ec.europa.eu/transport/themes/social/women-transport-eu-platform-change_en).⁵⁸
- Το βίντεο [«Women in Transport \(Γυναίκες στις μεταφορές\)»](https://www.youtube.com/watch?v=-NqdyrE1hf8)⁵⁹ από το διαδίκτυο, για να προβληθεί στην τάξη.
- [Δραστηριότητα 19: Πληροφοριακά γραφήματα](#), για να προβληθεί στην τάξη.
- Οι μαθητές και οι μαθήτριες κάθονται σε κύκλο.
- Μια λευκή κόλλα χαρτί (A4) για κάθε μαθητή και μαθήτρια.

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Η δραστηριότητα αυτή σχεδιάστηκε έτσι ώστε οι νέοι και οι νέες να οραματιστούν έναν τομέα μεταφορών όπου υπάρχει ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στα διάφορα επαγγέλματα. Ο τομέας των μεταφορών προσφέρει στη νεότερη γενιά μια ποικιλία επαγγελματικών επιλογών που θα πρέπει να εξετάσουν ανεξάρτητα από το φύλο τους: οι επιλογές τους δεν πρέπει να περιορίζονται από τα παραδοσιακά πρότυπα και τις στερεοτυπικές πεποιθήσεις για τα φύλα. Η κινητικότητα και οι μεταφορές μάς αφορούν όλους. Από την καθημερινή μετακίνηση από και προς την εργασία, τις επισκέψεις σε συγγενείς και φίλους και τον τουρισμό έως τη σωστή λειτουργία των παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού για τα προϊόντα στα καταστήματά μας και για τη βιομηχανική παραγωγή μας, η κινητικότητα καθιστά δυνατή την οικονομική και την κοινωνική μας ζωή. Η ελεύθερη κυκλοφορία των ανθρώπων και των αγαθών στο εσωτερικό της αποτελεί θεμελιώδη ελευθερία της ΕΕ και της ενιαίας αγοράς της. Τα ταξίδια στην ΕΕ οδήγησαν σε μεγαλύτερη συνεκτικότητα και ενίσχυσαν την ευρωπαϊκή ταυτότητα. Ως η δεύτερη μεγαλύτερη δαπάνη για τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά, ο τομέας μεταφορών συμμετέχει κατά 5% στο ευρωπαϊκό ΑΕΠ και απασχολεί άμεσα περίπου 10 εκατομμύρια εργαζόμενους. Παραδόξως, μόλις το 22% των εργαζομένων στον τομέα μεταφορών είναι γυναίκες.

58 https://ec.europa.eu/transport/themes/social/women-transport-eu-platform-change_en

59 <https://www.youtube.com/watch?v=-NqdyrE1hf8>

Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ

Βήμα 1 10 λεπτά

Προβάλετε το βίντεο [«Women in Transport \(Γυναίκες στις μεταφορές\)»](#)⁶⁰ και δείξτε τη [Δραστηριότητα 19: Πληροφοριακά γραφήματα](#). Οι μαθητές και οι μαθήτριες χρειάζονται λίγο χρόνο για να διαβάσουν τα νούμερα και να κατανοήσουν τι σημαίνουν. Απαντήστε σε τυχόν ερωτήσεις των μαθητών/μαθητριών και στη συνέχεια διαβάστε αργά αργά:

«Με ποσοστό γυναικών μόλις 22%, ο τομέας μεταφορών δεν είναι ισορροπημένος ως προς την εκπροσώπηση των φύλων. Στόχος της πλατφόρμας «Women in Transport — EU Platform for Change (Γυναίκες στις μεταφορές — Πλατφόρμα της ΕΕ για την αλλαγή)» που παρουσιάστηκε στις 27 Νοεμβρίου 2017 είναι να ενδυναμώσει τη γυναικεία απασχόληση και να προωθήσει τις ίσες ευκαιρίες για τις γυναίκες και τους άνδρες στον τομέα μεταφορών, χάρη στις ενέργειες των μελών της πλατφόρμας.»⁶¹

- Τι θα έπρεπε να κάνω αν διαισθανόμουν ότι οι φίλοι μου δεν νιώθουν άνετα μαζί μου; Θα έπρεπε να τρώω μόνος/μόνη μου;
- Ας υποθέσουμε ότι χρειάζομαι πληροφορίες για να συνεχίσω την εργασία μου και οι φίλοι μου δεν με βοηθούν, πώς μπορώ να αλλάξω τη στάση τους;

Οι μαθητές και οι μαθήτριες παίρνουν μια λευκή κόλλα χαρτί.

Βήμα 3 25 λεπτά

Εξηγήστε πώς πραγματοποιείται η δραστηριότητα. Κάθε μαθητής/μαθήτρια σημειώνει μία ερώτηση στο πάνω μέρος της κόλλας που τους έχει δοθεί. Κάθε μαθητής/μαθήτρια δίνει την κόλλα χαρτί με την ερώτηση που έχει σημειώσει στον συμμαθητή/τη συμμαθήτρια στα δεξιά του/της και παίρνει μία κόλλα χαρτί από τον συμμαθητή/συμμαθήτρια στα αριστερά του/της. Στη συνέχεια, ο μαθητής ή η μαθήτρια διαβάζει την ερώτηση και σημειώνει όσες ιδέες ή απαντήσεις έχει και προσθέτει το όνομά του ή το όνομά της για τυχόν διευκρινιστικές ερωτήσεις. Αν ο μαθητής ή η μαθήτρια δεν έχει καμία ιδέα και καμία ερώτηση, δίνει την κόλλα χαρτί στον επόμενο/την επόμενη. Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται όταν όλοι πάρουν την κόλλα χαρτί με την οποία ξεκίνησαν.

Βήμα 2 10 λεπτά

Εξηγήστε στους μαθητές και τις μαθήτριες ότι πρέπει να φανταστούν έναν τομέα μεταφορών με ισορροπημένη εκπροσώπηση των φύλων, και να σκεφτούν και να θέσουν κάθε σχετική ερώτηση για την προώθηση της γυναικείας απασχόλησης και των ίσων ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες στον τομέα. Πείτε στους μαθητές και τις μαθήτριες ότι οι ερωτήσεις τους πρέπει να περιλαμβάνουν ερωτήσεις τύπου «τι κι αν» ή «ας υποθέσουμε ότι» και δώστε τους παραδείγματα:

Βήμα 4 15 λεπτά

Διάλογος και ανασκόπηση

60 <https://www.youtube.com/watch?v=-NqdyrE1hf8>

61 Ευρωπαϊκή Επιτροπή. «Women in Transport — EU Platform for Change (Γυναίκες στις μεταφορές — Πλατφόρμα της ΕΕ για την αλλαγή)», https://ec.europa.eu/transport/themes/social/women-transport-eu-platform-change_en.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

- Διαβάστε τις ερωτήσεις και τις απαντήσεις, ξεκαθαρίστε τυχόν ζητήματα και ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να επιλέξουν τις πιο κατάλληλες απαντήσεις για κάθε ερώτηση.
- Ολοκληρώστε τη δραστηριότητα με ορισμένες παρατηρήσεις που μπορούν να σχολιάσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες:
 - Φανταστείτε ένα μέλλον όπου τα κορίτσια και τα αγόρια ενθαρρύνονται εξίσου να σπουδάσουν και να εργαστούν σε τομείς STEM, στην εκπαίδευση, στην υγεία και στην παροχή φροντίδας.
 - Φανταστείτε ένα εργασιακό μέλλον όπου υπάρχει ισότιμη αμοιβή για ίση εργασία και εργασία ισότιμης αξίας.
 - Φανταστείτε ένα εργασιακό μέλλον όπου οι επιλογές των γυναικών στη ζωή τους δεν περιορίζονται από την άμισθη παροχή φροντίδας και τις οικιακές εργασίες.
 - Φανταστείτε ένα εργασιακό μέλλον όπου η πολυμορφία εκτιμάται σε όλα τα επίπεδα και όλοι αναγνωρίζουν ότι η διαφορετικότητα είναι πλεονέκτημα.

Συμβουλές και παρατηρήσεις

- Καθοδηγήστε τους μαθητές και τις μαθήτριες ώστε να διερευνήσουν θέματα που σχετίζονται με την είσοδο των γυναικών στον τομέα (π.χ. τα στερεότυπα για τα φύλα που αφορούν τα επαγγέλματα του τομέα μεταφορών, τον διαχωρισμό των φύλων στην εκπαίδευση, τους προβληματισμούς σχετικά με το ανδροκρατούμενο περιβάλλον), καθώς και την παραμονή τους στον τομέα μεταφορών (π.χ. προβληματισμοί σχετικά με την ισορροπία εργασίας/προσωπικής ζωής, τις διαφορές των αμοιβών μεταξύ των φύλων). Προβληματιστείτε επίσης σχετικά με τις γενικές παρανοήσεις ή την έλλειψη γνώσεων που μπορεί να έχουν οι μαθητές/μαθήτριες (π.χ. σε σχέση με τις επαγγελματικές προοπτικές, τις σωματικές απαιτήσεις).
- Πιθανώς να είναι χρήσιμο να ξαναδείξετε το βίντεο από το διαδίκτυο όταν εξηγήσετε τι πρέπει να κάνουν οι μαθητές/μαθήτριες, έτσι ώστε να μπορούν να εστιάσουν καλύτερα στους παράγοντες που κρύβονται πίσω από τη χαμηλή εκπροσώπηση των γυναικών στον τομέα μεταφορών.

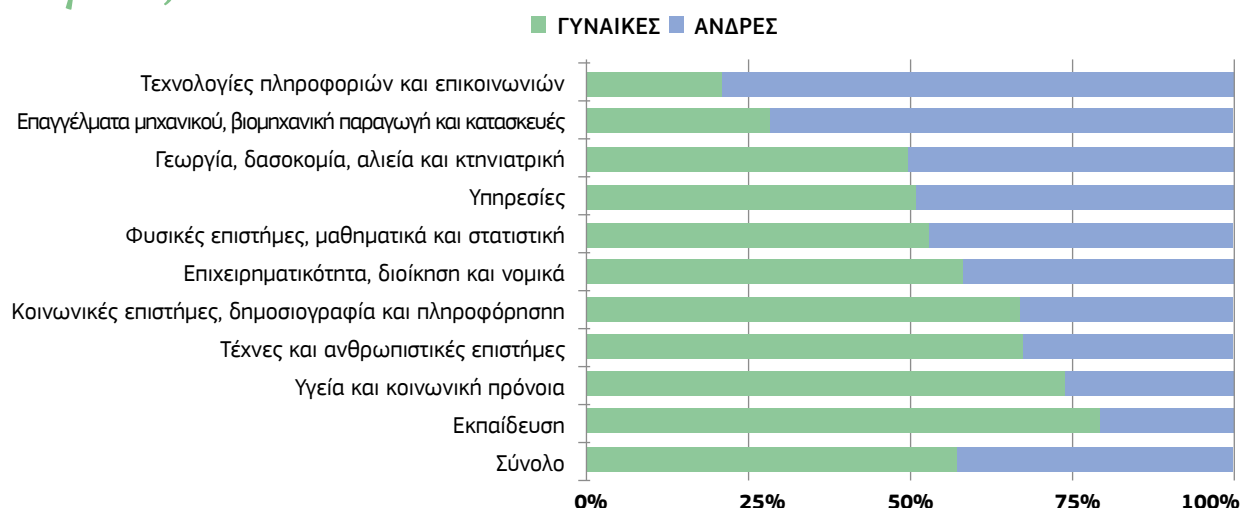
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 19: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Μόλις το 22% των εργαζομένων στον τομέα μεταφορών είναι γυναίκες.

Πηγή: Eurostat (lfsa_egan22d), ποσοστά απασχόλησης γυναικών και ανδρών ανά μέσο μεταφοράς, ΕΕ-27, ηλικίες 15-64, 2020..

Πώς μοιράζονται τα εκπαιδευτικά πεδία σε σχέση με τα φύλα στην ΕΕ;

Πηγή: Eurostat (educ_uoe_grad03), κατανομή αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανά πεδίο εκπαίδευσης, ΕΕ-27, 2018.

Τι λένε οι Ευρωπαίοι για τα στερεότυπα των φύλων

Πηγή: Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 465 για την Ισότητα των φύλων, 2017. Ελήφθη από: https://data.europa.eu/euodp/lt/data/dataset/S2154_87_4_465_ENG.

± 30 λεπτά και σχολική εργασία

Δραστηριότητα 20: Οι μεταφορές αφορούν τους οδηγούς φορτηγών

Μάθημα

Πολιτική παιδεία, κοινωνικές επιστήμες, ιστορία, διδασκαλία, επαγγελματικός προσανατολισμός, σχέδιο και τεχνολογία.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα αναγνωρίσουν τα διαφορετικά μέσα μεταφοράς
- Θα συζητήσουν πώς ο τομέας μεταφορών επηρεάζει την καθημερινότητά τους και θα αντιληφθούν το γενικότερο πλαίσιο του τομέα των μεταφορών,
- Θα συσχετίσουν την ύπαρξη και την ανάπτυξη ορισμένων χαρακτηριστικών των αστικών, σύγχρονων τρόπων ζωής (όπως η υγεία, η παγκοσμιοποίηση, το ηλεκτρονικό εμπόριο, η μαζική κουλτούρα, ο τουρισμός, η σχολική εκπαίδευση κ.λπ.) με την ανάπτυξη του τομέα μεταφορών.

Προετοιμασία και υλικό

- Πριν από τη δραστηριότητα, σκεφτείτε αν θα ήταν χρήσιμο να πραγματοποιήσετε μια σύντομη διαδικτυακή αναζήτηση, για μια γρήγορη, συνολική επισκόπηση του εύρους του τομέα μεταφορών. Μπορείτε να ανατρέξετε στο υλικό που παρατίθεται στο [Σύνολο εργαλείων 7: Ένα βήμα μπροστά](#).
- Οι μαθητές και οι μαθήτριες μοιράζονται σε ομάδες τεσσάρων ατόμων.
- Πρόσβαση στο διαδίκτυο για να κάνουν οι μαθητές και οι μαθήτριες την έρευνά τους σε διάφορα θέματα (μπορεί να αντικατασταθεί από έντυπο υλικό).
- Άλλα δημιουργικά εργαλεία για τους μαθητές και τις μαθήτριες, ανάλογα με το πώς θα επιλέξουν να κάνουν την παρουσίασή τους (βίντεο, εποπτική ή προφορική παρουσίαση, αφίσα ή κάτι παρόμοιο).

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Με τη δραστηριότητα αυτή αναλύονται οι διαφορετικές διαστάσεις των πέντε κύριων τρόπων μεταφοράς: αεροπορικών, οδικών, σιδηροδρομικών, θαλάσσιων και ποτάμιων μεταφορών. Κινείται το ενδιαφέρον των μαθητών και μαθητριών για έναν κόσμο για τον οποίο ενδεχομένως γνωρίζουν πολύ λίγα πράγματα. Επίσης, οι μαθητές και οι μαθήτριες παροτρύνονται να κατανοήσουν ότι η κινητικότητα και οι μεταφορές μάς αφορούν όλους. Από την καθημερινή μετακίνηση από και προς την εργασία, τις επισκέψεις σε συγγενείς και φίλους και τον τουρισμό έως τη σωστή λειτουργία των παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού για τα προϊόντα στα καταστήματά μας και για τη βιομηχανική παραγωγή μας, η κινητικότητα καθιστά δυνατή την οικονομική και την κοινωνική μας ζωή.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βήμα 1 5 λεπτά

Αφού οι μαθητές και οι μαθήτριες καθίσουν σε ομάδες τεσσάρων ατόμων, πρώτα ζητήστε τους να εργαστούν σε δύο ζευγάρια. Εξηγήστε ότι θα πρέπει να εκφράσουν ελεύθερα όποια ιδέα τους έρχεται στο μυαλό όταν σκέφτονται τις μεταφορές (π.χ. υποτομείς μεταφορών, επαγγέλματα του τομέα μεταφορών, το μέλλον των μεταφορών).

Για αυτή την εισαγωγή, σκεφτείτε αν θα ήταν σκόπιμο να χρησιμοποιήσετε μια κυκλική συνεργατική στρατηγική. Καθισμένοι σε ζευγάρια, οι μαθητές και οι μαθήτριες δίνουν εναλλάξ σύντομες προφορικές απαντήσεις σε μία ερώτηση. Σκεφτείτε αν θα ήταν χρήσιμο να δώσετε ένα μεγάλο φύλλο χαρτί στους μαθητές και τις μαθήτριες, για να σημειώνουν τις ιδέες τους.

Βήμα 2 5 λεπτά

Ζητήστε από τις ομάδες να συγκρίνουν τις ιδέες τους.

Βήμα 3 5 λεπτά

Αφήστε τις ομάδες να ορίσουν έναν εκπρόσωπο για να πει τις ιδέες της ομάδας σε όλη την τάξη.

Βήμα 4 3 λεπτά

Γράψτε στον πίνακα:

ΤΙ:	ΠΩΣ:
• Άνθρωποι	• Χερσαίες
• Φορτίο	• Σιδηροδρομικές
	• Οδικές
	• Θαλάσσιες
	• Ποτάμιες

Βήμα 5 Προσαρμόσιμο

κατηγορίες με τις ιδέες που ακούστηκαν στην τάξη ή αν υπάρχουν κι άλλες κατηγορίες ή πράγματα που λείπουν.

Αναθέστε τις παραπάνω κατηγορίες — ξηρά, σιδηρόδρομοι, δρόμοι, θάλασσες, ποτάμια — στις διαφορετικές ομάδες και ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες:

1. Να κάνουν μια έρευνα σε μεγαλύτερο βάθος σχετικά με την κατηγορία που τους ανατέθηκε.
2. Να αναλύσουν πώς η συγκεκριμένη κατηγορία επηρεάζει την καθημερινότητά τους (δηλαδή, σε τι θα διέφερε η ζωή τους αν δεν υπήρχαν μεταφορές αυτού του τύπου).

Ως αφετηρία για την έρευνά τους, οι μαθητές και οι μαθήτριες μπορούν επίσης να βρουν τις βασικές πληροφορίες στο διαδίκτυο. Τα αποτελέσματα της έρευνας και της ανάλυσής τους μπορούν να παρουσιαστούν με τη μορφή σύντομου βίντεο, εποπτικής ή προφορικής παρουσίασης, αφίσας ή κάτι παρόμοιο.

Βήμα 6 Προσαρμόσιμο

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να μοιραστούν όλα τα αποτελέσματά τους και δώστε νέο τίτλο στη δραστηριότητα.

Βήμα 7 8 λεπτά

Ανασκόπηση.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Συζητήστε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Τι νιώσατε όταν διαβάσατε τον τίτλο της δραστηριότητας;
- Είχατε επίγνωση ότι οι μεταφορές έχουν τόσο μεγάλη παρουσία στη ζωή σας;
- Αν έπρεπε να ζήσετε σε έναν κόσμο χωρίς μεταφορές, ποια χαρακτηριστικά από την τωρινή ζωή σας θα επηρεάζονταν περισσότερο;
- Η δραστηριότητα αυτή άλλαξε καθόλου την αντίληψη που έχετε για τις μεταφορές; Με τι τρόπο;

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

Εξερευνήστε πολλά και διάφορα τωρινά και μελλοντικά επαγγέλματα στον τομέα μεταφορών, χρησιμοποιώντας τις αφίσες από το Skillful Project στο [επαγγέλματα στις αεροπορικές μεταφορές 2020 με 2035](#),⁶² [επαγγέλματα στις οδικές μεταφορές 2020](#)⁶³ και [2035](#)⁶⁴, το μέλλον των [σιδηροδρομικών μεταφορών και επαγγελμάτων από το 2020 ως το 2035](#),⁶⁵ και [2035](#)⁶⁶.

62 <http://skillfulproject.eu/ajax/DownloadHandlerFM.php/downloadFile?id=15223>.

63 <http://skillfulproject.eu/ajax/DownloadHandlerFM.php/downloadFile?id=15221>.

64 <http://skillfulproject.eu/ajax/DownloadHandlerFM.php/downloadFile?id=15222>.

65 <http://skillfulproject.eu/ajax/DownloadHandlerFM.php/downloadFile?id=15225>.

66 <http://skillfulproject.eu/ajax/DownloadHandlerFM.php/downloadFile?id=15226>.

± 45 λεπτά

Δραστηριότητα 21: Τα επαγγέλματα του τομέα μεταφορών δεν είναι για τις γυναίκες

Μάθημα

Διδασκαλία, επαγγελματικός προσανατολισμός, σχέδιο και τεχνολογία, ΤΠΕ, κοινωνικές επιστήμες, πολιτική παιδεία, φυσικές επιστήμες.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα αναλύσουν διαφορετικούς υποτομείς των μεταφορών και θα αναγνωρίσουν τα αίτια για την υπάρχουσα ανισορροπία των φύλων.
- Θα αναγνωρίσουν τις διαφορετικές δεξιότητες (ειδικές ή γενικές/μεταβιβάσιμες δεξιότητες, τεχνικές και ήπιες δεξιότητες) που απαιτούνται για την εργασία στον τομέα μεταφορών.

Στόχος της δραστηριότητας και ζητήματα που θίγονται

Η δραστηριότητα εστιάζει στο να αφήσει τους μαθητές και τις μαθήτριες να προβληματιστούν για τις αιτίες πίσω από την ανισορροπία των φύλων στον τομέα μεταφορών, ιδίως σε ορισμένους υποτομείς.

Προετοιμασία και υλικό

- Πριν από τη δραστηριότητα, αντλήστε ιδέες και έμπνευση από βίντεο και άρθρα που αναδεικνύουν ιστορίες γυναικών στις μεταφορές. Ορισμένα παραδείγματα είναι τα εξής:
 - [Inspirational Women in the Bus Industry — 100 Years of Women in Transport \(Γυναίκες που εμπνέουν στις μεταφορές με λεωφορεία — 100 χρόνια με γυναίκες στις μεταφορές\)](#).⁶⁷
 - [Aviadoras — Making the Case for Women in Aviation \(Γυναίκες πιλότοι – Στηρίζοντας τις γυναίκες στην αεροπορία\)](#).⁶⁸
 - [100 Years of Women in Transport — The Present and Future \(100 χρόνια με γυναίκες στις μεταφορές — το παρόν και το μέλλον\)](#).⁶⁹
 - [Women in Transport \(Γυναίκες στις μεταφορές\)](#).⁷⁰
 - [Career Advice on Becoming a Train Driver by Eva B \(Επαγγελματικές συμβουλές για το πώς να γίνετε οδηγός τρένου από την Eva B\)](#).⁷¹

67 https://www.youtube.com/watch?v=ZVLSD_E4pc8&ab_channel=TransportforLondon.

68 <https://www.eurocockpit.be/news/making-case-women-aviation>.

69 https://www.youtube.com/watch?v=WfzfBH_IVTM.

70 https://ec.europa.eu/transport/themes/social/women-in-transport_en.

71 <https://icould.com/stories/eva-b/>.

- **Δραστηριότητα 21: Γραφήματα** και **Δραστηριότητα 21: Μεταβιβάσιμες δεξιότητες**, για να προβληθούν στην τάξη.
- Οι μαθητές και οι μαθήτριες μοιράζονται σε ομάδες των τεσσάρων ατόμων (ιδανικά με τον ίδιο αριθμό αγοριών και κοριτσιών).

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βήμα 1 5 λεπτά

Εξηγήστε ότι αυτή η δραστηριότητα έχει τον τίτλο «Τα επαγγέλματα του τομέα μεταφορών δεν είναι για τις γυναίκες». Δείξτε στους μαθητές και τις μαθήτριες τη **Δραστηριότητα 21: Γραφήματα** και ζητήστε τους να σημειώσουν, χωριστά, τρεις φράσεις βάσει των δύο πρώτων γραφημάτων.

τις δεξιότητες «στην πράξη» για να ελέγξετε το επίπεδο της κατανόησής τους.

Βήμα 5 3 λεπτά

Ζητήστε από τα κορίτσια να κατονομάσουν ειδικά τις δεξιότητες που θεωρούν ότι δεν κατέχουν οι γυναίκες ή ότι τις κατέχουν σε μικρότερο βαθμό, ώστε να τις σημειώσετε στη σωστή στήλη.

Βήμα 2 5 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να μοιραστούν τις φράσεις που σημείωσαν με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας τους και να επιλέξουν τρεις φράσεις για να τις πουν σε όλη την τάξη.

Βήμα 6 6 λεπτά

Υποθέτοντας ότι δεν θα υπάρξουν καθόλου δεξιότητες που δεν κατέχουν οι γυναίκες, ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να παραθέσουν στις δικές τους ομάδες τους διάφορους λόγους για τους οποίους ο τομέας μεταφορών δεν φαίνεται να είναι τόσο ελκυστικός για τις γυναίκες.

Βήμα 3 5 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να πουν τις φράσεις τους και να τις συζητήσουν με όλη την τάξη. Τα κύρια ευρήματα πρέπει να συμφωνούν ότι υπάρχουν λιγότερες γυναίκες από ό,τι άνδρες σε όλους τους υποτομείς και τα επαγγέλματα του τομέα μεταφορών. Σε ορισμένους υποτομείς και ορισμένα επαγγέλματα, υπάρχουν ακόμα λιγότερες γυναίκες.

Βήμα 7 6 λεπτά

Ζητήστε από τις ομάδες να μοιραστούν τους λόγους που σημείωσαν με όλη την τάξη και συζητήστε πάνω σε αυτό.

Βήμα 8 2 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να αλλάξουν τον τίτλο της δραστηριότητας.

Βήμα 4 5 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να δουν τη **Δραστηριότητα 21: Μεταβιβάσιμες δεξιότητες**. Πέρα από τις τυπικές δεξιότητες και τις τεχνικές γνώσεις, αυτές είναι οι διάφορες μεταβιβάσιμες δεξιότητες που απαιτούνται στον τομέα μεταφορών σε υψηλό, μέσο ή χαμηλό επίπεδο εξειδίκευσης. Ζητήστε από τις ομάδες να δώσουν παραδείγματα για αυτές

Βήμα 9 8 λεπτά

Ανασκόπηση.

Συμβουλές και παρατηρήσεις

Πιθανώς να χρειαστεί να αμφισβητήσετε ορισμένες από τις παραδοχές που ενδεχομένως θα εκφράσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες σχετικά με την ικανότητα των γυναικών και των ανδρών να κάνουν ορισμένα πράγματα.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Συζητήστε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Τι νιώσατε όταν διαβάσατε τον τίτλο της δραστηριότητας;
- Τι νιώσατε όταν αναλύσατε τη **Δραστηριότητα 21: Γραφήματα** (ως κορίτσι, ως αγόρι, ως ο εαυτός σας;)
- Αν υπάρχουν λιγότερες γυναίκες στον τομέα μεταφορών, ποιων οι φωνές εκπροσωπούνται σε αυτόν;
- Με βάση τις ρουτίνες σκέψης «**People, Systems, Power, Participation (Άνθρωποι, συστήματα, δύναμη, συμμετοχή)**»⁷² και «**Voice and Choice (Φωνή και επιλογή)**»⁷³ ρωτήστε: Αν υπήρχαν περισσότερες γυναίκες στον τομέα, πώς πιστεύετε ότι θα άλλαζαν αυτές οι γυναίκες το σύστημα; Τι αλλαγές είναι πιθανό να δούμε σε ένα σύστημα αν συμμετέχουν περισσότερες γυναίκες σε αυτό (π.χ. σε ένα από τα βίντεο, μια γυναίκα οδηγός φορτηγού λέει ότι οι γυναίκες προκαλούν λιγότερα ατυχήματα διότι οδηγούν πιο προσεκτικά); Προσπαθήστε να δώσετε παραδείγματα.

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Δείτε μαζί με τους μαθητές και τις μαθήτριες ορισμένα από τα προτεινόμενα βίντεο.
- Υπάρχουν κι άλλες δραστηριότητες στο **Σύνολο εργαλείων 5: Μεταφορά** όπου αναλύονται ορισμένοι συγκεκριμένοι υποτομείς του τομέα μεταφορών· ωστόσο, αν οι μαθητές και οι μαθήτριες ενδιαφέρονται για κάποιον συγκεκριμένο υποτομέα, μπορείτε να τους ζητήσετε να κάνουν μια έρευνα σχετικά με τις τυπικές δεξιότητες και τις τεχνικές γνώσεις που απαιτεί αυτός ο υποτομέας.
- Αν αντιληφθείτε ότι κάποιοι μαθητές/κάποιες μαθήτριες ενδιαφέρονται για ένα συγκεκριμένο επάγγελμα του τομέα μεταφορών, βοηθήστε τους να βρουν πληροφορίες σχετικά με το επάγγελμα αυτό, συμπεριλαμβανομένων των δεξιοτήτων, των σπουδών και των επαγγελματικών προοπτικών.⁷⁴

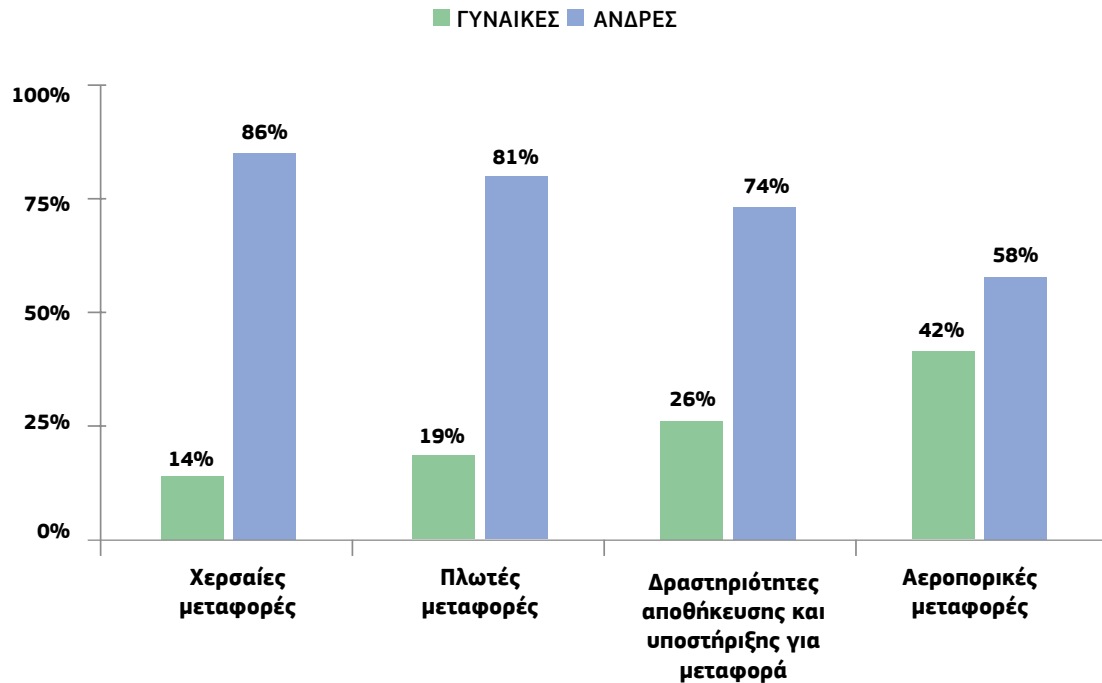
72 Αυτή η ρουτίνα σκέψης αναπτύχθηκε από τη Sarah Sheya και το Design Justice project. Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε www.pz.harvard.edu/sites/default/files/People%2C%20Systems%2C%20Power%2C%20Participation.pdf.

73 Αυτή η ρουτίνα σκέψης αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου Agency by Design του Project Zero, στο Harvard Graduate School of Education. Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε https://pz.harvard.edu/sites/default/files/Voice%20and%20Choice_0.pdf.

74 Θα βρείτε μια γενική επισκόπηση στο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2021). Educational toolkits to help fight gender stereotypes based on the example of the transport sector: Final study report on the development of the toolkits. DOI: 10.2832/11827.

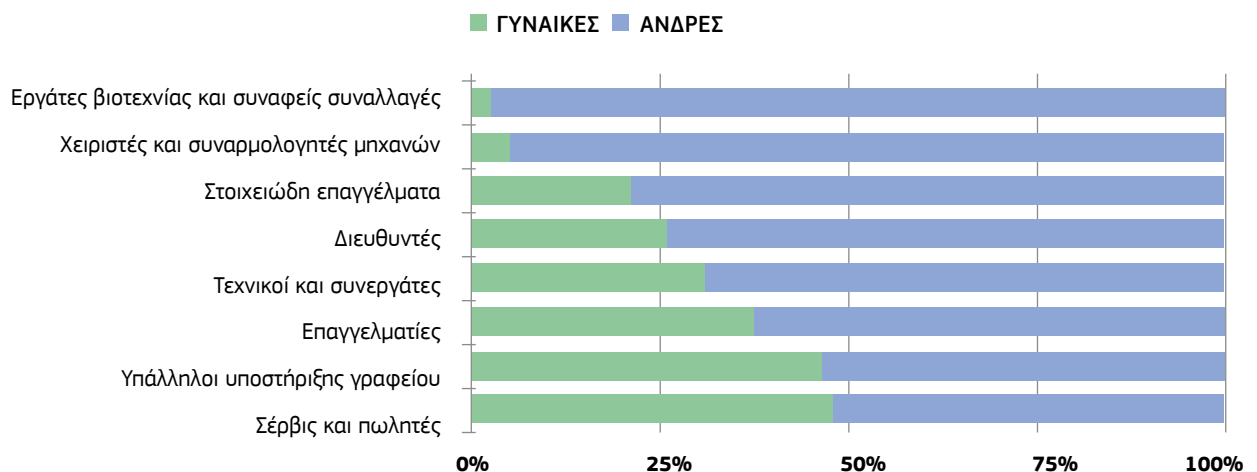
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 21: ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Εικόνα 1. Απασχόληση στους υποτομείς μεταφορών στην ΕΕ-27, ηλικίας 15–64, 2020

Πηγή: Eurostat (lfsa_egan22d).

Εικόνα 2. Ποσοστά γυναικών και ανδρών που απασχολούνται σε επαγγέλματα μεταφορών στην ΕΕ-27, ηλικίας 15 ετών και άνω, 2018

Πηγή: Eurostat, LFS (lfsa_eisn2).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 21: ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΙΜΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Μεταβιβάσιμες δεξιότητες (δεξιότητες που είναι δυνατό να μεταφέρονται από τη μία δουλειά στην άλλη), ψηφιακές και γλωσσικές ικανότητες που χρειάζονται σε επαγγέλματα μεταφορών		
1	Εργασία σε ομάδα και συνεργασία	
2	Προσαρμοστικότητα στις αλλαγές	
3	Χρήση υπολογιστών	
4	Γνώση αγγλικών	
5	Εξυπηρέτηση πελατών	
6	Επίλυση προβλημάτων	
7	Διαχείριση έργων	
8	Ανεξαρτησία στην εργασία	
9	Προορατική σκέψη	
10	Δημιουργική σκέψη	

± 45 λεπτά και σχολική εργασία

Δραστηριότητα 22: Οι μεταφορές είναι η βιώσιμη κινητικότητα

Μάθημα

Διδασκαλία, επαγγελματικός προσανατολισμός, σχέδιο και τεχνολογία, ΤΠΕ, κοινωνικές επιστήμες, πολιτική παιδεία, φυσικές επιστήμες.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα προβληματιστούν για τη σχέση μεταξύ μεταφορών και βιωσιμότητας,
- Θα διερευνήσουν πώς μπορούν να βελτιωθούν οι μεταφορές στο μέλλον,
- Θα εκτιμήσουν τα πράσινα, αποτελεσματικά μέσα μεταφοράς,
- Θα καλλιεργήσουν τον τρόπο σκέψης τους.

Προετοιμασία και υλικό

- Επαναλάβετε από πριν τις πληροφορίες για τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ⁷⁵ και σκεφτείτε τη σχέση μεταξύ μεταφορών και βιωσιμότητας⁷⁶ που προκύπτει από τη Δραστηριότητα 22: Μεταφορές και στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ.
- Μια εικόνα με τα εικονίδια για τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης⁷⁷ για να την προβάλετε στην τάξη. Με μια γρήγορη αναζήτηση στο διαδίκτυο θα ανακαλύψετε πολλές ακόμα δυνατότητες, πιθανώς στη δική σας γλώσσα.
- Σε ομάδες των τεσσάρων ατόμων (ιδανικά με τον ίδιο αριθμό αγοριών και κοριτσιών και με παιδιά που έχουν διαφορετικές δεξιότητες).
- Δραστηριότητα 22: Μεταφορές και στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ για να μοιραστεί στους μαθητές.

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Μολονότι οι βιώσιμες μεταφορές δεν αντιπροσωπεύονται ως αυτόνομος στόχος βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ (ΣΒΑ), εντάσσονται με άμεσο ή έμμεσο τρόπο σε πολλούς στόχους βιώσιμης ανάπτυξης. Πράγματι, η πιο σημαντική πρόκληση που αντιμετωπίζει σήμερα ο τομέας μεταφορών είναι η δραστική μείωση των εκπομπών αερίων και η βελτίωση της βιωσιμότητάς του. Στόχος αυτής της δραστηριότητας είναι να συσχετίσει τις βασικές έννοιες της βιωσιμότητας με τις μεταφορές. Οι μαθητές και οι μαθήτριες αναστοχάζονται και αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο και προτείνουν τρόπους για να γίνουν οι μεταφορές πιο βιώσιμες, σχεδιάζοντας δικά τους έργα.

75 <https://sdgs.un.org/goals>.

76 Δείτε, για παράδειγμα, SLoCaT (2019). Sustainable Transport: A Critical Driver to Achieve the Sustainable Development Goals Infographic. Ελήφθη από: https://slocat.net/wp-content/uploads/legacy/u13/vnr_2019_infographic.pdf.

77 <https://www.globalgoals.org/resources>.

Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ

Βήμα 1 4 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να σκεφτούν σε ομάδες τι γνωρίζουν για τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ. Οι μαθητές και οι μαθήτριες μπορούν να πουν ελεύθερα τις ιδέες τους με τη βοήθεια μιας κυκλικής συνεργατικής στρατηγικής: Ο πρώτος μαθητής/η πρώτη μαθήτρια γράφει την πρώτη ιδέα σχετικά με το θέμα σε ένα φύλλο χαρτί και το δίνει στον δεύτερο μαθητή/τη δεύτερη μαθήτρια που διαβάζει τι έχει ήδη γραφτεί και προσθέτει μια νέα ιδέα. Το φύλλο περνάει από χέρι σε χέρι σε όλα τα μέλη της ομάδας αρκετές φορές, μέχρι όλοι οι μαθητές και όλες οι μαθήτριες να συμπληρώσουν τις ιδέες τους.

Βήμα 2 5 λεπτά

Γράψτε «τι, ποιος, πότε και πώς» στον πίνακα και ζητήστε ιδέες σχετικά με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ από όλες τις ομάδες, προσπαθώντας να απαντήσετε στις ερωτήσεις.

Βήμα 3 5 λεπτά

Προβάλετε την εικόνα με τα εικονίδια των 17 στόχων βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ στον πίνακα και συμπληρώστε τις πληροφορίες για τους ΣΒΑ που πήρατε από τους μαθητές και τις μαθήτριες.

Βήμα 4 4 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να πουν ελεύθερα στις ομάδες τους ιδέες σχετικά με το πώς θα μπορούσαν να συνεισφέρουν οι μεταφορές στην επίτευξη των ΣΒΑ του ΟΗΕ.

Βήμα 5 5 λεπτά

Πείτε στις ομάδες να μοιραστούν τις ιδέες τους με την τάξη.

Βήμα 6 5 λεπτά

Δείξτε στους μαθητές και τις μαθήτριες τις πληροφορίες από τη [Δραστηριότητα 22: Μεταφορές και στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ](#) για να συμπληρώσετε τις ιδέες των μαθητών και μαθητριών και θέστε τη βασική

Βήμα 7 Προσαρμόσιμο

ερώτηση της δραστηριότητας, που θα πρέπει να αναλυθεί στα επόμενα βήματα: Πώς μπορούμε να κάνουμε πιο βιώσιμες τις μεταφορές;

Σε ομάδες, ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να σκεφτούν πώς μπορούν να γίνουν πιο βιώσιμες οι μεταφορές. Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να κάνουν τα εξής:

1. Να επιλέξουν ένα συγκεκριμένο σύστημα μεταφορών με το οποίο είναι εξοικειωμένοι ή ένα σύστημα για το οποίο έχουν κάνει κάποια έρευνα (μπορεί να είναι οτιδήποτε, από το μετρό έως τις μεταφορές με αγωγούς, για παράδειγμα).
2. Αν είναι εφικτό, ανάλογα με το επιλεγμένο σύστημα μεταφορών, θα ήταν καλό να έχουν μια εμπειρία με το σύστημα.
3. Να αποτυπώσουν το σύστημα: να κρατήσουν σημειώσεις σχετικά με όλα τα μέρη, τις σχέσεις μεταξύ των μερών, τις διαδικασίες, τους ανθρώπους κ.λπ. που συμμετέχουν σε αυτό.
4. Να απεικονίσουν ολόκληρο το σύστημα, να προσπαθήσουν να αναπαραστήσουν με γράφημα όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και όλους τους εμπλεκόμενους ανθρώπους.
5. Να σκεφτούν τρόπους βελτίωσής του. Ως γενική κατεύθυνση, μπορείτε να σκεφτείτε τρόπους για να το κάνετε πιο αποτελεσματικό, αποδοτικό, πράσινο, ευφύες, ηθικό, βιώσιμο κ.λπ.⁷⁸

Βήμα 8 Προσαρμόσιμο

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να σκιαγραφήσουν μια ομαδική εργασία σχετικά με τις βελτιώσεις που θα έκαναν. Τα αποτελέσματα της εργασίας μπορούν να παρουσιαστούν με μια αφίσα, μια παρουσίαση ή κάτι παρόμοιο.

Βήμα 9 10 λεπτά

Γίνεται παρουσίαση και συζήτηση όλων των αποτελεσμάτων μέσα στην τάξη.

Βήμα 10 8 λεπτά

Ανασκόπηση.

⁷⁸ Τα βήματα αυτά έχουν βασιστεί σε διάφορες ρουτίνες σκέψης που βοηθούν στην ανάλυση της πολυπλοκότητας των συστημάτων. Οι ρουτίνες σκέψης δημιουργήθηκαν από το Project Zero, ένα ερευνητικό κέντρο του Harvard Graduate School of Education. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση <http://www.pz.harvard.edu/thinking-routines#ObjectsSystems>.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Συζητήστε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Πώς νιώσατε με την εμπειρία του σχεδιασμού ενός βελτιωμένου, βιώσιμου συστήματος μεταφορών;
- Τι σας άρεσε περισσότερο από αυτή την εμπειρία;
- Γιατί είναι σημαντικό να κάνουμε τις μεταφορές πιο βιώσιμες; Πώς μπορεί αυτό να έχει θετικό αντίκτυπο στους ανθρώπους και στον πλανήτη;
- Αυτή η δραστηριότητα άλλαξε καθόλου την αντίληψή σας για τις μεταφορές;
- Μπορείτε να φανταστείτε τον εαυτό σας να εργάζεται στο μέλλον ως μηχανικός ή επιστήμονας; Γιατί;
- Ποια είναι η πιο πολύτιμη γνώση που αποκομίσατε από την εμπειρία σας και από τις παρουσιάσεις των εργασιών που έκαναν οι συμμαθητές και οι συμμαθήτριάς σας;

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Αν η αλληλουχία των βημάτων έχει πολύ μεγάλη διάρκεια, η δραστηριότητα μπορεί να χωριστεί σε δύο μέρη και να πραγματοποιηθεί σε διαφορετικές χρονικές στιγμές: αρχικά οι μαθητές/μαθήτριες θα διερευνήσουν την έννοια των βιώσιμων μεταφορών και αργότερα θα ασχοληθούν με την εργασία τους για τη βιώσιμη κινητικότητα.
- Κάντε μια εκδρομή για να μελετήσετε μαζί από κοντά ένα συγκεκριμένο σύστημα, όπως το μετρό, και στη συνέχεια συνομιλήστε με τους εργαζόμενους ή με εκπροσώπους τους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 22: ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΟΗΕ

ΟΙ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΟΗΕ

Οι βιώσιμες μεταφορές είναι ένα θέμα που διατρέχει όλους τους ΣΒΑ. Υποστηρίζουν την επίτευξη τουλάχιστον 8 από τους 17 ΣΒΑ (βλ. ακολούθως). Επιπλέον, καθώς οι μεταφορές διαμορφώνουν την πρόσβαση των ανθρώπων στις κοινωνικοοικονομικές ευκαιρίες, διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στη διαμόρφωση ισότιμων κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς και στην ευημερία. Επομένως, οι μεταφορές έχουν τη δυναμική να συμβάλουν σε πολλούς ακόμα ΣΒΑ, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης της φτώχειας, της ισότητας των φύλων, της ποιοτικής εκπαίδευσης, της καλής υγείας και άλλων κρίσιμων αναγκών.

- Στόχος 2: Τερματισμός της πείνας, επίτευξη επισιτιστικής ασφάλειας και βελτίωση της διατροφής, καθώς και προώθηση της βιώσιμης γεωργίας.
- Στόχος 3: Διασφάλιση καλής υγείας και ευημερίας για όλους, σε όλες τις ηλικίες.
- Στόχος 6: Διασφάλιση της πρόσβασης σε νερό και σε εγκαταστάσεις υγιεινής για όλους.
- Στόχος 7: Διασφάλιση της πρόσβασης σε φθηνές, αξιόπιστες, βιώσιμες και σύγχρονες υπηρεσίες ενέργειας για όλους.
- Στόχος 9: Δημιουργία ανθεκτικών υποδομών, προώθηση της βιώσιμης βιομηχανοποίησης χωρίς αποκλεισμούς και ενίσχυση της καινοτομίας.
- Στόχος 11: Πόλεις και άνθρωποι οικισμοί χωρίς αποκλεισμούς, ασφαλείς, ανθεκτικοί και βιώσιμοι.
- Στόχος 12: Διασφάλιση βιώσιμων προτύπων κατανάλωσης και παραγωγής.
- Στόχος 13: Ανάληψη άμεσης δράσης για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεών της.

Πηγή: SLoCaT (2019). Sustainable Transport: A Critical Driver to Achieve the Sustainable Development Goals.

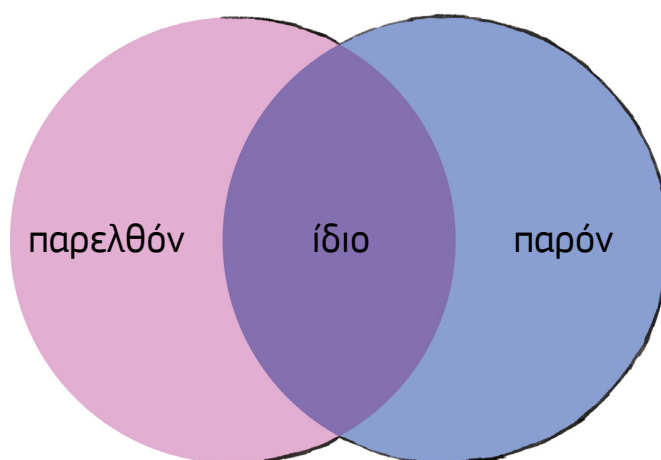
Ελήφθη από: http://sdghelpdesk.unescap.org/sites/default/files/2019-11/transport_and_vnrs_2014-2019_final_version.pdf.

± 45 λεπτά

Δραστηριότητα 23: Στο μέλλον τα επαγγέλματα του τομέα μεταφορών θα είναι πράσινα και τεχνολογικά

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ BEN

Στόχος της δραστηριότητας και ζητήματα που τίθενται

Ο τομέας μεταφορών διαμορφωνόταν ανέκαθεν από τις τεχνολογικές εξελίξεις και οι τεχνολογικές καινοτομίες έχουν καταστήσει τις μεταφορές ανθρώπων και φορτίων πιο προσιτές, πιο ασφαλείς και πιο αποτελεσματικές.⁷⁹ Αναμφίβολα, η πιο σημαντική πρόκληση που αντιμετωπίζει ο τομέας μεταφορών είναι η δραστική μείωση των εκπομπών αερίων και η βελτίωση της βιωσιμότητάς του. Οι αλλαγές στον τομέα, και ιδίως όσες σχετίζονται με τον αυτοματισμό και την ψηφιοποίηση, δημιουργούν πολλές νέες προκλήσεις. Τα επαγγέλματα στον τομέα μεταφορών, ιδίως οι θέσεις χαμηλής και μέσης εξειδίκευσης, ενδέχεται να κινδυνεύουν λόγω του αυτοματισμού και της στροφής προς τη μεγαλύτερη βιωσιμότητα.⁸⁰ Ταυτόχρονα, ο συνεχιζόμενος ψηφιακός μετασχηματισμός προσφέρει νέες δυνατότητες, όπως ένα βελτιωμένο περιβάλλον εργασίας και καλύτερης ποιότητας θέσεις εργασίας που θα μπορούσαν να γίνουν πιο ελκυστικές για τις γυναίκες και τους νέους ανθρώπους. Η δραστηριότητα αυτή εξετάζει πιο προσεκτικά τα νέα επαγγέλματα που ήδη εμφανίζονται στον τομέα μεταφορών, τις αρμοδιότητες που περιλαμβάνουν και τους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαν να γίνουν πιο ελκυστικά για τις γυναίκες.

Μάθημα

Διδασκαλία, επαγγελματικός προσανατολισμός, σχέδιο και τεχνολογία, ΤΠΕ, κοινωνικές επιστήμες, πολιτική παιδεία, φυσικές επιστήμες και φυσική.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα διερευνήσουν πώς ο τομέας μεταφορών αξιοποιεί νέες τεχνολογίες,
- Θα αναγνωρίσουν τη σημασία των τεχνικών και ψηφιακών δεξιοτήτων για τον τομέα μεταφορών.

79 World Maritime University (2019). Transport 2040: Automation, Technology, Employment — The Future of Work. Reports. 58. Ελήφθη από: https://commons.wmu.se/lib_reports/58.

80 Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2020), Στρατηγική για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα – οι ευρωπαϊκές μεταφορές σε τροχιά μέλλοντος. Ελήφθη από: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2020:789:FIN>.

Προετοιμασία και υλικό

- Πριν από τη δραστηριότητα, σκεφτείτε αν θα ήταν χρήσιμο να ξαναδείτε κάποιες σχετικές βασικές πληροφορίες για τα αναδυόμενα επαγγέλματα στη [Δραστηριότητα 23: Βασικές πληροφορίες για τους/τις εκπαιδευτικούς](#) καθώς και στον [ιστότοπο του Skillful Project](#)⁸¹
- [Δραστηριότητα 23: Αναδυόμενα επαγγέλματα στον τομέα μεταφορών](#), για να την εκτυπώσετε, να την κόψετε και να τη μοιράσετε σε όλες τις ομάδες.
- [Δραστηριότητα 23: Δεδομένα σχετικά με τα αναδυόμενα επαγγέλματα στον τομέα μεταφορών](#), για να προβληθεί στην τάξη.
- Ένα φύλλο χαρτί για να σχεδιάσετε ένα διάγραμμα Βεν για κάθε ομάδα.
- Οι μαθητές και οι μαθήτριες μοιράζονται σε μικρές ομάδες τριών ή τεσσάρων ατόμων.

Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ

Βήμα 1 3 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να κλείσουν τα μάτια και να φανταστούν ότι χρησιμοποιούν κάποιο μεταφορικό μέσο. Ζητήστε τους να οπτικοποιήσουν το πώς έχει αλλάξει αυτό το μεταφορικό μέσο τα τελευταία 50 ή 100 χρόνια.

Βήμα 2 5 λεπτά

Σε ομάδες, ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να βρουν ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στις μεταφορές του παρελθόντος και τις μεταφορές του μέλλοντος. Με χρήση διαγραμμάτων Βεν, τα οποία πρέπει να σχεδιάσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες, ζητήστε τους να γράψουν 10 πράγματα για τις μεταφορές (π.χ. επαγγέλματα, χαρακτηριστικά) που υπήρχαν στο παρελθόν και δεν υπάρχουν πια ή έχουν αλλάξει πάρα πολύ, και 10 πράγματα για τις μεταφορές (π.χ. επαγγέλματα, χαρακτηριστικά) που εμφανίζονται τώρα επειδή η ύπαρξή τους θα είναι αναγκαία στο μέλλον. Η τομή στο μέσο αφορά τα πράγματα που δεν έχουν αλλάξει στο πέρασμα του χρόνου και, θεωρητικά, δεν θα αλλάξουν (π.χ. τα λεωφορεία ή τα αυτοκίνητα πάντα θα έχουν τροχούς).

Βήμα 3 7 λεπτά

Σχεδιάστε ένα μεγάλο διάγραμμα Βεν στον πίνακα και ζητήστε από όλες τις ομάδες να εκφράσουν ιδέες για να το συμπληρώσετε.

Βήμα 4 5 λεπτά

Ρωτήστε τους μαθητές και τις μαθήτριες αν βλέπουν κοινά χαρακτηριστικά στις ιδέες που ακούστηκαν.

Βήμα 5 10 λεπτά

Δώστε σε κάθε ομάδα τα εννιά αναμενόμενα νέα επαγγέλματα και τα αντίστοιχα καθήκοντά τους, όπως τα έχετε κόψει από τη [Δραστηριότητα 23: Αναδυόμενα επαγγέλματα στον τομέα μεταφορών](#) και ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να σχηματίσουν ζευγάρια και να τα ταξινομήσουν κατά σειρά αναμενόμενης ζήτησης στο μέλλον.

Βήμα 6 3 λεπτά

Προβάλετε ολόκληρη τη [Δραστηριότητα 23: Δεδομένα σχετικά με τα αναδυόμενα επαγγέλματα στον τομέα μεταφορών](#) στον πίνακα και ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να συγκρίνουν τις απαντήσεις τους και τον πίνακα.

Βήμα 7 3 λεπτά

Εξηγήστε την έννοια του «κινδύνου ανισορροπίας μεταξύ των φύλων» και ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να σας πουν τους λόγους πίσω από αυτή την ανισορροπία.

Βήμα 8 3 λεπτά

Αναφέρετε ή δείξτε τον τίτλο της δραστηριότητας και ρωτήστε τους μαθητές και τις μαθήτριες αν συμφωνούν.

Βήμα 9 8 λεπτά

Ανασκόπηση.

Συμβουλές και παρατηρήσεις

Μη δείξετε τον τίτλο της δραστηριότητας στους μαθητές και τις μαθήτριες μέχρι το τέλος, για να μην καθοδηγήσετε άθελά σας τις απαντήσεις τους.

81 <https://skillfulproject.eu/dissiminationmaterial>.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Συζητήστε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Σας φάνηκε εύκολο/δύσκολο/διασκεδαστικό να φανταστείτε το μέλλον των μεταφορών; Γιατί;
- Γιατί πιστεύετε ότι υπάρχουν ακόμα τόσο πολλές διαφορές μεταξύ των «επαγγελμάτων για άνδρες» και των «επαγγελμάτων για γυναίκες»;
- Πιστεύετε ότι άνδρες και γυναίκες έχουν διαφορετικά επαγγελματικά ενδιαφέροντα;
- Πιστεύετε ότι άνδρες και γυναίκες έχουν διαφορετικά επαγγελματικά ενδιαφέροντα;
- Πιστεύετε ότι αυτό μπορεί να αλλάξει στο μέλλον; Γιατί;
- Μπορείτε να φανταστείτε τον εαυτό σας να ασχολείται με κάποιο από αυτά τα επαγγέλματα στο μέλλον; Με ποιο ή ποια;

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

Θα ασκήσει τεράστια επίδραση στους μαθητές και τις μαθήτριες να επισκεφθούν την τάξη ένας ή και περισσότεροι επαγγελματίες των μεταφορών και να μιλήσουν για τη δουλειά τους, και η επίδραση στα κορίτσια θα είναι πιθανότατα ακόμα πιο μεγάλη αν έρθουν γυναίκες. Η συνάντηση θα μπορούσε επίσης να πραγματοποιηθεί διαδικτυακά αν οι επαγγελματίες δεν μπορούν να επισκεφθούν την τάξη.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 23: ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Η μεγαλύτερη ζήτηση για εργατικό δυναμικό υψηλής εξειδίκευσης στον τομέα μεταφορών αφορά το πεδίο της ανάπτυξης λογισμικού και της συντήρησης ψηφιακών και αυτοματοποιημένων συστημάτων. Εάν δεν αντιμετωπιστούν σωστά, τα επαγγέλματα αυτά θα παρουσιάζουν επίσης την πιο σημαντική ανισορροπία μεταξύ των φύλων στο μέλλον, όχι μόνο στον τομέα των μεταφορών αλλά και σε άλλους τομείς της οικονομίας όπου αυτά τα επαγγέλματα είναι παραδοσιακά ανδροκρατούμενα.

Υπάρχουν και πολλά άλλα επαγγέλματα που θα παρουσιάσουν αυξημένη ζήτηση στο μέλλον. Ο τομέας αξιοποιεί μια παραδοσιακή προσέγγιση για το μάρκετινγκ και την εξυπηρέτηση πελατών και αναμένει αυξημένη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών στις πωλήσεις, το μάρκετινγκ και την εξυπηρέτηση πελατών. Επιπλέον, καθώς το εργατικό δυναμικό στον τομέα μεταφορών αποκτά όλο και μεγαλύτερη πολυμορφία, θα προκύψει και η ανάγκη για τη διαχείριση της πολυμορφίας. Όσον αφορά τα επαγγέλματα στα οποία, μελλοντικά, υπάρχει κίνδυνος εμφάνισης ανισορροπίας μεταξύ των φύλων, οι θέσεις των μηχανικών, το πεδίο της συντήρησης και οι θέσεις των οδηγών, τόσο επί του παρόντος όσο και στο μέλλον, πιθανώς να μην προσελκύσουν αρκετές γυναίκες και κορίτσια στον τομέα μεταφορών. Συνοψίζοντας, οι εξελισσόμενες αλλαγές στον τομέα μεταφορών έχουν ως εξής:

- Διάφορες διαδικασίες γίνονται αυτόματες ή ψηφιακές, η χρήση της τεχνολογίας των υπολογιστών εντάσσεται ή επεκτείνεται και η χρήση εναλλακτικών μορφών ενέργειας αναγνωρίζεται.
- Πραγματοποιείται μετάβαση σε πιο πράσινες και πιο βιώσιμες μεταφορές.
- Σε ορισμένους τομείς, όλα αυτά οδηγούν σε καλύτερες συνθήκες εργασίας λόγω της μείωσης των βρόμικων, επικίνδυνων και δύσκολων εργασιών.
- Λιγότερα επαγγέλματα που απαιτούν σωματική δύναμη και περισσότερα επαγγέλματα που απαιτούν υψηλή τεχνική επάρκεια.
- Παρατηρείται επίσης τάση προς την ανάπτυξη επαγγελματιών υψηλής εξειδίκευσης και την απώλεια επαγγελματιών χαμηλής και μέσης εξειδίκευσης.
- Ορισμένοι υποτομείς μέσης εξειδίκευσης που συνήθως απασχολούν κατά κύριο λόγο γυναίκες ήδη εξαφανίζονται εξαιτίας της αύξησης του αυτοματισμού και της εκμηχάνισης.
- Τα επαγγέλματα που αναμένεται να εμφανιστούν ως αποτέλεσμα της τεχνολογικής προόδου και της μετατόπισης προς τις πιο πράσινες μεταφορές σε γενικές γραμμές είναι δυνατό να ταξινομηθούν σε επαγγέλματα στην ανάπτυξη λογισμικού και τη συντήρηση ψηφιακών και αυτοματοποιημένων συστημάτων, στην εξ αποστάσεως λειτουργία και στη διανομή εναλλακτικών καυσίμων.
- Η μεγαλύτερη ζήτηση θα αφορά το πεδίο της ανάπτυξης λογισμικού και της συντήρησης ψηφιακών και αυτοματοποιημένων συστημάτων. Τα πεδία αυτά αντιμετωπίζουν σημαντικό κίνδυνο ανισορροπίας μεταξύ των φύλων εάν δεν αντιμετωπιστούν με τον σωστό τρόπο.
- Οι θέσεις για μηχανικούς καθώς και για εργασία στη συντήρηση ή οι θέσεις οδηγών επίσης κινδυνεύουν να μην προσελκύσουν αρκετές γυναίκες στον τομέα μεταφορών.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2021). *Educational toolkits to help fight gender stereotypes based on the example of the transport sector: Final study report on the development of the toolkits.*

DOI: 10.2832/11827.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 23: ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Αναδυόμενο επάγγελμα	Περιγραφή αρμοδιοτήτων
Ειδικοί στην τεχνητή νοημοσύνη (AI), την ψηφιακή τεχνολογία, τα μαζικά δεδομένα	Ανάπτυξη νέων λογισμικών μεταφοράς/ μετακίνησης για την εξατομίκευση των μεταφορών και των μετακινήσεων. Οι ειδικοί θα χρησιμοποιούν αλγόριθμους μηχανικής μάθησης για να βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα, εφαρμόζοντας αυτόνομη ερμηνεία δεδομένων και έλεγχο.
Μηχανικοί και σχεδιαστές λογισμικού	Ανάπτυξη εξατομικευμένων λύσεων για συγκεκριμένους πελάτες
Ειδικοί αυτοματισμών και ρομποτικής και ειδικοί συντήρησης αυτοματοποιημένων συστημάτων	Ανάπτυξη και συντήρηση αυτοματοποιημένων συστημάτων
Ειδικοί ασφάλειας και κυβερνοασφάλειας, προσωπικό νομικών υπηρεσιών και ειδικοί στην προστασία του ιδιωτικού απορρήτου	Υπεύθυνοι για τις πολιτικές ασφάλειας
Ειδικοί πληροφοριοκινητικότητας (infomobility)	Υπεύθυνοι σύνδεσης των υπηρεσιών μεταφοράς με το δίκτυο
Υπεύθυνοι ενοποίησης μεταφορών και κινητικότητας	Ενοποίηση των ειδικών γνώσεων κινητικότητας με τις δυνατότητες ΤΠΕ και παροχή νέων λύσεων μεταφοράς που αναπτύσσονται από προβλέψεις βάσει πραγματικών δεδομένων
Προγραμματιστές μεταφορών και σχεδιαστές εργαλείων για έξυπνες παραδόσεις	Λειτουργία οχημάτων διανομής για παραδόσεις στους πελάτες
Αυτοματοποιημένα οχήματα, τηλεχειριζόμενα οχήματα (drone) και χειριστές εξ αποστάσεως ιπτάμενων αντικειμένων	Λειτουργία οχημάτων υψηλού αυτοματισμού, παρακολούθηση και έλεγχος εξ αποστάσεως αυτοματοποιημένων στόλων, λειτουργία ημι-αυτόνομων πλοίων, οχημάτων, αεροπλάνων, τηλεχειριζόμενων οχημάτων (drone) κ.λπ.
Διανομείς εναλλακτικών καυσίμων, χειριστές και υπεύθυνοι σταθμών φόρτισης.	Χειριστές και υπεύθυνοι διανομής εναλλακτικών καυσίμων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 23: ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Αναδυόμενο επάγγελμα	Περιγραφή αρμοδιοτήτων	Μεγαλύτερη ζήτηση στο μέλλον	Μεγαλύτερος κίνδυνος για ανισορροπία μεταξύ των φύλων στο μέλλον
Ειδικοί στην τεχνητή νοημοσύνη (AI), την ψηφιακή τεχνολογία, τα μαζικά δεδομένα	Ανάπτυξη νέων λογισμικών μεταφοράς/ μετακίνησης για την εξατομίκευση των μεταφορών και των μετακινήσεων. Οι ειδικοί θα χρησιμοποιούν αλγόριθμους μηχανικής μάθησης για να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα, εφαρμόζοντας αυτόνομη ερμηνεία δεδομένων και έλεγχο.	65.4 %	46.8 %
Μηχανικοί και σχεδιαστές λογισμικού	Ανάπτυξη εξατομικευμένων λύσεων για συγκεκριμένους πελάτες	44.2 %	46.8 %
Ειδικοί αυτοματισμών και ρομποτικής και ειδικοί συντήρησης αυτοματοποιημένων συστημάτων	Ανάπτυξη και συντήρηση αυτοματοποιημένων συστημάτων	44.2 %	31.9 %
Ειδικοί ασφάλειας και κυβερνοασφάλειας, προσωπικό νομικών υπηρεσιών και ειδικοί στην προστασία του ιδιωτικού απορρήτου	Υπεύθυνοι για τις πολιτικές ασφάλειας	30.8 %	23.4 %
Ειδικοί πληροφοριοκινητικότητας (infomobility)	Υπεύθυνοι σύνδεσης των υπηρεσιών μεταφοράς με το δίκτυο	23.1 %	6.4 %
Υπεύθυνοι ενοποίησης μεταφορών και κινητικότητας	Ενοποίηση των ειδικών γνώσεων κινητικότητας με τις δυνατότητες ΤΠΕ και παροχή νέων λύσεων μεταφοράς που αναπτύσσονται από προβλέψεις βάσει πραγματικών δεδομένων	25.0 %	21.3 %
Προγραμματιστές μεταφορών και σχεδιαστές εργαλείων για έξυπνες παραδόσεις	Λειτουργία οχημάτων διανομής για παραδόσεις στους πελάτες	26.9 %	10.6 %
Αυτοματοποιημένα οχήματα, τηλεχειριζόμενα οχήματα (drone) και χειριστές εξ αποστάσεως ιπτάμενων αντικειμένων	Λειτουργία οχημάτων υψηλού αυτοματισμού, παρακολούθηση και έλεγχος εξ αποστάσεως αυτοματοποιημένων στόλων, λειτουργία ημι-αυτόνομων πλοίων, οχημάτων, αεροπλάνων, τηλεχειριζόμενων οχημάτων (drone) κ.λπ.	19.2 %	40.4 %
Διανομείς εναλλακτικών καυσίμων, χειριστές και υπεύθυνοι σταθμών φόρτισης.	Χειριστές και υπεύθυνοι διανομής εναλλακτικών καυσίμων.	11.5 %	27.7 %

± 25 λεπτά

Δραστηριότητα 24: Οι μεταφορές είναι επιλογή μου

Μάθημα

Διδασκαλία, επαγγελματικός προσανατολισμός, σχέδιο και τεχνολογία, ΤΠΕ, κοινωνικές επιστήμες, πολιτική παιδεία.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα ανακαλύψουν τις δυνατότητες του τομέα μεταφορών να προσφέρει πολύπλευρες ευκαιρίες εργασίας,
- Θα αναγνωρίσουν τη δυναμική ελκυστικότητα του τομέα μεταφορών.

Προετοιμασία και υλικό

- **Δραστηριότητα 24: Ερωτηματολόγιο**, για όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες.
- Το ερωτηματολόγιο συμπληρώνεται χωριστά από κάθε μαθητή/μαθήτρια, αλλά είναι καλύτερο να κάθονται όλοι σε ομάδες των τεσσάρων για τη συνέχεια της δραστηριότητας (ακόμα καλύτερο θα ήταν κάθε ομάδα να αποτελείται και από κορίτσια και από αγόρια κατά την ανασκόπηση).

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Αφού οι μαθητές και οι μαθήτριες πραγματοποιήσουν με τις οδηγίες του/της εκπαιδευτικού αρκετές από τις δραστηριότητες στο **ύνολο εργαλείων 5: Μεταφορά** και αποκτήσουν γνώσεις για τον τομέα μεταφορών (για τη σημασία, την πολυμορφία του τομέα, τις μελλοντικές προοπτικές του κ.λπ.), αναστοχάζονται σχετικά με τη δυνατότητα του τομέα να τους προσφέρει μελλοντικές ευκαιρίες εργασίας.

Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ

Βήμα 1
10 λεπτά

Μοιράστε τη **Δραστηριότητα 24: Ερωτηματολόγιο** και ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο χωριστά. Βοηθήστε τους να ξεκαθαρίσουν τυχόν απορίες που ενδεχομένως να προκύψουν.

Βήμα 2
5 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να μοιραστούν τις απαντήσεις στην ερώτηση 14 με την ομάδα τους.

Βήμα 3
10 λεπτά

Ανασκόπηση.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Συζητήστε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Νομίζετε ότι θα μπορούσαν οι μεταφορές να είναι το πάθος σας; Γιατί;
- Αν η απάντηση είναι «όχι», τι θα έπρεπε να αλλάξει στον τομέα ώστε να απαντήσετε «ναι»;
- Οι απαντήσεις των κοριτσιών διέφεραν σημαντικά από τις απαντήσεις των αγοριών; Αναλύστε τις διαφορές.
- Οι προηγούμενες δύο ερωτήσεις πιθανώς να βοηθήσουν στην κατάρριψη ορισμένων στερεοτύπων για τον τομέα μεταφορών:
 - Ο τομέας μεταφορών είναι βρόμικος.
 - Οι συνθήκες εργασίας είναι κακές.
 - Απαιτεί σωματική δύναμη.
 - Πρέπει να αποχωρίζεται την οικογένειά σου.

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Σε ζευγάρια, οι μαθητές και οι μαθήτριες μπορούν να υλοποιήσουν ένα παιχνίδι ρόλων που να αφορά μια συνέντευξη στον τομέα μεταφορών. Κάθε μαθητής/μαθήτρια μπορεί να αναζητήσει πληροφορίες σχετικά με το επάγγελμα που προτιμά και επέλεξε, ώστε να του/της πάρουν συνέντευξη ως ειδικού/ειδικής στον κλάδο που επισκέπτεται την τάξη.
- Σε μικρές ομάδες, οι μαθητές/μαθήτριες μπορούν να δημιουργήσουν ένα σύντομο διαφημιστικό βίντεο για μια εταιρεία του τομέα μεταφορών ή να σχεδιάσουν μια αγγελία για μια θέση εργασίας για νέους/νέες στον τομέα μεταφορών.
- Αν αντιληφθείτε ότι κάποιοι μαθητές/κάποιες μαθήτριες ενδιαφέρονται για ένα συγκεκριμένο επάγγελμα του τομέα μεταφορών, βοηθήστε τους να βρουν πληροφορίες σχετικά με το επάγγελμα αυτό, συμπεριλαμβανομένων των δεξιοτήτων, των σπουδών και των επαγγελματικών προοπτικών.⁸⁷

Συμβουλές και παρατηρήσεις

Η δραστηριότητα αυτή προϋποθέτει ότι έχετε ήδη πραγματοποιήσει ορισμένες από τις προηγούμενες δραστηριότητες στο **Σύνολο εργαλείων 5:**

Μεταφοράς Εναλλακτικά, μπορείτε να ενσωματώσετε στη δραστηριότητα τη διερεύνηση πολλών και διαφορετικών τωρινών και μελλοντικών επαγγελμάτων στον τομέα μεταφορών, χρησιμοποιώντας τις αφίσες από το Skillful Project στο [επαγγέλματα στις αεροπορικές μεταφορές 2020 με 2035](#)⁸², [επαγγέλματα στις οδικές μεταφορές 2020](#)⁸³ και [2035](#)⁸⁴, το μέλλον των [σιδηροδρομικών μεταφορών και επαγγελμάτων από το 2020 ως το 2035](#), [ναυτικά επαγγέλματα 2020](#)⁸⁵ και [2035](#)⁸⁶.

Αν το θέμα αυτό έχει κινήσει το ενδιαφέρον ορισμένων μαθητών/μαθητριών, θα πρέπει να τους δοθεί η ευκαιρία να το διερευνήσουν περαιτέρω με τη βοήθεια άλλων καθηγητών/καθηγητριών, με συμπληρωματικές δραστηριότητες, βιβλιογραφία, κ.λπ.

⁸² <http://skillfulproject.eu/ajax/DownloadHandlerFM.php/downloadFile?id=15223>.

⁸³ <http://skillfulproject.eu/ajax/DownloadHandlerFM.php/downloadFile?id=15221>.

⁸⁴ <http://skillfulproject.eu/ajax/DownloadHandlerFM.php/downloadFile?id=15222>.

⁸⁵ <http://skillfulproject.eu/ajax/DownloadHandlerFM.php/downloadFile?id=15225>

⁸⁶ <http://skillfulproject.eu/ajax/DownloadHandlerFM.php/downloadFile?id=15226>

⁸⁷ Θα βρείτε μια γενική επισκόπηση στο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2021) *Educational toolkits to help fight gender stereotypes based on the example of the transport sector: Final study report on the development of the toolkits*. DOI: 10.2832/11827.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 24: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Σημειώστε τρία πράγματα σε κάθε κατηγορία:

1. Τι σας έρχεται στο μυαλό όταν σκέφτεστε τις μεταφορές;	
a	
b	
c	
2. Τι σας έρχεται στο μυαλό όταν σκέφτεστε τις οδικές μεταφορές;	
a	
b	
c	
3. Ονομάστε τρία επαγγέλματα στον υποτομέα των οδικών μεταφορών:	
a	
b	
c	
4. Τι σας έρχεται στο μυαλό όταν σκέφτεστε τις σιδηροδρομικές μεταφορές;	
a	
b	
c	
5. Ονομάστε τρία επαγγέλματα στον υποτομέα των σιδηροδρομικών μεταφορών:	
a	
b	
c	
6. Τι σας έρχεται στο μυαλό όταν σκέφτεστε τις αεροπορικές μεταφορές;	
a	
b	
c	
7. Ονομάστε τρία επαγγέλματα στον υποτομέα των αεροπορικών μεταφορών:	
a	
b	
c	

8. Τι σας έρχεται στο μυαλό όταν σκέφτεστε τις αστικές μεταφορές;

a

b

c

9. Ονομάστε τρία επαγγέλματα στον υποτομέα των αστικών μεταφορών:

a

b

c

10. Τι σας έρχεται στο μυαλό όταν σκέφτεστε τις πλωτές μεταφορές;

a

b

c

11. Ονομάστε τρία επαγγέλματα στον υποτομέα των πλωτών μεταφορών:

a

b

c

12. Ονομάστε τρία επαγγέλματα στην εφοδιαστική αλυσίδα των μεταφορών:

a

b

c

13. Ονομάστε τρία επαγγέλματα στην εφοδιαστική αλυσίδα των μεταφορών:

a

b

c

14. Τι θεωρείς σημαντικό όταν σκέφτεσαι το μελλοντικό σου επάγγελμα;

a

b

c

± 30 λεπτά

Δραστηριότητα 25: Τρεις και τρεις

Μάθημα

Διδασκαλία, επαγγελματικός προσανατολισμός, σχέδιο και τεχνολογία, ΤΠΕ, κοινωνικές επιστήμες, πολιτική παιδεία, φυσικές επιστήμες.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Θα αναλύσουν την εργασία που έκαναν με την εργαλειοθήκη και θα αναστοχαστούν σε σχέση με τις ιδέες και τις σκέψεις τους,
- Θα βελτιώσουν τις μεταγνωσιακές τους δεξιότητες, καθώς αναλύουν όσα σκέφτονται και τα συζητούν στην τάξη.

Προετοιμασία και υλικό

- Αν η εργασία που πραγματοποιήθηκε με την εργαλειοθήκη έγινε με διαλείμματα, σκεφτείτε αν θα ήταν χρήσιμο να επαναλάβετε με συντομία τις δραστηριότητες που επιλέξατε για το **Σύνολο εργαλείων 5: Μεταφορά** και την εργασία που κάνατε με τους μαθητές και τις μαθήτριες προτού ξεκινήσετε τη δραστηριότητα.
- Οι μαθητές και οι μαθήτριες μοιράζονται σε ομάδες τεσσάρων ατόμων.
- Ένα φύλλο χαρτί για κάθε μαθητή/μαθήτρια και αυτοκόλλητα χαρτάκια σημειώσεων.
- **Δραστηριότητα 25: Φύλλο εργασίας «τρεις και τρεις»** για διανομή σε όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες.

Κύριο σημείο εστίασης και βασικά ζητήματα

Μέσω αυτής της ρουτίνας σκέψης, η οποία αποτελεί μια προσαρμογή της Ρουτίνας +1,⁸⁸ οι μαθητές και οι μαθήτριες θα έχουν την ευκαιρία να προβληματιστούν για όσα συζητήθηκαν ήδη και να συγκρίνουν τις απόψεις τους με αυτές των συμμαθητών/συμμαθητριών τους. Η δραστηριότητα αυτή προσφέρει επίσης στους μαθητές/τις μαθήτριες μια ευκαιρία να διερευνήσουν περισσότερο διάφορα θέματα που ενδεχομένως τους ενδιαφέρουν.

88 This thinking routine was developed as part of the Visible Thinking project at Project Zero, Harvard Graduate School of Education. See more at: <http://pz.harvard.edu/sites/default/files/%2B1%20Routine.pdf>.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βήμα 1 3 λεπτά

Επαναλάβετε με συντομία τις δραστηριότητες που έγιναν στο [Σύνολο εργαλείων 5: Μεταφορά](#) με τους μαθητές και τις μαθήτριες.

Βήμα 2 3 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες και σκεφτούν ο καθένας/η καθεμία μόνοι τους και να σημειώσουν τις τρεις πιο σημαντικές ιδέες σχετικά με τον τομέα των μεταφορών που μπορούν να θυμηθούν ή που θεωρούν ότι έχουν σημασία στη ζωή τους.

Βήμα 3 4 λεπτά

Όπως κάθονται σε ομάδες των τεσσάρων, ζητήστε από τους μαθητές/ τις μαθήτριες να δώσουν το χαρτί τους στον μαθητή/τη μαθήτρια που κάθεται στα δεξιά τους, ο οποίος/η οποία θα διαβάσει αυτό που έχει γραφτεί και θα προσθέσει μια σημαντική ιδέα από τον δικό του/της κατάλογο στον κατάλογο του συμμαθητή ή της συμμαθήτριάς του/της. Αυτό θα επαναληφθεί άλλες δύο φορές, μέχρις ότου όλοι/όλες να έχουν διαβάσει όλους τους καταλόγους στην ομάδα και να έχουν προσθέσει από ένα στοιχείο σε καθένα.

Βήμα 4 4 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να συγκρίνουν και να

συζητήσουν τους καταλόγους τους, που τώρα έχουν έξι στοιχεία. Θα πρέπει να εξηγήσουν στα άλλα μέλη της ομάδας γιατί οι αρχικές τρεις ιδέες τους ήταν οι πιο σημαντικές για αυτούς/αυτές και θα πρέπει να αποφασίσουν αν θα ήθελαν να συμπεριλάβουν στις τρεις πιο σημαντικές ιδέες τους κάποια από τις ιδέες που έδωσαν οι συμμαθητές/συμμαθήτριάς τους και να εξηγήσουν τον λόγο. Οι μαθητές και οι μαθήτριες σημειώνουν τις τελικές τρεις πιο σημαντικές ιδέες στη [Δραστηριότητα 25: Φύλλο εργασίας «τρεις και τρεις»](#).

Βήμα 5 4 λεπτά

Ζητήστε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να σημειώσουν έννοιες ή ιδέες που χρειάζονται αποσαφήνιση σε ένα φύλλο χαρτί ή σε αυτοκόλλητα χαρτάκια σημειώσεων.

Βήμα 6 6 λεπτά

Συγκεντρώστε τις σημειώσεις και διαβάστε φωναχτά μία ερώτηση. Βοηθήστε τους μαθητές και τις μαθήτριες να δώσουν απαντήσεις. Ρωτήστε αν θα ήθελε να απαντήσει κάποιος άλλος μαθητής/ κάποια άλλη μαθήτρια. Αν δεν μπορεί να απαντήσει κανείς/καμία, απαντήστε εσείς στις ερωτήσεις.

Βήμα 7 6 λεπτά

Ανασκόπηση.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

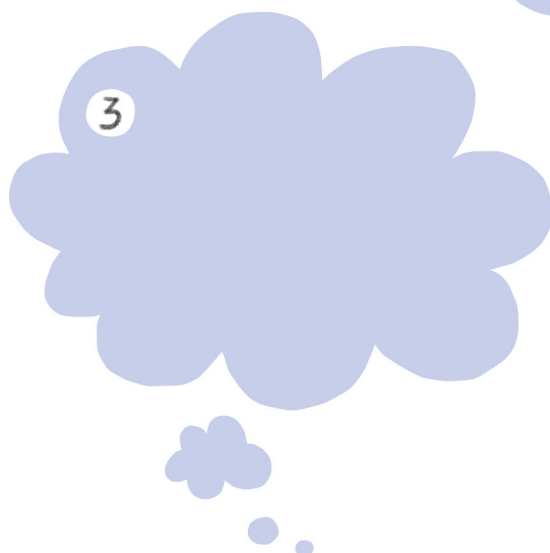
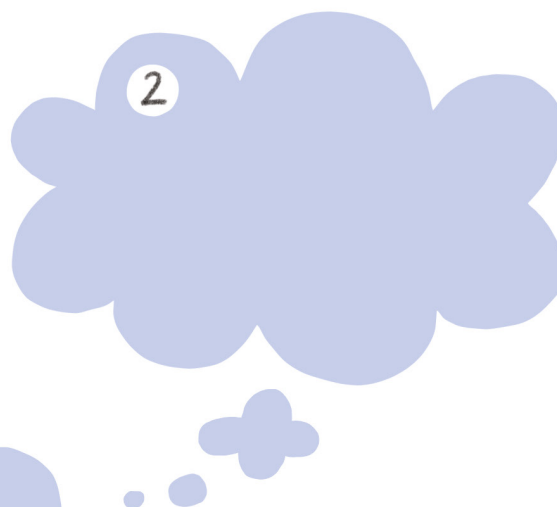
- Διαμορφώστε τις ερωτήσεις για την ανασκόπηση με βάση τις σημειώσεις των μαθητών/μαθητριών.
- Σε γενικές γραμμές, αν αυτή χρησιμοποιηθεί ως η τελευταία δραστηριότητα του συνόλου εργαλείων, θα ήταν ενδιαφέρον να ερωτηθούν τα κορίτσια και τα αγόρια αν και κατά πόσο άλλαξε η αντίληψή τους για τις μεταφορές.

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Εφαρμόστε αυτή τη ρουτίνα σκέψης και σε άλλα θέματα.
- Σκεφτείτε αν θα ήταν χρήσιμο να ενσωματώσετε περισσότερα στοιχεία· για παράδειγμα, να ζητήσετε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να μοιραστούν τις τρεις πιο σημαντικές έννοιες για τις μεταφορές σε μια διαδικτυακή δημοσκόπηση και στη συνέχεια να προβάλετε τα αποτελέσματα σε μια οθόνη.
- Η δραστηριότητα αυτή, με τις αναγκαίες τροποποιήσεις, μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί ως τελική δραστηριότητα ολόκληρης της εργαλειοθήκης.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 25: ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ «ΤΡΕΙΣ ΚΑΙ ΤΡΕΙΣ»

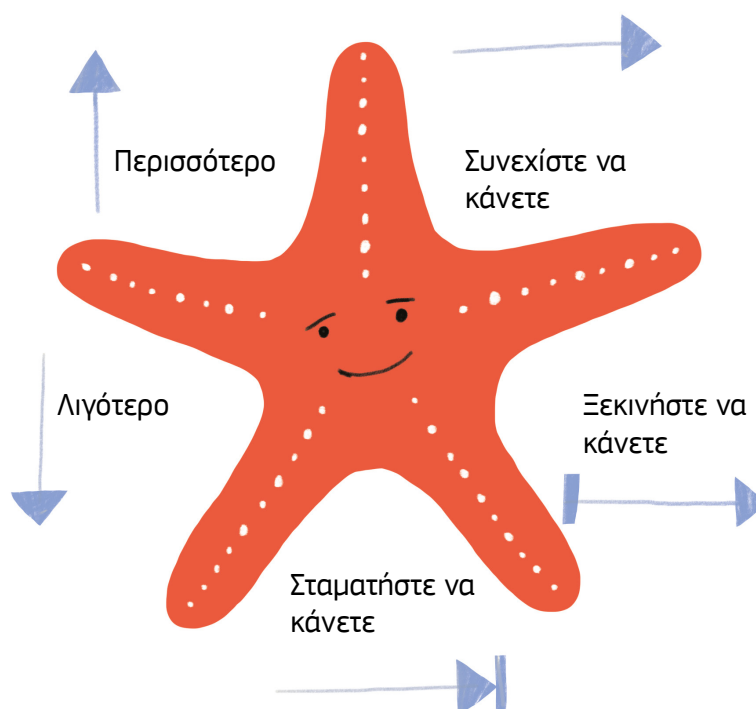
Σημειώστε τις τρεις καλύτερες ιδέες σας.

ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ 6: ΣΥΝΕΧΗΣ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Αυτό το σύνολο εργαλείων σας καλεί να στοχαστείτε την εμπειρία σας από την εργασία με την εργαλειοθήκη στην τάξη, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους αυτή η εμπειρία άλλαξε τις αντιλήψεις σας σχετικά με την παιδαγωγική που δείχνει ευαισθησία σε θέματα ισότητας φύλων και σε όλα τα άλλα ζητήματα που θίγει η εργαλειοθήκη. Σας προτρέπουμε να μελετήσετε οποιαδήποτε από τα τρία ή και τα τρία εργαλεία αυτο-αξιολόγησης που παρέχονται ακολούθως, αφού χρησιμοποιήσετε τις μαθησιακές δραστηριότητες στην τάξη.

Συνεχής αυτο-αξιολόγηση, εργαλείο 1: Ο αστερίας της αναδρομής

Κεντρικό στοιχείο του εργαλείου

- Πρόκειται για ένα διαισθητικό, απλό αλλά στιβαρό εργαλείο που έχουμε δανειστεί από τον επιχειρηματικό κόσμο, το οποίο ζητά αναστοχασμό και αλλαγή.
- Υπάρχουν πέντε κατηγορίες τις οποίες μπορείτε να σκεφτείτε σε σχέση με τον τρόπο που κάνετε το μάθημά σας και τον τρόπο που χρησιμοποιήσατε την εργαλειοθήκη.

Λάβετε υπόψη

- Δεν χρειάζεται να απαντήσετε γραπτώς στις ερωτήσεις αν δεν θέλετε. Ο αναστοχασμός μπορεί να γίνει νοερά. Ωστόσο, η χρήση χαρτιού και στυλό δημιουργεί κατάλληλες συνθήκες για πιο βαθύ αναστοχασμό.

1. Συνεχίστε να κάνετε τα πράγματα με τα οποία είστε απόλυτα ικανοποιημένος/η:

a.

b.

c.

2. Λιγότερες από τις πρακτικές που θέλουν βελτίωση:

a.

b.

c.

3. Περισσότερες από τις πρακτικές που σας αρέσουν, αλλά πιθανώς να μην εκμεταλλεύεστε πλήρως:

a.

b.

c.

4. Σταματήστε να κάνετε τις πρακτικές που βρίσκετε μη ικανοποιητικές:

- a.
- b.
- c.

5. Ξεκινήστε να κάνετε τα νέα πράγματα που μάθατε και θεωρείτε ότι θα προσθέσουν αξία στον τρόπο με τον οποίο διδάσκετε:

- a.
- b.
- c.

Συνεχής αυτο-αξιολόγηση, εργαλείο 2: Πόσο «χαμογελαστός» είσαι;

Κεντρικό στοιχείο του εργαλείου

Αυτή η ρουμπρίκα έχει ως στόχο να σας ωθήσει να σκεφτείτε ορισμένες από τις πτυχές που πραγματεύτηκε η εργαλειοθήκη. Τέσσερις πτυχές και τέσσερα «επίπεδα απόδοσης» θα σας βοηθήσουν να βρείτε τη θέση σας σε αυτόν τον χάρτη.

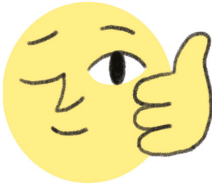
Λάβετε υπόψη

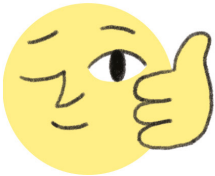
Για καθεμία από τις διαφορετικές πτυχές που αναλύσατε, πρέπει να προσπαθήσετε να ωθήσετε τον εαυτό σας να φτάσει το επόμενο «επίπεδο απόδοσης» (δηλαδή, πρέπει να ρωτήσετε τον εαυτό σας τι θα μπορούσατε να κάνετε για να κινηθείτε προς τα αριστερά στη ρουμπρίκα).

Πιθανές παραλλαγές

Ακολουθεί μια κλίμακα αυτο-αξιολόγησης. Πιθανώς να σας είναι πιο εύκολο να σημειώσετε το κατάλληλο κουτάκι στο διάγραμμα, παρά να βρείτε τη θέση σας στη ρουμπρίκα.

Ωστόσο, με τον ίδιο τρόπο όπως και με τη ρουμπρίκα, πρέπει να προσπαθήσετε να ωθήσετε τον εαυτό σας να φτάσει το επόμενο «επίπεδο απόδοσης» και να κινηθεί προς τα αριστερά στο μέλλον.

				
Αναγνωρίζω τα στερεότυπα για τα φύλα στο σχολείο.	Μπορώ ξεκάθαρα να αναγνωρίζω τα στερεότυπα για τα φύλα στο πλαίσιο του σχολείου και πάντα προσπαθώ να τα εξουδετερώνω.	Νομίζω ότι μπορώ να αναγνωρίσω τα περισσότερα στερεότυπα για τα φύλα, αλλά έχω αντιληφθεί πως έχω περιθώρια για βελτίωση.	Δεν είμαι σίγουρος/η ότι μπορώ να αναγνωρίσω ορισμένα από τα στερεότυπα για τα φύλα που αναφέρονται στις δραστηριότητες και τον τρόπο που επηρεάζουν την εξέλιξη των κοριτσιών και των αγοριών.	Δεν νομίζω ότι θα μπορούσα να αναγνωρίσω τα στερεότυπα για τα φύλα στο σχολείο. Ορισμένες από τις δραστηριότητες μου προκάλεσαν έκπληξη.
Δεν υπάρχει ούτε κρυφό ούτε άκυρο σχολικό πρόγραμμα στον τρόπο με τον οποίο διδάσκω.	Πάντα λαμβάνω συνειδητή στάση απέναντι στο κρυφό ή το άκυρο πρόγραμμα όταν διδάσκω.	Συνήθως αναθεωρώ συνειδητά τη γλώσσα που χρησιμοποιώ, τον τρόπο με τον οποίο απευθύνομαι στα αγόρια και στα κορίτσια ή τις προσδοκίες που έχω από τα παιδιά, αλλά είναι δύσκολο να τα προσέχεις συνέχεια όλα αυτά.	Αυτά τα πράγματα μπορεί να είναι σημαντικά και καμιά φορά τα σκέφτομαι, αλλά δεν είναι πάντα εύκολο να το κάνεις.	Με τόσες απαιτήσεις που υπάρχουν από τους/τις εκπαιδευτικούς, δεν έχω τον χρόνο να σκέφτομαι τέτοια πράγματα.
Μια εκπαίδευση απαλλαγμένη από στερεότυπα θα συνέβαλε κατά πολύ στην πραγματοποίηση επαγγελματικών επιλογών απαλλαγμένων από στερεότυπα.	Θεωρώ πως αν τα σχολεία, τα σχολικά προγράμματα, οι εκπαιδευτικές πρακτικές κ.λπ. δεν ήταν τόσο επηρεασμένα από τα στερεότυπα για τα φύλα, θα υπήρχαν πολύ περισσότερες γυναίκες μηχανικοί και πολύ περισσότεροι άνδρες νοσοκόμοι στην κοινωνία μας.	Νομίζω ότι ακόμα κι αν είχαμε σχολεία απαλλαγμένα από τα στερεότυπα για τα φύλα, υπάρχουν ακόμα πολλοί άλλοι παράγοντες που επηρεάζουν τις επαγγελματικές επιλογές των ανθρώπων.	Το σχολείο, η οικογένεια ή η κοινωνία γενικά ενδεχομένως να επηρεάζουν τις επαγγελματικές επιλογές των αγοριών και των κοριτσιών, αλλά σε τελική ανάλυση, η αιτία είναι ότι τα κορίτσια και τα αγόρια έχουν διαφορετικά ενδιαφέροντα στη ζωή τους.	Τα αγόρια και τα κορίτσια έχουν διαφορετικά ενδιαφέροντα στο σχολείο απλά και μόνο επειδή διαφέρουν μεταξύ τους.
Η σταδιοδρομία στον τομέα μεταφορών ακούγεται εξίσου ελκυστική για τα κορίτσια όσο και για τα αγόρια.	Ο τομέας μεταφορών προσφέρει εξαιρετικές επαγγελματικές ευκαιρίες τόσο για τα κορίτσια όσο και για τα αγόρια. Οι δεξιότητες, οι αντιλήψεις και οι γνώσεις που θα απαιτεί ο τομέας αυτός στο μέλλον μπορούν να καλλιεργηθούν εξίσου στα κορίτσια και τα αγόρια.	Ο τομέας μεταφορών πιθανώς να προσφέρει καλές επαγγελματικές ευκαιρίες για τα αγόρια και τα κορίτσια, αλλά κι εκεί υπάρχουν ακόμα πολλά στερεότυπα που πρέπει να αντιμετωπιστούν.	Θεωρώ ότι το σχολικό σύστημα μπορεί να παρέχει την ίδια εκπαίδευση στα κορίτσια και τα αγόρια, αλλά τα κορίτσια θα έχουν εκ φύσεως μικρότερη κλίση προς αυτά τα επαγγέλματα.	Ίσως να υπάρχουν γυναίκες που εργάζονται στον τομέα μεταφορών, αλλά το είδος των αντιλήψεων, των δεξιοτήτων και των γνώσεων που απαιτεί ο χώρος αρμόζουν καλύτερα στους άνδρες.

				
Αναγνωρίζω τα στερεότυπα για τα φύλα στο σχολείο.				
Δεν υπάρχει ούτε κρυφό ούτε άκυρο σχολικό πρόγραμμα στον τρόπο με τον οποίο διδάσκω.				
Μια εκπαίδευση απαλλαγμένη από στερεότυπα θα συνέβαλε κατά πολύ στην πραγματοποίηση επαγγελματικών επιλογών απαλλαγμένων από στερεότυπα.				
Η σταδιοδρομία στον τομέα μεταφορών ακούγεται εξίσου ελκυστική για τα κορίτσια όσο και για τα αγόρια.				

Συνεχής αυτο-αξιολόγηση, εργαλείο 3: Μια σειρά δηλώσεων

Κεντρικό στοιχείο του εργαλείου

Οι πιο επιτυχημένες δραστηριότητες επαγγελματικής εξέλιξης των δασκάλων είναι αυτές που έχουν διάρκεια στον χρόνο· η αυτο-αξιολόγηση αποτελεί ουσιαστική πηγή πληροφόρησης για την αξιολόγηση της διδασκαλίας. Οι εκπαιδευτικοί που επαναλαμβάνουν περιοδικά και καταγράφουν τα αποτελέσματα της αυτο-αξιολόγησης αναγνωρίζουν τόσο την αποτελεσματικότητα όσο και τη βελτίωση στον τρόπο με τον οποίο διδάσκουν.

Λάβετε υπόψη

Ένα βασικό στοιχείο που στηρίζει την παιδαγωγική προσέγγιση της εργαλειοθήκης είναι η ιδέα ότι η επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών συνδέεται με τη δική τους βιωματική μάθηση και τον αναστοχασμό σε σχέση με αυτή την εμπειρία, πράγμα το οποίο στηρίζει τους εκπαιδευτικούς στη βελτίωση των περαιτέρω εκπαιδευτικών εμπειριών τους μέσω της κριτικής σκέψης.

	Μια σειρά δηλώσεων για να αναστοχαστώ τον τρόπο που διδάσκω	Ναι	Δεν είμαι σίγουρος/η
1.	Σέβομαι την αξιοπρέπεια κάθε μαθητή/μαθήτριας.		
2.	Ενθαρρύνω όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες να νιώθουν ασφαλείς στο σχολείο και να εκφράζουν τη γνώμη, τις ιδέες και τις αξίες τους.		
3.	Φροντίζω να προσφέρω εποικοδομητική ανατροφοδότηση σε όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες.		
4.	Σέβομαι τις απόψεις κάθε μαθητή και μαθήτριας, ακόμα κι αν διαφωνώ με αυτές.		
5.	Προτρέπω τους μαθητές και τις μαθήτριες να αποκτήσουν ενσυναίσθηση.		
6.	Δεν εγκρίνω την κοροϊδία και τον σαρκασμό μέσα στην τάξη.		
7.	Προσπαθώ να διορθώνω την ανάρμοστη συμπεριφορά με διακριτικότητα.		
8.	Προσπαθώ να τονώσω την αυτοπεποίθηση κάθε μαθητή/μαθήτριας.		
9.	Προσπαθώ να είμαι ανοιχτός/-ή και δείχνω κατανόηση προς τις ανάγκες κάθε μαθητή/μαθήτριας.		
10.	Προσπαθώ να πετύχω την ενεργή συμμετοχή όλων των μαθητών και μαθητριών στις δραστηριότητες της τάξης.		
11.	Αποφεύγω το «κήρυγμα» και έχω επίγνωση ότι επικοινωνώ τόσο λεκτικά όσο και μη λεκτικά.		
12.	Έχω επίγνωση ότι ο τόνος της φωνής μου και ο τρόπος που κινούμαι επηρεάζει το ενδιαφέρον των μαθητών και μαθητριών.		
13.	Έχω επίγνωση και δείχνω προσοχή στα στερεότυπα για τα φύλα και τον σεξισμό.		

	Μια σειρά δηλώσεων για να αναστοχαστώ τον τρόπο που διδάσκω	Ναι	Δεν είμαι σίγουρος/η
14.	Ο τρόπος που διδάσκω έχει ως στόχο να προάγει την προσωπική εξέλιξη των μαθητών και μαθητριών.		
15.	Έρχομαι στην τάξη με ενθουσιασμό.		
16.	Υποστηρίζω ότι εφόσον κάνεις μια δουλειά, πρέπει να την κάνεις καλά.		
17.	Ικανοποιώ τα ενδιαφέροντα των μαθητών και μαθητριών συζητώντας θέματα που δεν έχω προσχεδιάσει ή/και την επικαιρότητα.		
18.	Προετοιμάζω τις δραστηριότητές μου και φροντίζω οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοούν τον σκοπό και το περιεχόμενο κάθε δραστηριότητας.		
19.	Τα υλικά μου είναι οργανωμένα και τα χρησιμοποιώ αποτελεσματικά (π.χ. ο πίνακας είναι οργανωμένος, τα φύλλα εργασίας είναι ευανάγνωστα κ.λπ.)		
20.	Υποδεικνύω με σαφήνεια τα σημαντικά σημεία κάθε δραστηριότητας.		
21.	Ενθαρρύνω τους μαθητές και τις μαθήτριες να αναλαμβάνουν δράση για να καταπολεμήσουν τα στερεότυπα για τα φύλα και να βελτιώνουν το σχολικό περιβάλλον.		
22.	Σε όλες μου τις επαφές με τους μαθητές και τις μαθήτριες, εντός και εκτός τάξης, ενθαρρύνω τις αντιλήψεις και τις συμπεριφορές που προάγουν την ισότητα των φύλων.		
23.	Χρησιμοποιώ τις προσπάθειες και τα επιτεύγματα των μαθητών και των μαθητριών ως προς την καταπολέμηση των στερεοτύπων για τα φύλα και τη βελτίωση του σχολικού περιβάλλοντος για να αξιολογώ την αποτελεσματικότητά μου.		
24.	Είμαι δεκτικός/-ή στις προτάσεις των μαθητών και μαθητριών σχετικά με την ανάδειξη συγκεκριμένων αντιλήψεων και συμπεριφορών που προάγουν την ισότητα των φύλων.		
25.	Αναγνωρίζω την αλληλεξαρτώμενη σχέση μεταξύ σχολείου και γονέων και ενημερώνω τους γονείς εκ των προτέρων σχετικά με τις δραστηριότητες των μαθητών και μαθητριών εκτός σχολείου.		
26.	Έχω προσκαλέσει μέλη της κοινότητας με επαγγελματική εξειδίκευση ή πείρα σε επαγγέλματα που σχετίζονται με τον τομέα μεταφορών για να μιλήσουν στους μαθητές και τις μαθήτριες και να τους κινητοποιήσουν ώστε να σκεφτούν και λιγότερο γνωστά επαγγέλματα, ανεξάρτητα από το φύλο τους.		
ΣΥΝΟΛΟ			

ΤΕΛΙΚΟΣ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ

Κάνω αυτά που πρέπει;

Τι κάνω καλά;

Τι μπορώ να κάνω για να βελτιωθώ;

Πρέπει να συμπεριλάβω τους μαθητές και τις μαθήτριες στην αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο διδάσκω; Γιατί;

ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ 7:ΕΝΑ ΒΗΜΑ ΜΠΡΟΣΤΑ

Αυτό το σύνολο εργαλείων σάς δίνει τη δυνατότητα να διερευνήσετε προσωπικά και σε μεγαλύτερο βάθος, εάν το επιθυμείτε, όλα τα ζητήματα που πραγματεύεται η εργαλειοθήκη στο σύνολό της. Παρέχει μια σειρά από υποστηρικτικά υλικά, όπως γλωσσάρια, γλωσσικούς οδηγούς ευαίσθητους σε θέματα φύλου, πρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό και επιπλέον πληροφορίες και υλικό για ανάγνωση.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Γλωσσάρια για την ισότητα των φύλων

[Gender Equality Glossary \(Γλωσσάρι για την ισότητα των φύλων\)](#) (Συμβούλιο της Ευρώπης) — Ορισμοί εννοιών βάσει των ορισμών και των όρων των οργάνων και προτύπων του Συμβουλίου της Ευρώπης.

[Gender Equality Glossary \(Γλωσσάρι για την ισότητα των φύλων\)](#) (Γυναίκες των Ηνωμένων Εθνών / UN Women) — Διαδικτυακό εργαλείο που παρέχει έννοιες και ορισμούς από την άποψη του φύλου.

[Gender Equality Glossary and Thesaurus \(Γλωσσάρι και θησαυρός για την ισότητα των φύλων\)](#) (Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων) — Εξειδικευμένο εργαλείο ορολογίας που προάγει μια κοινή κατανόηση όρων ισότητας των φύλων σε όλη την ΕΕ.

2. Γλωσσικοί οδηγοί ευαίσθητοι σε θέματα φύλου

[Gender-Inclusive Language Guidelines \(Οδηγός για χρήση γλώσσας ουδέτερης ως προς το φύλο\)](#) (Γυναίκες των Ηνωμένων Εθνών / UN Women) — Προάγει την ισότητα των φύλων μέσω της χρήσης της γλώσσας.

[Gender-Sensitive Communication Online Toolkit \(Διαδικτυακή εργαλειοθήκη επικοινωνίας ευαίσθητης σε θέματα φύλου\)](#) (Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων) — Εύχρηστος οδηγός για τη χρήση γλώσσας με μεγαλύτερη ευαισθησία σε θέματα φύλου.

3. Πληροφορίες για την ισότητα των φύλων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση

[Gender Statistics Database \(Βάση δεδομένων στατιστικών στοιχείων με βάση το φύλο\)](#) (Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων) — Ολοκληρωμένο κέντρο γνώσεων για στατιστικά στοιχεία με βάση το φύλο και πληροφορίες για διάφορες πλευρές της (αν)ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών στην ΕΕ.

[A Guide for Gender Equality in Teacher Education Policy and Practices \(Ένας οδηγός για την ισότητα των φύλων στην πολιτική και τις πρακτικές εκπαίδευσης εκπαιδευτικών\)](#) (UNESCO) — Εργαλείο για την ένταξη της διάστασης του φύλου σε όλες τις πτυχές της εκπαίδευσης και κατάρτισης των εκπαιδευτικών, και ιδίως στις πολιτικές και τον σχεδιασμό, την κατάρτιση προϋπολογισμών, την ανάπτυξη του σχολικού προγράμματος, το παιδαγωγικό και διδακτικό υλικό, τις υποστηρικτικές υπηρεσίες, καθώς και την παρακολούθηση και την αξιολόγηση.

[Relevance of Gender in Education and Training \(Η σημασία του φύλου στην εκπαίδευση και κατάρτιση\)](#) (Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων) — Συζήτηση για τα βασικά θέματα φύλου στην εκπαίδευση και δυνατότητες για αλλαγή.

4. Πληροφορίες για τον τομέα μεταφορών και τις επαγγελματικές επιλογές

Drawing the Future (Σχεδιάζοντας το μέλλον) (Εκπαίδευση και Εργοδότες / Education and Employers) — Έκθεση που παρέχει μια επισκόπηση των διάφορων κοινωνικών, πολιτιστικών και οικονομικών παραγόντων που επηρεάζουν τις επαγγελματικές φιλοδοξίες των παιδιών, με βάση έρευνες σε παιδιά από όλο τον κόσμο.

EU Transport in Figures (Οι ευρωπαϊκές μεταφορές με αριθμητικά στοιχεία) (Ευρωπαϊκή Επιτροπή) — Στατιστικά βιβλιάρια που ανανεώνονται ετησίως.

Jobs Split Along Gender Lines (Κατανομή των επαγγελμάτων με βάση το φύλο) (Eurostat) — Συνδυασμός στατιστικών στοιχείων από όλες τις χώρες της ΕΕ σχετικά με τον διαχωρισμό βάσει φύλου στην αγορά εργασίας.

The LEARN! Project (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για την Ασφάλεια των Μεταφορών) — Χρήσιμες πηγές και πληροφορίες για την εκπαίδευση σε θέματα ασφάλειας στις μεταφορές.

Skillfull Project (Forum of European National Highway Research Laboratories Knowledge Centre) — Έργο χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ, που παρέχει πλήθος πηγών για την καλλιέργεια των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των μελλοντικών επαγγελματιών στον τομέα μεταφορών, σε όλα τα επίπεδα.

Transport EU Statistics (Ευρωπαϊκές στατιστικές για τις μεταφορές) (Eurostat) — Συλλογή στατιστικών στοιχείων για τις μεταφορές από όλες τις χώρες της ΕΕ και σχετικές πηγές.

Transport Infographics and Maps (Πληροφοριακά γραφήματα και χάρτες για τις μεταφορές) (Ευρωπαϊκή Επιτροπή) — Συναρπαστικά στοιχεία για διάφορα θέματα και ζητήματα που σχετίζονται με τις μεταφορές και την κινητικότητα.

5. Διαδικτυακό διδακτικό υλικό για το φύλο, την εκπαίδευση ή/και τις επαγγελματικές φιλοδοξίες

Apprenticeship Toolkit #STEMappkit (WISE, Semta και Institution of Civil Engineers) — Συλλογή από βέλτιστες πρακτικές, εξειδικευμένες γνώσεις και περιπτωσιολογικές μελέτες με στόχο την προσέλκυση, συμμετοχή, υποστήριξη και παραμονή των γυναικών σε προγράμματα μαθητείας στον τομέα STEM.

Babble Dabble Do: Connecting Through Creativity (Make My Day: Visions LLC) — Συλλογή δημιουργικών εργασιών και εργασιών των τομέων STEM για παιδιά.

Boys in Care Work (Αγόρια στον χώρο της παροχής φροντίδας) (Dissens - Institute for Education and Research) — Εργαλείο που έχει ως στόχο να υποστηρίξει εκπαιδευτικούς και νέους/νέες εργαζόμενους/εργαζόμενες στον επαγγελματικό προσανατολισμό, βοηθώντας τους να παρέχουν συμβουλές απαλλαγμένες από στερεότυπα και να στηρίζουν τα αγόρια που κάνουν ασυνήθιστες επαγγελματικές επιλογές.

BREAK! (Εσθονικό Γραφείο του Επιτρόπου για την ισότητα των φύλων και την ίση μεταχείριση / Estonian Gender Equality and Equal Treatment Commissioner's Office) — Πολυμεσικό έργο χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ, που περιλαμβάνει διδακτικό υλικό για εκπαιδευτικούς σχετικά με τον τρόπο που πρέπει να μιλούν για τα στερεότυπα των φύλων σε μαθητές και μαθήτριες διαφορετικών τάξεων και ηλικιακών ομάδων.

Breaking the Mould (Σπάζοντας το καλούπι) (Εθνική Εκπαιδευτική Ένωση του Ηνωμένου Βασιλείου / National Education Union of the United Kingdom) — Σειρά από πηγές που βοηθά εκπαιδευτικούς προσχολικής ηλικίας και νηπιαγωγούς να σκεφτούν τα βιβλία που χρησιμοποιούν στις τάξεις τους.

[Compass: Manual for Human Rights Education with Young People — Focus on Gender \(Εγχειρίδιο για την εκπαίδευση σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων με νέους ανθρώπους – Εστίαση στο φύλο\)](#) (Συμβούλιο της Ευρώπης) — Εξηγήσεις βασικών εννοιών σχετικά με την ισότητα των φύλων.

[Education Guide for Gender Equality and Citizenship \(Οδηγός εκπαίδευσης για την ισότητα των φύλων και την ιθαγένεια\)](#) (Επιτροπή Ιθαγένειας και Ισότητας Φύλων, Πορτογαλία / The Commission for Citizenship and Gender Equality, Portugal) — Με στόχο την υποστήριξη των εκπαιδευτικών στην ένταξη της έννοιας της ισότητας των φύλων στο σχολικό πρόγραμμα και στην κατάρριψη των στερεοτύπων για τα φύλα.

[Gender in Education Network in Asia-Pacific \(GENIA\) Toolkit: Promoting Gender Equality in Education \(Εργαλειοθήκη GENIA: Προαγωγή της ισότητας των φύλων στην εκπαίδευση\)](#) (UNESCO) — Παρουσιάζει βασικές έννοιες και θεωρητικές συζητήσεις και σκιαγραφεί πρακτικές προσεγγίσεις για την ένταξη της ισότητας των φύλων σε όλο το εκπαιδευτικό σύστημα και την εκπαιδευτική πολιτική.

[Gender Loops: Tools, Resources and Strategies for Gender-Sensitive Early Childhood Education \(Παγίδες για τα φύλα: εργαλεία, πηγές και στρατηγικές για προσχολική εκπαίδευση με ευαισθησία σε θέματα φύλου\)](#) (Dissens - Institut für Bildung und Forschung e.V.) — Σύνολο πρακτικών υλικών για την αντιμετώπιση θεμάτων σχετικά με τα φύλα από εκπαιδευτικούς προσχολικής ηλικίας και εκπαιδευτές εκπαιδευτικών.

[Gender-Responsive Pedagogy: A Toolkit for Teachers and Schools \(Παιδαγωγική ευαίσθητη σε θέματα φύλου: μια εργαλειοθήκη για εκπαιδευτικούς και σχολεία\)](#) (Φόρουμ Αφρικανών Γυναικών Εκπαιδευτικών / Forum for African Women Educationalists) — Παρέχει στους εκπαιδευτικούς τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις αντιλήψεις που θα τους ενδυναμώσουν ώστε να αντεπεξέλθουν στις μαθησιακές ανάγκες κοριτσιών και αγοριών, χρησιμοποιώντας στην τάξη διαδικασίες και πρακτικές που δείχνουν ευαισθησία σε θέματα φύλου.

[Guidelines for Teacher Unions for Tackling Gender Stereotypes in Education \(Οδηγίες προς ενώσεις εκπαιδευτικών για την αντιμετώπιση των στερεοτύπων για τα φύλα στην εκπαίδευση\)](#) (Ευρωπαϊκή Συνδικαλιστική Επιτροπή για την Εκπαίδευση, ETUCE) — Προσφέρει μια σειρά συστάσεων για τους συνδικαλιστικούς φορείς των εκπαιδευτικών (σε εθνικό επίπεδο και επίπεδο ΕΕ) σχετικά με τον πιθανό κοινωνικό διάλογο και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις και δράσεις με στόχο την κατάρριψη των στερεοτύπων για τα φύλα στον εκπαιδευτικό τομέα και με ευρύτερο στόχο την επίτευξη σημαντικής επίδρασης στον διαχωρισμό με βάση τα φύλα στην αγορά εργασίας.

[Hypatia's Toolkit \(Η εργαλειοθήκη της Υπατίας\)](#) (Hypatia project partners) — Ψηφιακή συλλογή πρωτοποριακών δραστηριοτήτων που απευθύνονται σε εφήβους, με κεντρική εστίαση σε τρόπους παρουσίασης των τομέων STEM που είναι ουδέτεροι ως προς το φύλο, στην ενδυνάμωση των εφήβων και στη διερεύνηση του φάσματος των δεξιοτήτων που απαιτούνται για διάφορες σπουδές STEM και σταδιοδρομίες ανοικτές σε νέους ανθρώπους.

[Let Toys Be Toys \(Τα παιχνίδια ας μείνουν παιχνίδια\)](#) — Μια εκστρατεία για την αμφισβήτηση των στερεοτύπων για τα φύλα, που περιλαμβάνει πηγές για τους εκπαιδευτικούς και πρακτικές συμβουλές για την τάξη.

[Peers for Equality T-Kit on Tackling Gender-Based Discrimination \(Συμμαθητές για την ισότητα, εργαλειοθήκη αντιμετώπισης των διακρίσεων βάσει φύλου\)](#) (Ofensiva Tinerilor et al.) — Παρέχει πρακτικές πληροφορίες για τη διευκόλυνση της εργασίας σε ομάδες, των συζητήσεων και της επιμόρφωσης των συμμαθητών στα θέματα ανισότητας φύλων και τα στερεότυπα.

[A Resource Pack for Gender-Responsive STEM Education: Training Tools for Curriculum Development \(Δέσμη πηγών για την εκπαίδευση στους τομείς STEM με ευαισθησία σε θέματα φύλου: εκπαιδευτικά εργαλεία για την ανάπτυξη σχολικών προγραμμάτων\)](#) (BE-UNESCO) — Καθοδήγηση για την ευρύτερη κατανόηση της θεωρίας και της πρακτικής στην εκπαίδευση στους τομείς STEM με ευαισθησία σε θέματα φύλου, με στόχο την αποτελεσματική ανάπτυξη σε επίπεδο πολιτικής, σχολείου, τάξης και κοινότητας.

[Resources from Welcoming Schools \(Πηγές από φιλόξενα σχολεία\)](#) (Ίδρυμα Εκστρατείας για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα / Human Rights Campaign Foundation) — Ένα έργο που προσφέρει [μαθήματα για την κατανόηση του φύλου](#) με στόχο την υποστήριξη ενός σχολικού περιβάλλοντος χωρίς αποκλεισμούς όσον αφορά την ταυτότητα του φύλου και την έκφραση του φύλου και χωρίς την παρουσία στερεοτύπων για τα φύλα.

[STING Project: STEM Teacher Training Innovation for Gender Balance \(Πρωτοποριακή κατάρτιση εκπαιδευτικών STEM για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων\)](#) (Elhuyar Foundation) — Εργαλειοθήκη και διαδικτυακές πηγές που προάγουν την ενσωμάτωση του φύλου στην εκπαίδευση STEM.

[TWIST: Towards Women in Science and Technology \(Προς τις γυναίκες στην επιστήμη και την τεχνολογία\)](#) (Science Learning Center of Science Center NEMO) — Οδηγός για υποβοήθηση των εκπαιδευτικών στην ανάπτυξη των αναγκών επαγγελματικών δεξιοτήτων για την προαγωγή της ευαισθητοποίησης σε θέματα φύλου στην τάξη, μέσω της παροχής πληροφοριών, παραδειγμάτων βέλτιστης πρακτικής και πρακτικών συμβουλών.

[From Where I Stand: A Gender Equality Project for the Global Goals \(Από τη σκοπιά μου: ένα έργο για την ισότητα των φύλων για παγκόσμιους στόχους\)](#) (World's Largest Lesson)— Ένα δημιουργικό έργο για εκπαιδευτικούς και μαθησιακές εμπειρίες με στόχευση στη δράση, για παιδιά και νέους/νέες, που ενισχύει τις δεξιότητες και παρέχει κίνητρα για την ανάληψη δράσης υπέρ της ισότητας των φύλων ως βιώσιμου στόχου ανάπτυξης.

6. Εποπτικό υλικό σχετικά με τα στερεότυπα για τα φύλα, τις μεταφορές ή/και τις επαγγελματικές φιλοδοξίες

[100 Years of Women in Transport \(100 χρόνια με γυναίκες στις μεταφορές\)](#) (Transport for London)— Βίντεο που τιμά το έργο των γυναικών στον τομέα μεταφορών και την ακόμα μεγαλύτερη συμβολή που μπορεί να έχουν στο μέλλον.

[Gender Stereotypes \(Στερεότυπα για τα φύλα\)](#) (Fawcett Society)— Βίντεο και βιβλιογραφική ανασκόπηση που παρέχουν μια επισκόπηση των τρόπων με τους οποίους είναι δυνατό να καταπολεμηθούν τα στερεότυπα για τα φύλα στη νηπιακή ηλικία.

[Making the Case for Women in Aviation \(Στηρίζοντας τις γυναίκες στην αεροπορία\)](#) (Ευρωπαϊκή Ένωση Προσωπικού Θαλάμων Διακυβέρνησης Αεροσκαφών / European Cockpit Association) — Άρθρο και βίντεο που προβάλλει τις γυναίκες πιλότους σε αυτόν τον παραδοσιακά ανδροκρατούμενο χώρο. Το υλικό ευαισθητοποιεί σχετικά με τα στερεότυπα για τα φύλα και αναδεικνύει γυναικεία πρότυπα στον χώρο της αεροπορίας.

[Meet the 22%: Women Talk about Careers \(Γνωρίστε το 22%: γυναίκες μιλούν για τη σταδιοδρομία τους\)](#) (Diversity@Eurocontrol)— Βίντεο που παρουσιάζει γυναίκες που εργάζονται στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών. Στόχος του είναι να προβάλλει περισσότερο τις γυναίκες και να βελτιώσει την εκπροσώπησή τους, καθώς και να παρέχει περισσότερα στοιχεία για τη σταδιοδρομία και τα κίνητρά τους.

[Mujeres Operarias del Transporte Público de la Ciudad de México \(Γυναίκες εργαζόμενες στις δημόσιες συγκοινωνίες της Πόλης του Μεξικού\)](#) (CENFES)— Βίντεο στο διαδίκτυο για την καθημερινότητα των γυναικών που οδηγούν ταξί στην Πόλη του Μεξικού.

[No More Boys and Girls: Can Our Kids Go Gender Free? \(Τέρμα τα αγόρια και τα κορίτσια: μπορούν τα παιδιά μας να είναι απαλλαγμένα από τα φύλα;\)](#) (Επεισόδια 1 και 2) (BBC2) — Ντοκιμαντέρ σε δύο μέρη σχετικά με την απελευθέρωση του σχολείου από τα στερεότυπα για τα φύλα. Προσφέρει ένα χρήσιμο παράδειγμα για την καταπολέμηση των στερεοτύπων για τα φύλα στην πράξη.

[Pilots Answer 50 Most-Googled Passenger Questions \(Πιλότοι απαντούν στις 50 πιο δημοφιλείς ερωτήσεις επιβατών στο Google\)](#) (Captain Joe) — Ένα ενδιαφέρον βίντεο με πιλότους οι οποίοι απαντούν στις πιο συχνές ερωτήσεις για τους πιλότους και την αεροπορική βιομηχανία.

[#RedrawTheBalance \(Ξαναβρίσκουμε την ισορροπία\)](#) (Εκπαίδευση και Εργοδότες / Education and Employers) — Βίντεο στο διαδίκτυο που αμφισβητούν τα στερεότυπα για τα φύλα όσον αφορά τα επαγγέλματα, με παιδιά του δημοτικού από τα οποία ζητείται να ζωγραφίσουν πυροσβέστες, πιλότους μαχητικών και χειρουργούς, ενώ στη συνέχεια συναντούν τις πραγματικές γυναίκες επαγγελματίες.

[Yes, She Pilots! \(Ναι, αυτή πιλοτάρει!\)](#) (Yes, She Pilots!) — Το μπλογκ μιας πιλότου που μοιράζεται την προσωπική της ιστορία για το πώς έγινε πιλότος και πραγματεύεται διάφορα θέματα σχετικά με την αεροπορική βιομηχανία, όπως το πώς ο χώρος γίνεται ολοένα και πιο φιλικός για τις γυναίκες.

[Sunny Swift: Flight Instructor \(Σάνι Σουίφτ: εκπαιδύτρια πτήσεων\)](#) (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας / European Union Aviation Safety Agency) — Διάφορα υλικά, όπως φυλλάδια, αφίσες και κόμικς που παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη γενική αεροπορία και την ασφάλεια των πτήσεων, οι οποίες παρουσιάζονται από μια γυναίκα εκπαιδύτρια.

[Women in Maritime \(Γυναίκες στη ναυτιλία\)](#) (Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός / International Maritime Organization) — Ένα έργο που προσφέρει ποικίλο υλικό και παρέχει πληροφορίες σχετικά με την ποικιλομορφία ως προς το φύλο στον τομέα της ναυτιλίας.

[Women in Motion \(Γυναίκες σε κίνηση\)](#) (Ferrovie dello Stato) — Ένα έργο που προβάλλει γυναίκες που σταδιοδρομούν σε τεχνικά πεδία (π.χ. στη συντήρηση, στις υποδομές κλπ.). Παρέχει μια συλλογή πηγών για μαθητές και μαθήτριες σχετικά με την εργασία στις σιδηροδρομικές μεταφορές.

[Women in Transport: Meet ... \(Γυναίκες στις μεταφορές: γνωρίστε...\)](#) (Ευρωπαϊκή Επιτροπή) — Βίντεο που προσφέρουν μια διεισδυτική ματιά καθώς και κίνητρα για την εργασία σε διάφορους τομείς μεταφορών. Παρουσιάζουν γυναίκες που εργάζονται ως σύμβουλοι εφοδιαστικής αλυσίδας, πιλότοι, οδηγοί φορτηγού και κυβερνήτες πλοίων.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΗ

Culhane, L. και Bazeley, A. (2019). *Gender Stereotypes in Early Childhood: A Literature Review*. Λονδίνο: Fawcett Society. Ελήφθη από: <https://www.fawcettsociety.org.uk/gender-stereotypes-in-early-childhood-a-literature-review>.

Eliot, L. (2009). *Pink Brain, Blue Brain: How Small Differences Grow into Troublesome Gaps — and What We Can Do About It*. Νέα Υόρκη: Houghton Mifflin Harcourt.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2021). *Educational toolkits to help fight gender stereotypes based on the example of the transport sector: Final study report on the development of the toolkits*. DOI: 10.2832/11827.

Frei, S. και Leowinata, S. (2014). *Gender Mainstreaming Toolkit for Teachers and Teacher Educators*. Βανκούβερ: Commonwealth of Learning. Ελήφθη από: <http://oasis.col.org/handle/11599/566>.

Henderson, E. (2014). *Gender Pedagogy: Teaching, Learning and Tracing Gender in Higher Education*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Illeris, K. (2002). *The Three Dimensions of Learning: Contemporary Learning Theory in the Tension Field Between the Cognitive, the Emotional and the Social*. Leicester: NIACE.

Kashefpakdel, E., Rehill, J. και Hughes, D. (2018). *What Works? Career-Related Learning in Primary Schools*. Λονδίνο: Careers and Enterprise Company. Ελήφθη από: <https://cica.org.au/wp-content/uploads/What-works-in-Primary.pdf>.

Mompoin-Gaillard, P. και Lázár, I. (2018). *TASKs for Democracy: 60 Activities to Learn and Assess Transversal Attitudes, Skills and Knowledge* (2nd ed.). Pestalozzi series no. 4, Huber, J. (ed). Στρασβούργο: Συμβούλιο της Ευρώπης Ελήφθη από: <https://rm.coe.int/tasks-2nd-edition/16807860c1>.

Rodríguez, M. E. S. (2010). *La igualdad también se aprende: cuestión de coeducación*. Μαδρίτη: Narcea Ediciones.

Schleicher, A. (2018). *World Class: How to Build a 21st-Century School System, Strong Performers and Successful Reformers in Education*. Παρίσι: OECD Publishing. Ελήφθη από: <https://www.oecd.org/education/world-class-9789264300002-en.htm>.

Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) (2017). *The OECD Handbook for Innovative Learning Environments. Educational Research and Innovation*. Παρίσι: OECD Publishing. Ελήφθη από: <https://doi.org/10.1787/9789264277274-en>.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Ananiadou, K. και Claro, M. (2009). *21st-Century Skills and Competences for New Millennium Learners in OECD Countries*. ΟΟΣΑ, Έγγραφα εργασίας για την εκπαίδευση, 41. Ελήφθη από: <https://doi.org/10.1787/218525261154>.

Barnes, D. R. (1989). *Active Learning*. Leeds University TVEI Support Project.

Chambers, N., Kashefpakdel, E. T., Rehill, J. και Percy, C. (2018). *Drawing the Future: Exploring the Career Aspirations of Primary School Children from Around the World*. Λονδίνο: Εκπαίδευση και Εργοδότες. Ελήφθη από: <https://www.voced.edu.au/content/ngv:78832>.

Eisner, E. W. (2005). *Reimagining Schools: The Selected Works of Elliot W. Eisner*. Λονδίνο: Routledge.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μια Ένωση ισότητας: Στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025, 5.3.2020, COM(2020), 152 final. Ελήφθη από: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0152>.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Στρατηγική για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα – οι ευρωπαϊκές μεταφορές σε τροχιά μέλλοντος, 9.12.2020, COM(2020), 789 final. Ελήφθη από: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0789>.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017). *Study on a Pilot Project: Making the EU Transport Sector Attractive to Future Generations*. Ελήφθη από: https://ec.europa.eu/transport/themes/social/studies/social_mt.

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2016). *Gender in education and training*. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ελήφθη από: <https://eige.europa.eu/publications/gender-education-and-training>

Fathman, A. K. και Kessler, C. (1992). 'Cooperative Language Learning in School Contexts'. *Annual Review of Applied Linguistics*, 13, 127–140.

Harvard Graduate School of Education (2016). *Project Zero*. Ελήφθη από: <http://www.pz.harvard.edu/>.

Johnson, D. W. και Johnson, R. T. (2017). *Cooperative Learning*. I Congreso Internacional Innovación Educación, Zaragoza, 22–23 September. Ελήφθη από: http://ecoasturias.com/images/PDF/ponencia_zaragoza_David_Johnson.pdf.

Kolb, A. και Kolb, D. (2018). 'Eight Important Things to Know About the Experiential Learning Cycle'. ACEL National Conference. Ελήφθη από: <https://experientiallearning.net/listing/8-important-things-to-know-about-the-experiential-learning-cycle/>.

Levendon, N. (2017). «Women Urged to Start Careers in Mechanical Professions». Irish Times. Ελήφθη από: <https://www.irishtimes.com/business/work/women-urged-to-start-careers-in-mechanical-professions-1.3025397>.

Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) (2021). *The Future at Five. Gendered aspirations of five-year-olds*. Ελήφθη από: <http://www.oecd.org/education/school/early-learning-and-child-well-being-study/>.

SLoCaT (2019). Sustainable Transport: A Critical Driver to Achieve the Sustainable Development Goals Infographic. Ελήφθη από: https://slocat.net/wp-content/uploads/legacy/u13/vnr_2019_infographic.pdf.

World Maritime University (2019). Transport 2040: Automation, Technology, Employment — The Future of Work. Reports. 58. Ελήφθη από: https://commons.wmu.se/lib_reports/58.

Σύσταση του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2018 σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης (EE C 189, 4.6.2018, σ. 1–13). Ελήφθη από: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2018.189.01.0001.01.ENG.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΕ

Αυτοπροσώπως

Σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχουν εκατοντάδες κέντρα πληροφόρησης Europe Direct. Μπορείτε να βρείτε τη διεύθυνση του πλησιέστερου σε σας κέντρου στον δικτυακό τόπο https://europa.eu/european-union/contact_en

Τηλεφωνικά ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου

Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που απαντά στις ερωτήσεις σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με αυτήν την υπηρεσία:

- καλώντας ατελώς τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (ορισμένα δίκτυα τηλεφωνίας ενδέχεται να χρεώνουν τις κλήσεις αυτές),
- καλώντας τον αριθμό +32 22999696 ή
- μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τον δικτυακό τόπο

https://europa.eu/european-union/contact_en

ΒΡΕΙΤΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΕ

Στο διαδίκτυο

Πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο Europa: https://europa.eu/european-union/index_en

Στις εκδόσεις της ΕΕ

Μπορείτε να τηλεφορτώσετε ή να παραγγείλετε δωρεάν και επί πληρωμή εκδόσεις της ΕΕ στην ακόλουθη διεύθυνση: <https://op.europa.eu/el/publications>. Μπορείτε να ζητήσετε πολλαπλά αντίγραφα δωρεάν εκδόσεων επικοινωνώντας με την υπηρεσία Europe Direct ή με το τοπικό σας κέντρο πληροφόρησης (βλ. https://europa.eu/european-union/contact_el).

Στη νομοθεσία της ΕΕ και σε σχετικά έγγραφα

Για πρόσβαση σε νομικές πληροφορίες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του συνόλου της ενωσιακής νομοθεσίας από το 1952 σε όλες τις επίσημες γλώσσες, μεταβείτε στον δικτυακό τόπο EUR-Lex, στην ακόλουθη διεύθυνση: <http://eur-lex.europa.eu>

Στα δημόσια δεδομένα από την ΕΕ

Η Πύλη Δημόσιων Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (<http://data.europa.eu/euodp/en>) παρέχει πρόσβαση σε σύνολα δεδομένων από την ΕΕ. Τα δεδομένα μπορούν να τηλεφορτωθούν και να επαναχρησιμοποιηθούν δωρεάν, τόσο για εμπορικούς όσο και για μη εμπορικούς σκοπούς.

